

Nyheter

Bispevigsling i nord med folkelig kulturpreg

(11.01.2007)

Tor B. Jørgensen blir vigslet til ny biskop i Sør-Hålogaland 28. januar.

Det er mange inviterte gjester ved en bispevigsling, men halvparten av de 900 plassene i kirken vil være åpne for publikum. Det er også flere hundre publikumsplasser under kulturarrangementet, som starter etter en åpen kirkekaffe i Kulturhuset.

Det er Bispemøtets preses, biskop Olav Skjevesland, som forestår vigsling av den nye biskopen. Ved vigslingsgudstjenesten deltar valgte ledere i Den norske kirke, andre norske biskoper, biskoper fra søsterkirker og representanter for andre kirkesamfunn.

Også myndighetspersoner fra Storting og regjering, stat, fylke og kommune er til stede. Prostene, representanter for kirkelig ansatte og menighetsråd i bispedømmet er også invitert.

Tor B. Jørgensen (61) er den sjette biskopen i Sør-Hålogaland siden bispedømmet ble opprettet i 1952. Jørgensen, som etterfølger Øystein I. Larsen, kommer fra embetet som domprost i Bodø.

- Kirkens hovedutfordring er å være en kirke for folk som trenger den. Den må søke å bevare den store bredden og det naturlige nærvær i folks liv som folkekirken bærer med seg. Derfor må den stadig våge å være i forandring, sier Jørgensen, som ble utnevnt i statsråd 17. november.

- Sammenhengen vår her i Nordland er et samfunn i kamp for tilværelsen, et samfunn med lang historie fylt av respekt for naturen og for ressursene naturen gir oss. Kirken har maktet å tolke denne virkeligheten i et bredt, folkekirkelig nærvær. Det blir også vår hovedutfordring å bevare dette nærværet i et samfunn i store endringer, sier den nye biskopen.

Jørgensen var misjonær i Det Norske Misjonsselskap og tjenestegjorde i Kinki Evangelisk-Lutherske Kirke i Japan fra 1974-80 og 1983-89. I perioden mellom Japan-oppholdene var han NAVF-stipendiat i kirkehistorie. Fra 1989 var han først medieleder og siden generalsekretær i Misjonsselskapet før han ble domprost i Bodø i 2000. (Kirkens informasjonstjeneste)

Til redaksjonen:

Medier som ønsker å dekke bispevigslingen akkrediterer journalister og fotografer ved henvendelse til presseansvarlig Dag Stange i Kirkens informasjonstjeneste, innen onsdag 24. januar kl. 10.00 på e-post: dag.stange@kirken.no - mobil 48 99 12 05.

Leter etter nye strategier i kampen mot urett

(19.01.2007)

Dette sier rådgiver Gard Lindseth (bildet) i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Han arbeider med internasjonale spørsmål på vegne av Den norske kirke og deltar neste uke på World Social Forum i Nairobi, Kenya.

Lindseth peker på at tidligere møter i forumet har vært preget av ganske ensidig og aktivistisk kritikk mot økonomisk globalisering og mot aktører som Verdensbanken, Valutafondet (IMF) og Verdens Handelsorganisasjon (WTO).

- Ofte vil pragmatiske eller ”nest beste” løsninger være de som er gjennomførbare, mener Gard Lindseth. Han ser World Social Forum som en viktig arena også for kirken. Mange kirkelige representanter vil være tilstede for å lytte til folks erfaringer om hvordan den økonomiske globaliseringen virker og hvordan forandring kan skapes.

- Her møtes mennesker som forsøker å skape en annen verden. Forumet har utviklet seg til å bli en motkraft til den type økonomisk globalisering som setter rike land og storselskapenes interesser i sentrum, sier Lindseth.

Olje-nasjonen Norges ansvar

I Den norske kirke arbeides det med klima og miljø. Under World Social Forum skal Gard Lindseth være møteleder, sammen med nestleder i Attac Norge, Einar Braathen, på et seminar om global rettferdighet og bærekraftig forvaltning av petroleums-ressursene.

- Rimelig og bærekraftig energi er viktig for utvikling. Norge som har tjent seg svært rik på oljesalg og tilhørende CO2-utslipp, har stort ansvar for å bidra til løsninger på klimaproblemet. Seminaret vil undersøke ulike måter som verdens petroleumsrikdommer kan omfordeles for global bærekraftig utvikling, sier Lindseth.

World Social Forum er en møteplass hvor sosial bevegelser fra hele verden møtes for å gjøre opp status og legge strategier for å skape en bedre verden. Dette har vært arrangert 6 ganger tidligere. I år samles over 100.000 i Nairobi, Kenya fra 20. til 25. januar. (Kirkens informasjonstjeneste)

Les mer om World Social Forum i Nairobi, Kenya her:

<http://wsf2007.org/>

- Nå er det tid for samlende løsninger

(25.01.2007)

Statsråd Trond Giske presenterte 25. januar opptellingen av svarene fra høringsinstansene om innstillingen fra Gjønnes-utvalget.

Kirkestatsråden presenterte 25. januar den offisielle opptellingen av hørings svarene fra 1550 høringsinstanser. Nils-Tore Andersen framhever at fordelingen på alternativene ”lovforankret folkekirke” og ”grunnlovsforankret folkekirke” er jevn blant menighetsrådene.

- Kirkemøtet tok hensyn til at det sannsynlige utfallet lå i nærheten av det som er offentliggjort i dag. Jeg anbefaler kirkestatsråden og andre politikere å studere Kirkemøtets skisse til den samlende løsningen det nå er behov for, sier Nils-Tore Andersen. Han ser fram til et samarbeid med regjeringen fram mot stortingsmeldingen som er varslet i løpet av 2007.

Høringsuttalelsen fra Kirkemøtet 2006 går inn for endring av relasjonen mellom stat og kirke. Den understreker samtidig at en samlende løsning må ha form av et kompromiss som ivaretar viktige kvaliteter ved dagens kirkeordning.

Høy svarprosent

Av de 2018 organene som ble bedt om å uttale seg, har 76,9 prosent svart. Hoveddelen av svarene (1307) kommer fra menighetsråd og kirkelige fellelråd. Svarprosenten blant menighetsrådene er 84,4 %.

- Det kirkelige engasjementet i denne høringen er gledelig. Jeg ser det som et uttrykk for omsorg for vår kirke, sier Andersen.

Tall med tolkningsbehov

Ifølge det fremlagte tallmaterialet ønsker 55 % av høringsinstansene at Den norske kirke skal være forankret i Grunnloven. 57 % går inn for å beholde en form for statskirke. Seniorrådgiver Per Kristian Aschim i Kirkerådet mener at disse tallene trenger nærmere utdyping.

- I de høringsuttalelsene vi har lest, ser vi at mange har oppfattet også en ”lovforankret folkekirke” som en form for statskirke. Det er også en del som ønsker en avvikling av kongens kirkestyre, men fortsatt vil beholde en form for grunnlovsforankring. Mange av de som går inn for en fortsatt

”grunnlovsforankret folkekirke” ønsker betydelige reformer, for eksempel at biskoper skal utnevnes av kirkelige organer. Vi ser fram til den mer dyptgående analysen av høringsmaterialet som Stiftelsen kirkeforskning skal presentere for Kultur- og kirkedepartementet i mars. Vi regner med at stortingsmeldingen vil legge stor vekt på disse analysene, sier Aschim. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Leder i Kirkerådet, Nils-Tore Andersen, mob.tlf.: 91 19 89 13, e-post: nilstore@online.no

Seniorrådgiver i Kirkerådet, Per Kristian Aschim, tlf.: 23 08 12 54, e-post: per.kristian.aschim@kirken.no

- [Mer om stat og kirke på www.kirken.no](http://www.kirken.no)
- [Kirkemøtets høringsuttalelse til Gjønnnes-utvalgets innstilling "Staten og Den norske kirke" \(PDF\)](#)
- [Rapporten fra Stiftelsen kirkeforskning \(KIFO\) med kvantitativ sammenfatning av høringsvarene \(PDF\)](#)
- [Tallene fra KIFOs rapport \(PDF\)](#)
- [Presentasjon av høringsuttalelser på Kultur- og kirkedepartementets nettside](#)

Samisk kirkeråd samles etter Samefolkets dag

(30.01.2007)

Samenes nasjonaldag
6. februar 2007

Samene - ett folk i fire stater
Samenes nasjonaldag 2007
6. februar 2007

- Markering av samenes nasjonaldag i kirkelig regi styrker kirkens posisjon som en åpen folkekirke, og gir en anerkjennelse av samer som ett folk, sier generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd. Samenes nasjonaldag ble feiret første gang i 1993.

Dagen etter Samefolkets dag møtes det nyvalgte [Samisk kirkeråd](#) til sitt første rådsmøte (i Karasjok 7.-8. februar). Brevik håper rådet som er valgt for perioden 2007-2010, ser sitt ansvar for å sikre både tradisjon og fornyelse innen samisk kirkeliv.

- Samisk kirkeråds hovedsatsinger er fortsatt å legge til rette for trosopplæring og gudstjenesteliv på samiske premisser, der språk og kultur ivaretas på bredest mulig måte, sier Synnøve Brevik.

Rekruttering fortsatt på dagsorden

Som sentralkirkelig organ har Samisk kirkeråd og Kirkerådet, i samarbeid med prostiråd, bispedømmeråd og biskop ansvar for rekruttering til samisk kirkeliv. Når rådet besøker Indre-Finnmark prosti, vil det stadig tilbakevendende tema ”prestemangelen i Indre-Finnmark” bli berørt. Parallelt med det rekrutteringsarbeid som prost, biskop og bispedømmeråd gjør, har Samisk kirkeråd oppmerksomhet mot langsiktige tiltak for å rekruttere samisk ungdom til kirkelig utdanning og tjeneste.

På møtet i Karasjok skal Samisk kirkeråd møte representant for sametingsrådet. Konsekvenser for det samiske folk ved eventuelle endringer i forholdet stat og kirke er ett av temaene for det møtet.

- Samisk kirkeråd støtter Sametingets urfolksarbeid og ønsker å rette oppmerksomhet mot på samers og andre urfolks åndelige orientering. Ved å arbeide for en grunnleggende forståelse av urfolks måter å tolke tilværelsen, blir både kirke og samfunn bedre skikket til å finne løsninger på dagens behov, sier Synnøve Brevik. (Kirkens informasjonstjeneste)

Priv. til red.:

Samisk kirkeråd møtes 7. - 8. februar på Hotel Rica, Karasjok.

Kontaktpersoner:

Leder i Samisk kirkeråd Tore Johnsen, mobil 92 63 70 31

Generalsekretær i Samisk kirkeråd, Synnøve Brevik, mobil 48 99 12 35

- Be og arbeid for klimaet vårt

(02.02.2007)

Dette sier preses i Bispemøtet Olav Skjevesland og generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i en felles uttalelse.

FNs klimapanel (IPCC) har aldri vært sikrere på at klimaendringene først og fremst skyldes menneskeskapte utslipp av klimagasser. IPCC la fram den første av i alt fire delrapporter på en pressekonferanse i Paris fredag.

Mellomkirkelig råd skal på sitt møte tirsdag 6. februar behandle en henvendelse til Den norske regjering om saken.

[Se nettsidene til FN's klimapanel](#) (klikk)

Uttalelsen følger her:

BE OG ARBEID FOR KLIMAET VÅRT

FNs klimapanel gir oss en ny, talende rapport om tilstanden for vår jord.

Nå vet vi mer om alvorret i det vi har ant og trodd lenge.

Vi vet at skaperverket, vår felles, skjønne jord, er såret og i ubalanse.

Vi vet at vi bærer ansvar for dette.

Vi vet at dersom vi ikke gjør noe med våre utslipp av klimagasser og annen forurensing, blir dette verre for oss alle og for våre etterkommere.

Vi vet at mye av det som skjer, først rammer dem som har det vanskelig fra før.

Vi vet at dersom vi nå tar store tak, både som enkeltmennesker og som fellesskap, kan det nytte.

Politiske ledere, i Norge og internasjonalt, må nå våge å ta de riktige og kanskje upopulære grep på vegne av oss alle.

Nå er det tid for å be og arbeide. Vi vil oppfordre alle troens mennesker til å be for vår sårede jord.

- La oss takke Gud for skaperverket, Guds gave og vårt livsgrunnlag.

- La oss be om at jorden fortsatt kan bære oss og våre etterkommere.
- La oss be om at vi hver for oss og sammen har vilje og evne til å gjøre det vi kan for å snu utviklingen.
- La oss be for våre politikere og for næringslivet, om klarsyn og mot til å gjøre det som nå må gjøres.

Biskop Olav Skjevesland
Preses for Bispemøtet

Generalsekretær Olav Fykse Tveit
Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Kontaktpersoner:

Olav Fykse Tveit, 48 99 12 70 (mobil)
Olav Skjevesland, 91 77 69 65 (mobil)
Laila Riksaasen Dahl, 99 50 04 38 (mobil)

- Vi kan ikke kjøpe oss ut av miljøproblemer

(06.02.2007)

Ill.: Environmental Science Published for Everybody Round the Earth

Dette skriver Mellomkirkelig råd for Den norske kirke i [en uttalelse](#) i anledning av at [FNs klimapanel](#) har utgitt sin rapport.

Mellomkirkelig råd er opptatt av at Norge ikke bare kan kjøpe seg ut av miljøproblemene. - Vi kan ikke kjøpe oss fri fra vårt eget ansvar for utslippsreduksjoner, sier Mellomkirkelig råd som utfordrer Regjeringen til snarest mulig å vedta hvordan Norge skal kunne redusere sine utslipp i betydelig grad.

Velstand basert på fossilt brensel

- Norge har et spesielt ansvar i møte med klimaendringene, av flere grunner. Norge er blant de land i verden som slipper ut mest CO₂ pr innbygger. Store deler av vår materielle velstand er basert på salg av fossilt brennstoff. Norge har både økonomi og muligheter til å selv gjøre store omstillinger og å bidra til teknologiske nyvinninger som andre kan ha glede av, skriver Mellomkirkelig råd. I uttalelsen heter det videre:

- Regjeringen må vise hvordan Norge skal ta et internasjonalt ansvar gjennom teknologioverføring, prosjekter og tiltak som bidrar til at andre land reduserer sine utslipp. Dersom det skal skje noe som monner, er det ikke nok å fokusere bare på den enkeltes ansvar.

Mellomkirkelig råd utfordrer både Regjeringen og enkeltmennesker til å ta klimautfordringen alvorlig. Rådet mener staten kan kreve ansvarlighet fra folk:

- Kirken ber om at regjeringen iverksetter nødvendige tiltak for å redde en truet verden, selv om det koster. Staten må kunne stille krav til næringslivet og befolkningen, slik en også gjør det for å sikre forsvar av land og folk. Det er ikke mindre begrunnet når det gjelder forsvar av hele kloden og kommende generasjoner, heter det i uttalelsen. Mellomkirkelig råd håper at ansvarlige politikere får støtte til å gå inn for upopulære tiltak.

- Hver uke bes det i kirkene for alle som har ansvar i samfunnet. Det trengs ikke mindre nå i møte med disse krevende utfordringene, uttaler rådet.

Da Kirkemøtet i fjor vedtok [Kommunikasjonsplattform for Den norske kirke](#) ble forsakelse valgt som en av fire kjerneverdier. Nå peker Mellomkirkelig råd på at alle må forsake noe dersom vi skal

gjøre noe med klimaendringene.

- Å motvirke klimaendringene vil koste mye av enkeltpersoner og fellesskapet. Men det vil koste mer om vi ikke handler nå, heter det i rådets uttalelse. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les hele uttalelsen til Mellomkirkelig råd for Den norske kirke her](#) (pdf)

Hele Svenska Kyrkans lederskap på kirkebesøk til Norge

(06.02.2007)

Svenska Kyrkans Kyrkostyrelse besøker Den norske kirke denne uken. Foto: <http://www.svenskakyrkan.se>

Onsdag og torsdag er det møter i Kirkerådets sekretariat i Kirkens hus i Oslo og fredag er den svenske delegasjonen i Margaretaforsamlingen i Oslo.

Svenska Kyrkans ledelse har ønsket å få en innføring i det norske trosopplæringsprosjektet. En hel dag er satt av en presentasjon ledet av prosjektleder Paul Erik Wirgenes. Ellers blir det blant annet orientering om den norske gudstjenestereformen og erfaringsutveksling mellom de to søsterkirkene i spørsmål om stat og kirke, og homofile i kirken. Onsdag møter svenskene Mellomkirkelig råd, som er samlet til møte i Oslo.

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen og direktør Jens-Petter Johnsen som er vertskap for besøket, er glad for at Svenska Kyrkan kommer med en så stor delegasjon på et så omfattende besøk til Den norske kirke.

- Det skyldes nok ikke minst den interesse vårt trosopplæringsprosjekt vekker hos vår søsterkirke. Svenskene ser nok behov for å kunne utvikle et systematisk tilbud til kirkens dømte barn og unge og ønsker å få del i de erfaringene vi har gjort oss, sier direktør Johnsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10

- Ny ordning for valg av biskop kan bedre kirkedemokratiet

(09.02.2007)

Kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen tror en endring av ordningen for valg av biskop kan styrke demokratiet i kirken.

- I stat–kirke-debatten fokuseres det på behovet for mer demokratiske valgordninger i Den norske kirke. Vi foreslår derfor en valgordning som kan bidra til et mer reelt bispevalg. Det vil gi menighetsrådene langt større innflytelse enn i dag, noe som kan gi seg utslag i større kamp om plassene i menighetsrådet og dermed en høyere valgdeltakelse ved menighetsrådsvalg, sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen. Han understreker at forslaget til ny valgordning samtidig skal ivareta de nasjonalkirkelige hensyn.

I det saksdokumentet Kirkerådets sekretariat presenterer for det valgte Kirkerådet på møtet 13. - 14. februar, foreslås hvordan biskoper kan utnevnes uavhengig av Kongens kirkestyre. Det anbefales blant annet at flere enn bispedømmerrådet gis rett til å foreslå kandidater. I skissen gis de stemmeberettigede i det aktuelle bispedømmet - medlemmene i menighetsrådene og kirkelig ansatte - flertallet i en vektet avstemning. Det foreslås samtidig en stemmefordeling som gir de stemmeberettigede i Kirkemøtet 1/3 av stemmene. Dersom ingen kandidat får mer enn 50% oppslutning i avstemningen, må det arrangeres en andre valgomgang.

Bidrag til mellomløsning

- Med dette forslaget vil vi få fram at det ikke er sentralisering av kirkelig makt som er målet når vi ønsker overføring av kirkelig myndighet fra regjeringen til kirkelige organer, sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

I Kirkerådets sekretariat arbeides det aktivt med oppfølging av Stat–kirke–utvalgets utredning. På Kirkerådets møte i neste uke presenteres planene for dette arbeidet. Arbeidet med å utvikle det kirkelige demokratiet og kirkens valgordninger har høy prioritet. Det planlegges bl.a. en større konferanse om dette i samarbeid med KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon i september.

- Vi ønsker å svare på utfordringene om mer demokrati i Den norske kirke. Parallelt med at Kirkedepartementet skriver på stortingsmeldingen som skal følge opp Stat–kirke–utvalgets rapport og den etterfølgende høringen, vil vi på egen hånd arbeide med viktige områder. Ved siden av kirkelig demokrati og valgordninger håper jeg vi kan bidra konstruktivt i arbeidet med å finne fram til en ny finansieringsordning for Den norske kirke. Det må være en ordning som tydeliggjør statens aktivt støttende tros- og livssynspolitikk på en ikke-diskriminerende måte, sier direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen.

Tros- og livssynspolitikk og verdiparagraf

Kirkemøtets oppfordring til regjeringen om å utrede en samlet tros- og livssynspolitikk, blir fulgt

opp med en oversikt over de viktigste temaene for en slik utredning. Avklaring av økonomiske rammebetingelser for tros- og livssynsamfunn er et viktig felt. Sikring av tros- og livssynsfrihet og religionens rolle i det offentlige rom er ett annet. Kirkerådet vil følge opp de kirkelige organenes ønske om en verdiparagraf i Grunnloven. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen, 23 08 12 10, jjj@kirken.no , seniorrådgiver Per Kr. Aschim, 23 08 12 54, pka@kirken.no

Kirkerådet samles til møte på Sanner hotell på Gran på Hadeland fra tirsdag 13. februar kl. 09.00 til onsdag 14. februar kl. 15.00 Pressen er velkommen til å dekke møtet. Drøftingene om stat/kirke-spørsmål og bispevalg behandles etter planen onsdag morgen.

[Saksliste og saksdokumentene til møtet er tilgjengelige her](#)

Samme sted finnes også oversikt over Kirkerådets medlemmer.

Pressekontakt under Kirkerådets møte:
Informasjonssjef Dag Stange, mobil 48 99 12 05

Kirkerådets leder om verdiparagraf, bioteknologilov og klimatrussel

(13.02.2007)

Kirkerådet er samlet til møte på Gran på Hadeland 13. og 14. februar. Rådets leder Nils-Tore Andersen hadde ved møtestart en gjennomgang av en del aktuelle saker.

I sin tale ved starten av møtet i Kirkerådet 13. februar rettet Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen oppmerksomhet mot [Bostadsutvalgets foreløpige presentasjoner](#) av nye verdiparagrafer eller formålsparagrafer for skole og barnehage. Han tok opp en rekke aktuelle saker da de 15 medlemmene av Kirkerådet innledet sitt to-dagersmøte på Gran på Hadeland. Andersen uttrykte glede over at det nå arbeides grundig med å finne samlende uttrykk for skolens og barnehagens formålsparagraf.

- Verdigrunnlaget og formålet med arbeidet i skolen og barnehagene er sentralt for hele samfunnet, og dermed for Den norske kirke og dens medlemmer, sa Andersen. Han understreket at formålsparagrafene ikke bør si at skole og barnehage skal gi en "kristen oppdragelse", men la til:

- Skole og barnehage må gi oppdragelse, opplæring og dannelse i samsvar med de verdier, normer og mål som foreldrene står for. De aller fleste barn i Norge er medlemmer i et kristent kirkesamfunn. Det bør avspeiles i formuleringene av formålsparagrafene, blant annet ved at formål og verdier svarer til sentrale verdier og normer fra den kristne tradisjon. Formålsparagrafen skal fungere i et flerkulturelt og pluralistisk samfunn, samtidig som vi må påse at vi ivaretar en kristen kulturtradisjon og det faktum at bortimot 90 % av vår befolkning tilhører et kristent trossamfunn, sa Nils-Tore Andersen.

Han håpet Bostadutvalget og de politiske miljøene ser det som et viktig anliggende å forhindre at den religiøse dimensjon "blir borte" fra det offentlige rom:

- Skole og barnehage må bidra til et helhetsperspektiv på livet. Det religiøse liv og de religiøse tradisjoner må derfor komme til uttrykk i det offentlige liv, og skolen må ikke bidra til dette blir avgrenset til privatsfæren, sa Nils-Tore Andersen.

Han fremhevet også en formålsparagraf da han kommenterte debatten rundt forslaget til ny Bioteknologilov:

Bioteknologiloven

- Et enstemmig Kirkemøte ba i en uttalelse i november 2006 regjeringen legge vekt på

formålsparagrafen i bioteknologiloven. Der heter det at medisinsk bruk av bioteknologi skal utnyttes til beste for mennesker i et samfunn der det er plass til alle, sa kirkerådslederen. Han refererte til at kirkens grunnleggende syn alltid har vært at menneskelivet og menneskeverdet begynner ved unnfangelsen.

- Noen av de foreslåtte forandringene bryter i stor grad med dette syn, og vi beklager at Regjeringen i sine forslag ikke har tatt hensyn til dette, sa Andersen.

Han siktet særlig til at de foreslåtte lovendringene ligger an til å tillate valg av vevstype ved preimplantasjonsdiagnostikk.

- Vi beklager at den nye loven vil tillate dette, selv om det presiseres at det ikke er aktuelt med såkalte "designer-babyer", Andersen. Han viste til [Kirkerådets høringsuttalelse](#) fra i fjor sommer da utkastet til ny Bioteknologilov var ute på høring. Der avviste Kirkerådet all forskning på befruktede egg med andre formål enn det å forbedre assistert befruktning.

Forsakelse og klima

Nils-Tore Andersen benyttet også anledningen til å oppmuntre til økt kirkelig innsats i klimadebatten:

- Det er gledelig hvor sterkt kirken, også lokalt, engasjerer seg i miljøutfordringene verden står overfor. Naturvernorganisasjoner henviser da også til kirkens engasjement. Men det er et langt stykke igjen med store og krevende utfordringer. Derfor har Den norske kirke hentet frem det noe gammelmodige, men innholdsrike, begrepet "forsakelse" også i denne saken. ([se uttalelse fra Mellomkirkelig råd 6. februar](#)) Det er fanget opp og blitt gjenbrukt av naturvernerne. Et gjenbruk vi har stor sympati for, sa Andersen.

Han refererte til at FNs klimapanel aldri har vært sikrere på at klimaendringene først og fremst skyldes menneskeskapte utslipp av klimagasser. Andersen understreket nødvendigheten av at Norge i første omgang oppfyller Kyoto-forpliktelsene. - Det er vel kjent at Norge pr. 2007 slipper ut 8% mer CO2 enn det vi har forpliktet oss til, sa han og la til: - Politiske ledere i Norge og nasjonalt må våge å ta de riktige og kanskje upopulære grepene på vegne av oss alle. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les hele talen til Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen her](#) (pdf)

- - - - -

Kirkerådets møte pågår 13. og 14. februar på Sanner hotell på Gran på Hadeland.

[Dokumentene til møtet finnes her](#)

Kontaktperson:

Informasjonssjef Dag Stange, tlf.: 48 99 12 05

Prøveliturgier skaper dåpsdebatt

(20.02.2007)

Under Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv arbeider fem utvalg med ulike deler av omfattende reformer av Den norske kirkes gudstjenesteliv. Utvalget for dåp har laget tre prøveliturgier som er sendt til utprøving i 22 menigheter. Det er reist en rekke spørsmål til teologien i de tre alternativene.

Kritikken mot [de tre prøveliturgiene](#) går på at det teologiske tyngdepunktet er flyttet fra at "dåpen er nødvendig til frelse" til at "dåpen er hyllest til Gud som har gitt oss et nytt barn". De tre forslagene har til dels store endringer fra nåværende ordning. Det som kanskje er mest iøynefallende, er at spørsmålet til foreldre og faddere om de vil at barnet skal døpes, er utelatt i to av de tre liturgiene.

Døpe og lære

Ingen av de tre liturgiene fokuserer på trosopplæringens teologiske forankring i dåpen. Prosjektleder for Den norske kirkes trosopplæringsreform, Paul Erik Wirgenes mener dette kan bidra til å svekke foreldre og fadderes rolle i trosopplæringen. Han understreker betydningen av å foreta endringer i dåpsliturgien:

- Dette er den viktigste liturgien i vår kirke. Dåpsliturgien skal vise at dåpen som handling hører sammen med det livet vi er døpt til. Dåp og det å lære å holde alt Jesus har befalt oss, har alltid vært en enhet i den kristne kirke. En ny liturgi må fortsatt holde dette sammen, sier Wirgenes. Han peker samtidig på at dåpsliturgien må unngå å umyndiggjøre foreldre og faddere som sentrale trosformidlere for barna.

Utvalget for dåp under Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv skal i mars legge fram forslag til bearbejdet liturgi. Kirsti Melangen som leder utvalget forteller at kritikken har nådd fram.

- Vi registrerer at menighetene setter pris på muligheten til å påvirke arbeidet vårt. Vi ønsker å være tro mot teologi og tradisjon, men samtidig få fram et nytt språk med ord som fungerer i dagens samfunn og samtidig er slitesterkt, sier Melangen.

Den formelle høringen rundt forslag til nye liturgier, også dåpsliturgi, vil foregå i 2008. Endelig forslag til ny dåpsliturgi skal etter planen legges fram for Kirkemøtet i 2009.

Hele 80 000 foreldre samtaler hvert år med prest og kateket om dåpsliturgien. 160 000 faddere får den hjem og leser stort sett gjennom den og 800 000 er deltakere i dåpsfølgene ved dåpsgudstjenestene hvert år. (Kirkens informasjonstjeneste)

Underutvalg nr. 3 under Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv arbeider med nytt forslag til dåpsliturgi. Medlemmer er: Kirsti Melangen (leder), Ole Kristian Bonden, Øystein Gjønnnes, Margit Lovise Holte, Ragnhild Jepsen, Liv Krohn-Hansen, Oskar Skarsaune.

[Her finnes de tre prøveliturgiene som er utarbeidet av underutvalg nr. 3 under Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv](#)

Kritisk til at den svake part må bevise sine rettmessige muligheter

(26.02.2007)

Illustrasjonsfoto: www.morguefile.com

Dette går fram av et hørings svar fra Kirkerådet til Innvandringsavdelingen i Arbeids- og inkluderingsdepartementet i anledning forslag til endringer i utlendingsforskriften. De foreslåtte endringene gjelder forskriftens paragraf 21 b som omhandler oppholdstillatelse når det foreligger praktiske hindringer for retur.

Kirkerådet støtter intensjonen som regjeringen oppgir for lovendringsforslaget: Å tydeliggjøre utlendingers mulighet for opphold når det foreligger praktiske hindringer for retur. Men Kirkerådet kritiserer premissene som regjeringen legger til grunn for denne muligheten.

- At lovforslaget krever vilje til samarbeid fra utlendingen, er rimelig ut fra de begrunnelsene som oppgis i departementets høringsforslag. Vanskeligere er det derimot å forstå presiseringene om at utlendingen selv skal ha bevisbyrden for at det ikke er mulig å få til retur, og at samarbeidsviljen med utlendingsmyndighetene skal kunne dokumenteres av utlendingen, heter det i Kirkerådets høringsuttalelse som legger til:

- I en situasjon med et så sterkt asymmetrisk maktforhold som det som gjelder mellom asylant og utlendingsmyndigheter, er det betenkelig at det er opp til den svake part å skulle bevise sine rettmessige muligheter.

Kirkerådet ser heller ikke at lovendringsforslaget vil bidra vesentlig til å løse den akutte situasjonen med ureturnerbare asylsøkere:

- Så lenge departementets definisjon av reelt ureturnerbare asylsøkere i så stor grad knyttes opp til elementet om samarbeid, ser ikke Kirkerådet hvordan man skal komme i møte dem som ikke, av ulike grunner, kan dokumentere tilstrekkelig samarbeidsvilje, men likevel forhindres i å returneres fordi det foreligger praktiske hindringer, heter det i høringsuttalelsen.

Kirkerådet mener det er kritikkverdig at disse ikke kan få innvilget midlertidige arbeidstillatelser så lenge de er i Norge. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les hele høringsuttalelsen fra Kirkerådet](#)

[Se bakgrunnsinformasjon om hørings-saken på Arbeids- og inkluderingsdepartementets nettsider](#)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Tlf.: 48 99 12 70, olav.fykse.tveit@kirken.no

Kreativiteten bobler i salme-norge

(27.02.2007)

- Fra omtrent like mange salmer som i fire sett av de nåværende salmebøkene, skal salmebokutvalget velge ut mindre enn en fjerdedel til ny salmebok. Av over 4500 salmer skal vi velge ut de 1000 som blir med i den nye salmebokens to bind, forklarer Åge Haavik.

- Salmedikteraktiviteten her til lands viser at man tok feil når man ved midten av forrige århundre sa at salmen var en død sjanger, sier Åge Haavik som er sekretær for salmebokutvalget. Haavik har også vært sentral i arbeidet med flere tidligere salmebøker. Nå lover han mange nye salmer fra nye og ukjente salmediktere.

- De fleste av de bidragene vi nå vurderer, er kommet til etter arbeidet med tilleggssalmeboken Salmer 1997, mener Haavik.

Flyter over av salmer

Mange av salmene i dagens salmebøker må ut for å gi plass til nye. Åge Haavik regner med at ca. 500 av salmene i dagens to salmebøker ikke blir med videre.

- Dette er som med en god kopp kakao, når den er full så renner den over, men sjokoladen som renner over er jo også veldig god, fortviler Haavik. Han er forberedt på at det vil bli diskusjon om hvilke av salmene i dagens salmebok det ikke blir gitt plass til i den nye.

- Det finnes knapt en eneste salme som ikke noen har knyttet gode opplevelser og minner til. Salmene rører ved det vi bærer innerst i sjelen. Derfor gjør det vondt når noen foreslår å kutte ut "min salme", kommenterer Haavik.

Kjente og ukjente

En del av Salmebokutvalgets oppdrag har vært å kartlegge ulike sangtradisjoner og samle inn nye salmer fra kjente og ukjente diktere og komponister. Salmebøkene skal vise bredde både i formspråk og temavalg.

- Vi prøver å lete etter nye diktere og komponister som "har gnisten". Jeg tror vi har funnet noen som vi kommer til å høre mye fra i årene som kommer, sier Haavik. Han understreker at fornyelsen av salmeboken bidrar til at ukjente skatter blir oppdaget, og legger til:

- Vi er oss bevisst at en ny salmebok ikke skal være for sterkt preget av et lite antall opphavskvinner

og -menn. Det innebærer på en måte at de beste dikterne og komponistene må konkurrere med seg selv i våre utvelgelsesprosedyrer, sier Åge Haavik.

Flere kvinnelige salmediktere

Salmeboken er historisk sett en arena der langt flere menn enn kvinner har vært synlige. I forbindelse med Salmer 1997 lette man bevisst etter kvinnelige bidragsyttere. Åge Haavik forteller at man denne gang ikke behøver å lete.

- Det er heldigvis er bredt tilfang av tekster og melodier fra kvinnelige bidragsyttere, sier Haavik. Han etterlyser i stedet hjelp til å dekke to andre behov:

- Vi trenger forslag til nye melodier til noen av de bidragene vi har mottatt. Dessuten trenger vi hjelp til å oversette en del nyere salmer fra andre land.

Ny salmebok i to bind

I de to salmebøkene som nå er i bruk i Den norske kirke, ”Norsk salmebok” og ”Salmer 1997”, er det til sammen 1212 salmer. Nå har det altså kommet inn 3000 salmer i tillegg.

Det er Kirkerådets Nemnd for gudstjenesteliv som koordinerer den omfattende prosessen med reformer av Den norske kirkes gudstjenesteliv. Utgivelse av ny salmebok i 2010 inngår i dette arbeidet.

Det blir antakelig plass til ca. 750 salmer i den nye kjerne-salmeboken pluss ca. 250 i et bind II. Bind I (kjerne-salmeboken) skal presentere salmeskatten fra ulike tidsaldre. Bind II skal brukes til å prøve ut nye musikalske og poetiske former. Tanken er at bind II kommer til å bli byttet ut med kortere mellomrom enn kjerne-salmeboken, for å fange opp det som skapes av nye salmer.

Bred høring 2008

Salmebokutvalget er ett av fem underutvalg under Nemnd for gudstjenesteliv som arbeider med gudstjenestereformen i Den norske kirke. I 2008 blir det en bred høring omkring forslagene til nye ordninger for kirkens gudstjenesteliv. Utkastet til innhold i ny salmebok inngår i denne høringen. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se nettstedet til reform av kirkens gudstjenesteliv](#)

Det handler om funksjonshemmedes selvrespekt

(28.02.2007)

Olav Fykse Tveit, Torill Edøy og Laila Riksaasen Dahl reagerer på det de mener er en offentlig krenkelse av funksjonshemmedes menneskeverd.

TV2 viste dokumentaren ”Jakten på Sylvia B”, der funksjonshemmede Mari Storstein stilte sentrale politikere de samme intime spørsmålene som det offentlige har brukt for å kartlegge landets 200 000 funksjonshemmede. De er blitt registrert i det såkalte IPLOS-registeret (Register for individbasert pleie- og omsorgsstatistikk).

– De kan spørre oss på en ordentlig måte hva vi har bruk for av tjenester, sier Torill Edøy. – De kan spørre: Hva vil du at vi skal gjøre for deg. Når det offentlige samler informasjon om oss uten at vi vet det, går det på menneskeverdet løs. Og at de registrer de mest intime detaljer uten å spørre, er fullstendig uakseptabelt.

For en tid siden laget myndighetene et skjema der de ville registrere svært intime opplysninger om funksjonshemmede. Dette skjemaet fikk de funksjonshemmedes interesseorganisasjoner til å protestere kraftig.

Jeg vil selv bestemme

Biskop Laila Riksaasen Dahl stiller seg bak reaksjonen fra Torill Edøy. Hun mener det er en elementær menneskerett selv å kunne få definere sine egne behov.

– Hvordan ville biskopen like om det offentlige registrerte dine toalettvaner og andre intime opplysninger om ditt privatliv?

– Mitt ønske er selvsagt at det offentlige bare registrerer det jeg vil at de skal registrere om mitt privatliv. Det synes jeg bør være en selvfølge for alle mennesker. Funksjonshemmede har samme grunnleggende rettigheter som alle andre. De må selv avgjøre hvilken informasjon de mener trengs, for at det offentlige skal kunne yte nødvendig hjelp, sier biskop Laila Riksaasen Dahl.

Ikke tull med selvrespekten

Olav Fykse Tveit er generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Han arbeider mye med spørsmål om menneskerettigheter og menneskeverd.

– Hvis vi som samfunn skal bidra til å gi funksjonshemmede et godt liv, må vi ikke tulle med deres selvrespekt og integritet, sier Fykse Tveit. – Deres behov må bli ivaretatt på en ordentlig måte, slik at det styrker deres selvrespekt og integritet. Det må være en selvfølge. En slik framgangsmåte som ble dokumentert i TV2-programmet, kan ikke det offentlige være bekjent av, mener Fykse Tveit,

som sier han reagerte med harme da han så programmet.

– Vi må unngå at fokus i omsorgstjenesten flyttes bort fra den hjelpetrequende og over på hjelperen. Subjektet som skal definere behovet, er personen som trenger hjelp, og ikke hjelpetjenesten. Spørsmålet er ikke hvordan situasjonen skal tilrettelegges best for hjelpeapparatet, men hvordan den skal tilrettelegges best for den hjelpetrequende. Dette har med menneskeverdet å gjøre, understreker Olav Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

- Kirkens kulturarv er en stor ressurs i "Den kulturelle skolesekken"

(07.03.2007)

Foto: Scanpix - Kunnskapsdepartementet

"Den kulturelle skolesekken" ble etablert i 2001 som en nasjonal satsing som skulle bidra til at elever i grunnskolen fikk møte profesjonell kunst og kultur av alle slag. Kirkerådet beklager at feltet kirker og kirkekunst i liten grad er behandlet i evalueringsrapporten.

- Vi beklager at rapporten ikke drøfter hvorfor dette feltet er dårlig representert. Instanser av kulturhistorisk / kulturpreget art bør i det videre ha sin selvfølgelig plass i Den kulturelle skolesekken. Et av suksessmålene i Stortingsmelding nr. 38 er nettopp at "...hele kunst og kulturfeltet skal være representert, sier Kirkerådet som sammen med andre aktuelle kirkelige instanser var uteglemt på den opprinnelige høringslista fra departementet.

Viktig kulturaktør

- Den norske kirke har besluttet å ta store grep for å bli en viktig kulturaktør lokalt og nasjonalt. Kirkerådet er opptatt med at et mangfold av kunst- og kultur-uttrykk, sier Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen i en kommentar til [høringsuttalelsen](#) .

- Mangfoldet av slike kulturuttrykk skal bidra til at det univers kirken inviterer mennesker inn i får en folkekirkes romslighet. Dette er beskrevet i utredningen "[Kunsten å være kirke](#)". Det er et meget interessant og viktig dokument som beskriver de ulike kunst- og kulturuttrykk i møte med Den norske kirke, sier Andersen.

I høringsuttalelsen påpekes det at den lokale kirke er bærer av kultur, tradisjon og historie på mange nivåer og områder:

- Kirkebyggene med sin beliggenhet har i mange tilfeller historisk begrunnet plasseringen av selve lokalsamfunnet. Byggenes arkitektur forteller ikke bare om bygningens ytre, men bærer med seg en langt dypere billedmessig erfaring. Kirkenes til dels rike billedkunst og estetiske utsmykning, litteratur og musikk bærer mange muligheter i seg. Mange lokalsamfunn har dyktige kantorer og enkelte steder også korvirksomhet på høyt kunstnerisk nivå. Kirkegårdenes plassering og utsmykning vil også kunne gjøre seg gjeldende når elevenes kulturelle skolesekk skal fylles.

Samtidig beklager Kirkerådet at det har vært stilt lite midler til rådighet for utvikling av gode prosjekter knyttet til kirkekunsten innenfor rammene av "Den kulturelle skolesekken". Dette er svært beklagelig, for det viser seg at der prosjekter har fått utvikle seg, er det ofte fornøyde brukere.

Langsiktig og målrettet samarbeid

Kirkerådsleder Nils-Tore Andersen sier at hvis kirken skal lykkes med sin kultursatsing så må kirkelige og offentlige myndigheter sentralt, regionalt og lokalt samarbeide.

- Først og fremst dreier det seg om å etablere strukturer som sikrer langsiktig og målrettet samarbeid mellom kunst og kulturmiljøer og kirkelige miljøer.

Vi ønsker fra kirkens side å sette av økonomiske ressurser fra sentralt og regionalt hold til etableringen av 5-6 slike kultursentra i kirkelig regi, og vi har søkt om statlige kulturmidler til det samme. Vi håper og tror at Regjeringen vil inngå i et samarbeid om denne viktige kultursatsningen, sier Andersen. Disse spørsmålene ble også tatt opp i et møte Kirkerådets ledelse nylig hadde med regjeringen ved blant annet statsminister og kultur- og kirkeminister. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13.

- Les Kirkerådets høringsuttalelse 28. februar 2007
[- Evaluering av Den kulturelle skolesekken](#)
- [Se nettsidene til Den kulturelle skolesekken](#)
- [Les Kunsten å være kirke - kulturmelding for Den norske kirke \(2005\)](#)

Kirken en alkoholfri sone?

(14.03.2007)

Dette sier assisterende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg i en kommentar til [en undersøkelse](#). [Alkokutt og forskningsstiftelsen IRIS presenterer denne uken](#). Som en av medlemsorganisasjonene i Alkokutt ble Den norske kirke med i undersøkelsen som kartlegger alkoholvaner blant ansatte og frivillige medarbeidere. Hun ber ikke kirkens ansatte og frivillige medarbeidere om å slutte å nyte alkohol, men hun tror mange trenger økt bevissthet om alkoholfrie soner.

Mange ukjent med alkoholfrie soner

- Nesten 30 % av kirkens medarbeidere oppgir at de ikke forbinder noe med "alkoholfrie soner". Det er det mest overraskende ved undersøkelsen. Vi trenger mer oppmerksomhet om hvordan vi skal sikre at menighetenes virksomhet totalt sett fremstår som en alkoholfri sone, sier Røsæg.

Hele 56,4 % av ansatte og tillitsvalgte i Den norske kirke oppgir at de aldri har drøftet holdninger til, og bruk av alkohol i organisasjonssammenheng. Med "organisasjonssammenheng" refererer ikke undersøkelsen til utføring av selve arbeidet, men sosiale sammenhenger, fester og reiser med kirkelig tilknytning. En av fem av de som representerer Den norske kirkes menigheter i undersøkelsen, sier at de har brukt alkohol i slike sammenhenger.

- Alle undersøkelser viser at det er i gråsonen mellom arbeid og fritid vi drikker mest alkohol. Det gjelder også for kirkens medarbeidere. Men alkoholkulturen blant kirkelig ansatte og tillitsvalgte er et underkommunisert tema, sier forsker Sverre Nesvåg i IRIS. Han var prosjektleder for undersøkelsen og er særlig opptatt av at endringene i arbeidslivet endrer alkoholkulturen.

Jobbrelatert alkoholkonsum

- Ingen er tilhengere av alkoholbruk på arbeidsplassen. Men å vedta alkoholfrie soner som omfatter alt som er jobbrelatert, vil være svært kontroversielt. De kollegiale fellesskapene er viktigere enn tidligere, og "fredagspilsen" blir til flere og flere halvlitere, sier Nesvåg og legger til:

- Kirkens lederskap har kanskje ikke gitt tydelige signaler som viser om det er greit å servere alkohol når menighetsrådet inviteres til sommeravslutning hjemme hos lederen.

Spørreskjemaundersøkelsen som ble gjennomført i 2004 og 2005, baserer seg blant annet på svar fra 440 ansatte og frivillige medarbeidere i Den norske kirke. Disse ble spurt om egne alkoholvaner, kjennskap til alkoholfrie soner og alkoholpolitikk i organisasjonen. Utvalget av ansatte og frivillige medarbeidere i Den norske kirke var hovedsaklig hentet fra Midt-Norge (64 %) og Østlandet (32 %).

Tydligere signaler fra kirkeledelsen

- Selv om tallmaterialet er noe begrenset og kanskje ikke gir hele bildet av kirkens forhold til alkohol, ser vi at kirkens lederskap må bli tydeligere i spørsmålet om alkoholbruk, sier biskop i Tunsberg Laila Riksaasen Dahl. At hele 88 % av de kirkelige medarbeidere som mottok spørreskjemaet svarte, tolker hun som tegn på stor interesse for at temaet tas opp.

- Vi må innse at kirken er et speilbilde av samfunnet generelt og at en forbruksøkning og liberalisering også finnes i det kirkelige fellesskapet. Men tallene tyder på at mange i kirken har et ureflektert forhold til eget drikkemønster. Vi vet hvilket problem alkoholen utgjør i vårt samfunn. Vi vet at misbruk av alkohol er et større problem enn narkotikamisbruk i forhold til helseskader og voldsutvikling. Vi vet at trykket i retning av liberale skjenkebestemmelser har store negative konsekvenser. Likevel krever det mot å være restriktiv på dette området, sier biskop Riksaasen Dahl. Hun synes det er en plikt å utfordre kirkens folk på deres alkoholvaner.

- Undersøkelsen til Alkokutt og IRIS peker på at privat moral og samfunnsansvar henger sammen. Vi må snakke mer om konsekvensene av at private valg ikke lar seg begrense til den private sfære, sier biskopen i Tunsberg.

Alkoholfrie menighetshus

Kirkemøtet drøftet i 1993 saken «Alkohol som samfunnsproblem» (Sak KM 10/93) og vedtok blant annet:

«Kirkemøtet anbefaler at all representasjon i regi av kirkelige organer lokalt, regionalt og sentralt er alkoholfrie. Kirkemøtet henstiller til andre kirkelige instanser å praktisere alkoholfri representasjon». Røsæg sier at kirkens nasjonale organer følger denne anbefalingen, og oppfordrer menighetsrådene til å forplikte seg til å følge samme linje.

I 2001 sendte Kirkerådet et [rundskriv til menighetene](#) om alkoholbruk og alkoholserving i menighetshus eller menighetslokaler. Der anbefalte man menighetene å praktisere totalforbud mot alkoholserving i egne lokaler,- også ved utleie av lokalene. Rundskrivet argumenterte for at menighetslokalene burde være eksempler på at alkohol kan unnværes. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Last ned undersøkelsen her](#) (pdf)

Se kirken.no`s temaområde [”Alkohol som samfunnsproblem”](#)

Kontaktpersoner:

Biskop Laila Riksaasen Dahl,
tlf.: 33 35 43 00, mob. tlf.: 99 500 438

Assisterende direktør i Kirkerådet, Gerd Karin Røsæg,
tlf.: 23 08 12 40, mob. tlf.: 48 99 12 40

Internasjonal kirkeleder i Norge

(14.03.2007)

Fra v.: Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd, biskop i Stavanger Ernst Baasland, Mark S. Hanson, leder i Mellomkirkelig råd Ingrid Vad Nilsen og generalsekretær Synnøve Brevik i Samisk kirkeråd.

Om en drøy uke vil LVF's 60-årsjubileum bli markert i Lund i Sverige, samme sted som forbundet ble grunnlagt i 1947. LVF omfatter i dag 140 kirker i 78 land, med et samlet medlemstall på 66,7 millioner.

Mark S. Hanson er ledende biskop (preses) i Den evangelisk lutherske kirke i Amerika (ELCA). Han overtok i 2003 som president i LVF. Han har vist seg som en markant og uredde kirkeleder, og har ved flere anledninger uttrykt seg kritisk til USA's politikk i Irak og Midtøsten. Han har ofte satt søkelys på de kristnes vanskelige situasjon i Midtøsten.

Åpent seminar

Alle de fire besteforeldrene til biskop Hanson utvandret fra Norge til USA, og selv bodde han et år i Oslo som 13/14-åring, da hans far var prest ved den amerikanske lutherske kirken i Oslo. Under oppholdet i Norge vil Hanson også besøke den amerikanske menigheten.

Torsdag formiddag kl. 10.00–12.00 vil biskop Hanson delta på et åpent seminar i Oslo, i Kirkens hus, Rådhusgt. 1–3. Der blir søkelyset satt på hvilke spesielle oppgaver og utfordringer de lutherske kirkene har i verden i dag. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirken er klar til dialog

(19.03.2007)

- Vi er glad for at Arbeiderpartiet nå for første gang åpner for at alle kirkelige beslutninger, også utnevning av biskoper og proster, kan overføres til valgte kirkelige organer. Kirkerådet er klare til dialog med departementet om utvikling av det kirkelige demokratiet og hvordan en kirkelov kan utformes, sier kirkerådsleder Andersen, som mener at overføring av beslutningsmyndighet vil være et nødvendig virkemiddel for å utvikle demokratiet i kirken.

Selv om Arbeiderpartiet ønsker å beholde grunnlovsforankringen, inneholder forslaget elementer som imøtekommer viktige anliggender som lå til grunn for Kirkemøtets høringsuttalelse. Kirkemøtets flertall ønsket en lovforankret folkekirke, som også var forankret i Grunnloven. Vi ser positivt på at bestemmelsen om ”statens offentlige religion” fjernes. Det er i tråd med Kirkemøtets syn om at det er viktig å fjerne diskriminerende bestemmelser i forhold til andre religioner og livssyn.

Arbeiderpartiet foreslår en verdiparagraf ”som verner om menneskets iboende og ukrenkelige rettigheter”. Vi vil her fremheve at det er et entydig ønske fra kirkelige høringsinstanser på alle nivåer at en slik verdiparagraf skal inneholde en referanse til den kristne og humanistiske arv, sier Andersen.

Han er tilfreds med at det legges opp til en utredning av finansieringsmodell for Den norske kirke, og med signalene om at den Den norske kirke gjennom dette skal settes i stand til fortsatt å være en landsdekkende folkekirke med lokal forankring, samtidig som prinsippet om likebehandling av alle tros- og livssynssamfunn ivaretas. Også Kirkemøtet gikk imot finansiering ved medlemskontingent.

Forslaget om å oppheve kravet om statsråders kirkemedlemskap, bortsett fra for kirkestatsråden, er han mer spørrende til. Når det stilles krav om styrket kirkelig demokrati, virker det underlig at den demokratiske plattformen for det øverste statlige kirkestyret bygges ned, sier Andersen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13

[Les uttalelsen "Den norske folkekirke og livssynsmangfold" fra Arbeiderpartiets sentralstyre \(19. mars 2007\) her](#) (pdf)

Vanskelige spørsmål på LVF's festbord

(20.03.2007)

LVF-presidenten, biskop Mark S. Hanson, har nettopp besøkt Norge.

– Vi skal takke for 60 år med LVF. Det var det diakonale arbeidet etter krigen som brakte oss sammen. Nå vil vi fornye vår diakonale innsats, blant annet på områder som HIV og aids og fattigdomsbekjempelse, sier biskop Mark. S. Hanson. Han er ledende biskop (preses) i Den evangelisk-lutherske kirke i Amerika, og har siden 2003 vært president i LVF.

– En av de viktigste sakene som Rådet skal behandle i Sverige, er hvordan vi som lutheranere forstår bispeembetet. Det er ulike syn i kirkene våre på biskopens oppgave og posisjon. Det har vært arbeidet med denne saken siden 1999, og nå får Rådet den på sitt bord, forteller biskop Hanson.

Ekteskap, familie og seksualitet

– En annen viktig rapport som legges fram, har tittelen ”Ekteskap, familie og seksualitet”. Innenfor drøftingen av hva en familie er, behandles også synet på homofile parforhold. Rapporten legger opp til at ulikt syn på dette ikke skal være kirkesplittende. Jeg håper vi kan få en respektfull samtale om denne rapporten. Det ligger en stor utfordring i å kunne respektere at vi lever i ulike kontekster, uten å bryte fellesskapet. Her er det spenninger både innad i medlemskirkene og ikke minst mellom kirker i ulike deler av verden, understreker LVF-presidenten.

Det er ventet at rapporten vil bli mottatt av Rådet og videresendt til medlemskirkene for å diskuteres internt i hver enkelt kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Her er litt LVF-historie.](#)

[Her er LVF's konstitusjon.](#)

[Her er en oversikt over medlemstall i LVF-kirkene.](#)

– Vi må leve sammen med ulike synspunkter

(23.03.2007)

Professor Jan Olav Henriksen la fram LVF-rapporten "Ekteskap, familie og seksualitet".

Dokumentet om "Ekteskap, familie og seksualitet" er utarbeidet av en arbeidsgruppe i LVF. Det ble torsdag tatt opp til drøfting på rådsmøtet. Professor Jan-Olav Henriksen fra Norge la fram rapporten på vegne av arbeidsgruppa. Han har også ført rapporten i pennen.

– Samtalen om rapporten viser at de som er mest redde for en åpen dialog, er de som mener at en dialog må ha full enighet som mål, sier Ingrid Vad Nilsen, leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. – Men mange av oss har lært å tenke at dialog er å sette ord på uenighet og klare å leve sammen selv om vi har ulike synspunkter. Likevel mener jeg at samtalen i LVF er kommet lenger nå enn den var på generalforsamlingen i Winnipeg for snart fire år siden. Det er blitt et mildere klima i samtalen.

Teologi og retningslinjer for samtale

Rapporten fra arbeidsgruppa er todelt. Den første delen gir en kortfattet framstilling av det teologiske grunnlaget de lutherske kirkene har for å drøfte spørsmål som dette. Plenumsdebatten viste at det er kontroversielt når rapporten hevder at spørsmål som gjelder familie, ekteskap og seksualitet ikke hører med til det sentrale i evangeliet, men tilhører lovens område. Med utgangspunkt i Luthers toregimentslære sier rapporten at ekteskapet tilhører det verdslige området og ikke det åndelige.

Forståelsen av artikkel 7 i Den augsburgske konfesjon er heller ikke entydig. Rapporten hevder at spørsmål som angår seksualitet, ikke hører inn under det som artikkel 7 fastholder som grunnlaget for kirkens enhet, nemlig enighet om evangeliet og sakramentforvaltningen. Ut fra dette konkluderer rapporten med at uenighet i synet på samlivsspørsmål ikke trenger å være kirkesplittende.

Rapportens andre del gir retningslinjer for hvordan en kan samtale om ekteskap, familie og seksualitet i de lutherske kirkene. Utgangspunktet må være bibelstudier hvor en ikke bare spør hva Bibelen sier, men også hvorfor Bibelen sier det den gjør. Et annet viktig punkt i retningslinjene er å erkjenne at alle mennesker, uavhengig av seksuell orientering, er skapt i Guds bilde. Kirkene utfordres til å vurdere om de ekskluderer noen fra å bli vurdert slik.

Konteksten er viktig

– Alle synspunkter i denne saken som kom fram i plenumsdebatten, har vi også representert i Den norske kirke, mener Ingrid Vad Nilsen. – Men vi har kommet lenger enn mange andre kirker i

samtalen om homofili. Kirkemøtet i november viste at vi kan føre en respektfull samtale. Vi utviser allerede den type respekt som de foreslåtte retningslinjene legger opp til.

— Det jeg synes er mest interessant, er den brede enigheten på rådsmøtet om at konteksten er viktig for hvordan teologien blir seende ut. Jan-Olav Henriksen understreket også på en god måte i presentasjonen sin at de ulike kulturelle kontekstene vi hører hjemme i, må tas i betraktning. Vi har ulike måter å lese Bibelen på. Hvis vi erkjenner at en annen kontekst enn vår kan kreve en annen utforming av teologien, blir det kanskje lettere å akseptere at vi har ulike meninger, sier Ingrid Vad Nilsen. – I Norge lever vi i en kontekst hvor samfunnets syn på homofili har gått fra kriminalisering til aksept på 30 år.

Drøftes videre

Siden det var ulike synspunkter i forsamlingen på den framlagte rapporten, ble det bestemt at den skal drøftes videre i regionale grupper under rådsmøtet. Deretter vil den komme tilbake til plenum, sannsynligvis på mandag. Da blir det avgjort om rapporten skal sendes til alle medlemskirkene i LVF med oppfordring om å diskutere den internt i hver enkelt kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

Mer fra LVF's rådsmøte finner du [her](#).

LVF-ros til Norge

(23.03.2007)

Tore Johnsen, leder i Samisk kirkeråd, uttrykte tilfredshet med at LVF nå tar urfolks situasjon på alvor.

Noko tok blant annet opp de anliggender som urfolk i de lutherske kirkene har kjempet for de siste årene. Han viste til urfolkskonsultasjonen som ble holdt i Karasjok for et halvt år siden, og pekte på at LVF nå har begynt å ta et større ansvar for urfolks anliggender.

I plenumssamtalen etter generalsekretærens rapport ble dette punktet kommentert av Tore Johnsen, leder i Samisk kirkeråd. Han uttrykte glede over at det nå foreligger et program for urfolksarbeidet i LVF. Også Helge Aarseth, Den norske kirkes representant i LVF's råd, sluttet seg i et innlegg til Tore Johnsens positive vurderinger.

Ros til Norges regjering

Da Ishmael Noko kom inn på problemet med illegitim gjeld som er blitt påført fattige land, gav han ros til Norge som et foregangsland: – Beslutningen som den norske regjering har tatt om å slette den påståtte gjelden i enkelte land, er et eksempel som andre regjeringer bør følge, mente han.

Generalsekretæren kom også med en personlig takk til Sven Oppegård, som inntil nylig har vært assisterende generalsekretær i LVF. Noko la særlig vekt på Oppegårds viktige rolle i de teologiske samtalen som har vært ført mellom LVF og andre kirkesamfunn, ikke minst Den romersk-katolske kirke. Hele forsamlingen svarte med en skikkelig applaus for den norske teologen.

Urfolksprogrammet

Når det gjelder det nye urfolksprogrammet i LVF, har representanter fra Den norske kirke vært pådrivere for å få det på plass i kirkefelleskapet. Programmet tar blant sikte på å øke bevisstheten i medlemskirkene og i bistandsprosjekter om urfolks identitet, erfaringer og spesielle interessefelt. Det skal etableres en rådgivningsgruppe, slik det ble foreslått fra konsultasjonen i Karasjok. Den skal bestå av seks urfolksrepresentanter, én fra Afrika, én fra Asia, én fra Stillehavsområdet, én fra Latin-Amerika, én fra Nord-Amerika og én fra Europa. LVF's urfolksarbeid vil skje i tett samarbeid med Kirkens verdensråd. (Kirkens informasjonstjeneste)

Les mer om LVF's rådsmøte [her](#).

Vedtøk retningslinjer for samtale om homofili

(25.03.2007)

Dirigentbordet under plenumsdebatten om homofili. F.v. president Mark Hanson, gen. sek. Ishmael Noko og professor Jan-Olav Heriksen.

Rapporten som for et par dager siden ble lagt fram for Rådet i LVF av professor Jan-Olav Henriksen, er etterpå blitt drøftet i regionale grupper. Rapportene fra disse gruppene ble så lagt fram i plenum, hvor det også ble besluttet å legge dem ved som bilag til medlemskirkene i LVF. Det vil synliggjøre hvordan de lutherske kirkene i ulike verdensdeler ser på spørsmålet om homoseksuelt samliv.

I uttalelsen fra de afrikanske kirkenes regionale møte heter det: ”Vår regionale konsultasjon bekrefter og understreker i lys av Skriften at ekteskapet er hellig, innstiftet av Gud og er et forhold mellom en mann og en kvinne. Derfor sier majoriteten av de afrikanske medlemskirkene NEI til homoseksuelle handlinger og betrakter det som syndig.”

De afrikanske kirkene støttet likevel at retningslinjene for samtale blir sendt til alle medlemskirker i LVF, men føyer til at de ”anbefaler siden det er ulike meninger og kontekster, og det faktum at noen kirker allerede har tatt offisielt stanspunkt til homoseksualitet, bør Rådet iverksette en refleksjonsprosess angående hva denne uenigheten og disse handlingene innebærer for kirkenes alter- og prekestolfellesskap.” De afrikanske kirkene vil med andre ord ha en grundigere utredning av hvorvidt holdningen til homofili kan være kirkesplittende.

De lutherske kirkelederne fra Asia åpner imidlertid i sterkere grad for en åpen samtale om spørsmålet.. De mener at arbeidsgruppens rapport i for stor grad dreier seg om homofili, og ikke går nok inn på spørsmålet om familie og samliv.

”Vi erkjenner at spørsmålet om seksualitet er sensitivt,” sier asiatene. ”Som asiatiske kirker innser vi at homoseksualitet er blitt et nytt tema i vår region, og vi føler at kirkene må finne innfallsvinkler som gjør at de kan være til hjelp for mennesker som er berørt av dette.”

Også kirkelederne fra Europa uttaler at de har delt med hverandre sine ulike pastorale erfaringer på en respektfull måte. Også plenumssamtalene har vist at det er tydelige forskjeller mellom Vest-Europa og Øst-Europa i synet på homofilt samliv. Europa-regionen ser behovet for dypere teologiske studier om ekteskap, familie og tolkning av Bibelen.

Rådsmøtet i Det Lutherske verdensforbund som nå er samlet i Lund i Sverige, er det høyeste organet mellom generalforsamlingene i det verdensvide fellesskapet av lutherske kirker. (Kirkens

informasjonstjeneste)

LVF's 60-årsjubileum feiret i domkirken i Lund

(25.03.2007)

Fra festgudstjenesten i Lund. Foran alteret ligger gaver til LVF fra medlemskirker over hele verden.

Domkirken i Lund var fullpakket da Det lutherske verdensforbund markerte at det i år er 60 siden det verdensvide fellesskapet av lutherske kirker så dagens lys. Menigheten bestod av et fargerikt fellesskap av kirkeledere fra alle verdensdeler.

I prekenen nevnte Wejryd flere eksempler på hvor annerledes situasjonen er i dag enn for 60 år siden. Blant annet pekte han på at det i 1947 var et levende kristent nærvær i Midtøsten. I 2007 forsøker de kristne i området å overleve med ryggen presset mot muren.

– De etiske temaene i 2007 er ikke de samme som i 1947. Seksuelle minoriteter ble ikke akseptert, ja, ikke engang sett i Europa i 1947. Det vi ser i dag, hadde knapt noen bevissthet om for 60 år siden, sa den svenske erkebiskopen og fortsatte: – I 1947 var dette et møte for menn. Knapt noen kirkeledere var kvinner og enda færre var ordinert. I dag er dere mange.

– Tidene og livet forandres. Gud er fortsatt her og ønsker å nå oss, trøste oss og velsigne oss. For ingenting er umulig for Gud, sa Wejryd med henvisning til dagens evangelietekst om engelen Gabriels budskap til den unge Maria.

Erkebiskop Anders Wejryd prekte på jubileumsgudstjenesten, mens biskop i Lund, Christina Odenberg, var liturg.

Hilsen fra pave Benedict

Under jubileumsgudstjenesten leste kardinal Kaspar opp en hilsen som pave Benedict XVI har sendt

til LVF's president, biskop Mark S. Hanson. Kardinal Kaspar er leder for det pavelige rådet for kristen enhet.

– Det er med stor glede jeg overbringer deg og alle deltakerne ved LVF's rådsmøte min hjerteligste hilsen og ønske om velsignelse over feiringen av 60-årsjubileet til LVF, skriver pave Benedict.

I hilsenen peker paven på at etter Det annet vatikankonsil var LVF en av de første som innledet en global økumenisk dialog med Den katolske kirke. – Denne dialogen har alltid vært fruktbar, skriver Benedict XVI, og legger til: – Økumenisk fellesskap har vokst fram over hele verden gjennom tallrike møter mellom lutheranere og katolikker. Dette er en gave fra Den Hellige Ånd.

Kardinal Kaspar og biskop Olav Skjevestad fant den gode tonen under LVF's jubileum.

Under gudstjenesten var det også hilsener fra Kirkenes verdensråd og fra Den ortodokse kirke. Det ble brukt musikk av tre norske komponister: Egil Hovland, Guttorm Ihlebæk og Edvard Grieg, i tillegg til at det ble sunget en salme av Eyvind Skeie.

En som var med i 1947

Under festsamværet etterpå i aulaen på Lund Universitet hadde professor Carl-Gustaf Andrén en hilsen. Han var med som studentrepresentant da LVF ble grunnlagt i 1947.

– Møtet i Lund var mitt første møte med et virkelig universelt miljø, sa han. – En av de viktigste begivenhetene var at konstitusjonen ble vedtatt 1. juli, og at professor Anders Nygren ble valgt til LVF's første president. Det var litt spesielt at jeg skulle møte ham ved eksamensbordet bare noen uker seinere!

Professor Andrén fortalte også om en tale biskop Eivind Berggrav holdt under møtet i Lund. Etter selv å ha sittet fengslet under krigen, snakket han om forholdet mellom statsmakt og kirke. Berggrav hadde sitert Luther som sier: ”En verdslig myndighet har ingen rett til å herske over samvittigheten!” (Kirkens informasjonstjeneste).

Luthersk enighet om hva en biskop er

(27.03.2007)

Lutherske biskoper representert ved tre av dem. F.v. April Larson og Wilma Kucharek fra Den evangelisk-lutherske kirke i Amerika og Caroline Krook fra Den svenske kirke.

– Det er viktig at LVF sier noe samlende om hva biskoptjenesten er, sier Ingrid Vad Nilsen, leder i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. – Det verdifullt også i den aktuelle situasjonen i vår egen kirke. Vi behandler for tiden visitasreglementet, og forholdet mellom tilsyn og arbeidsgiveransvar. Hittil har vi i stor grad vært opptatt av biskoptjenesten i forhold til Porvoo-kirkene, derfor er det bra at også LVF kommer med et dokument om dette nå.

Forståelsen av tilsynstjenesten var også et viktig tema i samtale mellom Den norske kirke og Den evangelisk-lutherske frikirke, siden de to kirkene utøver tilsynstjenesten på ulike måter. Nå er den lutherske kirkefamilien enige om at tilsynstjenesten kan utformes på ulike måter, men at kirken alltid må ha en tilsynstjeneste.

Et viktig poeng i LVF-dokumentet er at det skiller mellom tilsyn og tilsynstjeneste. Tilsynet kan utøves på ulike måter, for eksempel av en synode (et kirkemøte). Den spesielle tilsynstjenesten utføres vanligvis av en biskop, men i enkelte kirker også av en kirkepresident. Tittelen er ikke det primære, men innholdet i tjenesten.

Prosessen med LVF-dokumentet startet i 1999 på initiativ fra nordmannen Sven Oppegård, som i en årrekke har arbeidet i LVF-sekretariatet i Genève.

Lund-erklæringen

Siden dokumentet er vedtatt under rådsmøtet i Lund i Sverige, har det fått navnet ”Lund-erklæringen fra Det lutherske verdensforbund – et fellesskap av kirker”. Nedenfor følger noen utvalgte punkter fra det ferske LVF-dokumentet om tilsynstjenesten (uoffisiell oversettelse):

Lutheranere forstår biskoptjenesten som en særskilt form for det ene pastorale oppdraget, og ikke som et eget oppdrag.

Biskoper skal utøve lederskap i kirken og dens oppdrag, og være et pålitelig talerør for kirken i det offentlige rom. De er kalt til å være veiledere for menighetenes liv i det området de har ansvar for, spesielt gjennom å visitere menighetene og støtte fellesskapet deres. De har autoritet til og ansvar for å ordinere prester. De skal ha tilsyn med forkynnelse og åndelig praksis i kirken, spesielt slik dette utøves av dem som er ordinert.

Tilsynstjenesten er en tjeneste med ord og sakrament. Derfor er den aldri bare en rent administrativ eller institusjonell oppgave, men utøves alltid som en personlig tjeneste. I oppgaven med å videreføre den apostoliske tro befinner denne tjenesten seg innenfor fellesskapet, samtidig som den er henvendt til fellesskapet.

De lilla biskopsskjortene hører til i et fellesskap med både lekfolk og prester.

Den ordinerte tjenestens personlige karakter kan ikke skilles fra dens kollegiale aspekter. Biskoptjenesten må utøves kollegialt, sammen med de ordinerte prestene i menighetene, og sammen med de andre som har tilsynstjeneste i kirken. Biskopene er også kalt til å ha nære kollegiale relasjoner til dem som har tilsynstjeneste i andre kirkesamfunn, særlig i samme del av verden, og dermed bidra til enheten i Kristi kirke.

Biskoper er kalt til en spesiell oppgave med tilsyn i kirken, men det videre fellesskapet er også kalt til å ta del i tilsynet og vurdere måten biskoptjenesten utøves på. Ulike komiteer, synoder og institusjoner deler styringsoppgaven med biskopen, i samsvar med en luthersk kirkeforståelse. I lutherske kirker i dag blir styringsansvaret utført i samspill mellom synodale og kollegiale strukturer, som inkluderer både lekfolk og ordinerte, og hvor biskoptjenesten har en klart definert rolle. (Kirkens informasjonstjeneste)

Du finner mer fra LVF's rådsmøte [her](#).

Kirken mobiliserer for Klimaløftet

(27.03.2007)

- Vi vil fremfor alt forsøke å mobilisere hele vårt landsdekkende nettverk med 1250 menigheter for å være møteplass, talerør og deltaker i de aktivitetene som skjer i forbindelse med klimakampanjen: Vi ønsker å oppfordre til handling og promotere tiltak som bl.a. Fasteaksjon, Roadshow, Klimatest og Klimaløfte, sa direktør Johnsen.

Det var miljøvernminister Helen Bjørnøy som sammen med en rekke engasjerte ”klimavenner” lanserte kampanjen Klimaløftet. Kampanjen skal rette seg mot husholdninger, bedrifter, kommuner og offentlig etater. Kampanjen skal bidra til økt forståelse, engasjement og motivasjon til å være med og redusere klimautslippene. Eksempler er foredragsturneen ”[Himmel og Hav](#)” som Siri Kalvig skal holde sammen med andre fra Storm og Meteorologisk institutt, skreddersydde foredragspakker, et handlingsprogram for næringslivet og en fotokonkurranse ved navn ”Se klima!”.

Miljøvernministeren åpnet også nettportalen www.klimaloftet.no, som skal være en samlende nettside for klimaarbeidet. Dette blir en nettportal inn til mange sentrale aktører på klimaområdet, både de som har faktakunnskap om klimaendringer og de som jobber med løsningene.

- ”[Be og arbeid for klimaet vårt](#)” var overskriften over en uttalelse som Den norske kirkes ledelse sendte ut i forbindelse med FNs klimarapport i februar. Kanskje er det nettopp en kombinasjon av mange praktiske handlinger og en grunnleggende holdningsendring som må til for å hankses med dagens klimautfordringer, sa Jens-Petter Johnsen (bilde) og siterte fra rulleteksten etter Al Gores film En ubehagelig sannhet: -”Hvis du har tro på bønnens makt, så be for at folk kan finne styrke til å forandre seg”.

Som aktuelt eksempel for et eget kirkelig klimatiltak nevner direktør Johnsen [sykkelaksjonen](#) som en del prester i Bjørgvin satte i gang for to år siden og som nettopp er evaluert av Kirkedepartementet. I en prøveordning har prestene fått en høyere kilometergodtgjørelse enn ved bruk av bil. Evalueringen viste at syklingen ble tolvdoblet.

- Et veldig bra klima- og miljøtiltak som til og med er helsefremmende. Nå er det opp til staten og hovedsammenslutningene å avgjøre om ordningen skal avtales og gjelde alle grupper ansatte i staten, påpeker Johnsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10,
og rådgiver i Kirkerådet Hans-Jürgen Schorre, mobil 90 18 01 98.

- Ta argumentene i høringen på alvor

(27.03.2007)

Leder i Kirkerådet, Nils-Tore Andersen

Andersen mener Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO) har levert en omfattende og nyansert framstilling av hovedsynspunktene til de ulike gruppene av høringsinstanser.

- Gjennom å dele presentasjonen av høringsmaterialet i to, og presentere tall og prosenter først, har argumentene dessverre kommet i bakgrunnen, sier Andersen og framhever at det er all grunn til å veie argumentene og ikke bare telle instansene.

- Nøkkelen til å finne samlende løsninger ligger i å gå bak en enkel skille/ikke skille-problemstilling, og se hvilke endringer det kan være bred oppslutning om. Et kompromiss må forholde seg til at det nettopp er statskirke-ordningen det ønskes reformer eller endringer i. En løsning hvor man avviker statsreligionen, men ikke reformerer statskirkeordningen vesentlig, vil ikke kunne være et bærekraftig kompromiss. Det vil så langt jeg kan se ha like lite støtte i høringsmaterialet som å selvstendigjøre kirken helt, sier Andersen.

Skjev framstilling

- Også tallmaterialet har vært skjevt framstilt i statsrådets presentasjon, mener seniorrådgiver i Kirkerådet Per Kristian Aschim.

- Det har vært framstilt som at 57% ønsker videreføring av dagens statskirkeordning, men leser man tabell 2.1. I KIFO's oppsummering, går det fram at det er omkring 51% som ønsker en fortsatt statskirke som er forankret i grunnloven. På den andre siden viser tabellen at i tillegg til de 33,4% som ønsker å avvikle statskirken, er det ytterligere 7,6% som ønsker forankring i egen kirkelov eller i lov om trossamfunn. Totalt blir det 41% som ønsker vesentlige endringer ved dagens statskirkeordning. Forskjellen mellom dem som ønsker fortsatt statskirke og dem som ønsker endringer blir dermed ikke på henimot 24%, men bare 10%, sier Aschim.

- Hvis en holder kommunene utenfor er forskjellen nede i 3 % hos menighetsråd og kirkelige fellelråd, sier Per Kristian Aschim. Han viser til en kommentar til stat-kirke-høringen lagt fram for Kirkerådet i februar som dokumenterer dette ([Sak KR 12/07, vedlegg 5: Kommentar til stat-kirke-høringen](#)). (Kirkens informasjonstjeneste)

[Rapporten til Kultur- og kirke departementet fra Stiftelsen Kirkeforskning \(KIFO\) som oppsummerer høringen om NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke.](#)

[Se kirken.no`s samleside om stat–kirke-utredningene og -høringene](#)

- Forfølgelse på grunn av religion må gi rett til beskyttelse

(28.03.2007)

Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere

Faksimile fra nettsidene til Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere

Kirkene og organisasjonene bak [uttalelsen](#) har gjennom lengre tid vært bekymret for situasjonen til trosforfulgte asylsøkere og flyktninger i Norge.

- Vi har lenge reagert på at norske myndigheter i så liten grad har vektlagt trosforfølgelse som grunnlag for opphold. Både trosforfulgte som rømmer fra hjemlandet sitt, og mennesker som har konvertert til kristendommen under oppholdet i Norge, opplever trakassering og forfølgelse når disse sendes tilbake. Verst er det hvis de sendes tilbake til land som Iran og Syria. Nå er vi glade for at kirkene og organisasjonene i Flyktingenettverket går sammen om å legge press på norske myndigheter i forhold til dette, sier Olav Fykse Tveit (bilde), som er generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Den norske kirke er medlem av Flyktingenettverket til Norges kristne råd. Flyktingenettverket består av til sammen 16 kirker og kirkelige

organisasjoner.

[Les hele uttalelsen fra Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere](#)

Kontaktperson:

Sven Thoe Kloster, rådgiver i flyktning- og asylspørsmål ved Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Tlf.: 23 08 12 72, e-post: sven.thoe.kloster@kirken.no

Størst av alt blir enda større

(29.03.2007)

- Reformen viser vei for en raus folkekirke, sier prosjektleder Paul Erik Wirgenes. Foto: Håvard Sæbø/Vårt Land

- Det har vært spennende å se hvordan kvaliteten i menighetenes søknader øker år for år. Vi kan se utvikling i søknadene fra menigheter som har søkt flere ganger. Erfaringer fra forsøkene som er i gang skinner ofte gjennom i disse søknadene, forteller Wirgenes.

Gjennomgangen av søknadene er grundig beskrevet og vurdert av en forskergruppe ("Arbeidsfellesskapet") som evaluerer Trosopplæringsreformen.

- De menighetene som tildeles midler bærer et ansvar på vegne av alle menigheter i Den norske kirke. Det de gjør skal vise vei for en fornyelse for hele kirken, sier Wirgenes. Han synes samtidig det er trist å skuffe mange.

- Mange menigheter har mobilisert både ansatte og frivillige til å utvikle gode prosjekter. Heller ikke denne gangen er det økonomi til å innvilge alle. Særlig trist er det å gi denne meldingen til de menighetene som har søkt alle fire gangene, sier prosjektlederen.

350 menigheter i Den norske kirke mottar nå prosjektmidler fra Trosopplæringsreformen. Det tilsvarer mer enn hver fjerde menighet. Det er nå snaut to år igjen av den femårige forsøks- og utviklingsfasen som innleder reformen. Det arbeides med en opptrapping av en fornyet trosopplæring i alle menigheter i Den norske kirke i årene som kommer.

- Det er nødvendig at alle menigheter tilføres friske midler for en fornyet trosopplæring, mener prosjektleder Paul Erik Wirgenes. (Kirkens informasjonstjeneste)

Aktuell informasjon om trosopplæringsreformen: <http://www.storstavalt.no>

Se rapportene fra forskergruppen "Arbeidsfellesskapet" som evaluerer trosopplæringsreformen: <http://www.etor.no/>

Menigheter som har fått innvilget prosjektsøknad 2007:

Oslo bispedømme

Gamle Aker og Markus menigheter, kr 596 000. ”Året rundt i kirka i byen”
Hauketo-Prinsdal menighet, kr 601 000. ”Tilhørighet i tro”
Vardåsen menighet, kr 650 000. ”Møtestedet på veien i et flerkulturelt miljø”

- Sum Oslo bispedømme kr 1 847 000

Borg bispedømme

Råde menighet, kr 280 000. ”På samme lag - for og med barn og unge i Råde”
Øvre Rælingen, kr 550 000. ”Velkommen til bords!”
Hakadal og Nittedal menigheter, kr 612 000. ”GPS - fra sted til sted”
Nordby menighet, kr 640 000. ”På vandring gjennom Skaperverket”
Furuset menighet, kr 224 000. ”Barne- og ungdomsfestival”

- Sum Borg bispedømme kr 2 306 000

Hamar bispedømme

Førti menigheter v/ Øyer og Tretten kirkelige fellesråd, kr 750 000. ”Samarbeid får utrolige ting til å skje”
Sør-Fron menighet, kr 391 000. ”Skapt i Guds bilde”
Lom og Skjåk kyrkjelydar, kr 650 000. ”Tett ved sida mi går Jesus”

- Sum Hamar bispedømme kr 1 791 000

Tunsberg bispedømme

Domkirkens menighet i Tønsberg, kr 500 000. ”Puslespillet”
Tanum menighet, kr 350 000. ”Begeistret lederskap”
Re prestegjeld, kr 200 000. ”Følge på veien”
Berg menighet, kr 350 000. ”Den store barneeventyret”

- Sum Tunsberg bispedømme kr 1 400 000

Agder og Telemark bispedømme

Vågsbygd, kr 546 000. ”Hver dag”
Langesund menighet, kr 289 000. ”Veksthuset”
Skien menighet, kr 709 000. ”Kreativ formidling”

- Sum Agder bispedømme kr 1 544 000

Stavanger bispedømme

Lund prestegjeld, kr 350 000. ”Kunstinstallasjoner og trosopplæring”
Tysvær, Nedstrand og Førresfjorden kyrkjelydar, kr 750 000. ”Kyrkjenær”
Vardeneset menighet, kr 649 000. ”Medieproduksjon”

- Sum Stavanger bispedømme kr 1 749 000

Bjørgvin bispedømme

Olsvik menighet, kr 724 000. ”Rolling Magazine” (konsertkonsept)
Samnanger sokneråd, kr 340 000. ”Du ser det ikkje før du trur”
Meland sokneråd, kr 520 000. ”Kyrkja på vegen”

Gaular kfr. og Fjaler sokn, kr 600 000. ”Saman i trua - saman i kyrkja”

- Sum Bjørgvin bispedømme kr 2 184 000

Møre bispedømme

Ørsta sokneråd, kr 600 000. ”iKyrkja”

Tresfjord sokn og Vike sokn, kr 300 000. ”Det naturlege livet med Gud og kvarandre”

Frei menighet, kr 300 000. ”Barnegudstjenester”

Ørskog sokneråd, kr 530 000. ”Det nyttar! Barn og unge med håp, livsmot og framtidstru”

- Sum Møre bispedømme kr 1 730 000

Nidaros bispedømme

Malvik prestegjeld, kr 650 000. ”Kirken og fortellingen”

Ilen menighet og Byåsen prosti, kr 631 000. ”Byen, porten og kirka”

Snåsa menighetsråd, kr 450 000. ”Sammen i naturen”

Menighetene i Oppdal, kr 450 000. ”Kirka, så klart!”

- Sum Nidaros bispedømme kr 2 181 000

Sør-Hålogaland bispedømme

Vågan, Henningsvær, Gimsøy/Strauman, Strandlandet og Svolvær sokn, kr 750 000. ”Liv laga - trosopplæring i skreiens vugge”

Bindal kirkelige fellesråd, kr 350 000. ”Barn og regnbuen”

Vega menighet, kr 110 000. ”Ferieklubben”

- Sum Sør-Hålogaland bispedømme kr 1 210 000

Nord-Hålogaland bispedømme

Kvæfjord, Sandtorg, Kanebogen, Harstad og Trondenes menigheter, kr 900 000. ”På spor av det hellige”

Lyngen menighet, kr 450 000. ”Tenk på din skaper i din ungdom”

- Sum Nord-Hålogaland bispedømme kr 1 350 000

Totalt antall ny prosjektmenigheter: 92

Totalt bevilget: Kr 19 292 000

Bispemøtet med henstilling til pressen

(29.03.2007)

Pressemelding fra Bispemøtet i Den norske kirke

Kirkemøtet skal i november 2007 ta stilling til spørsmålet om tilsetning av homofile i vigslede stillinger. Med ulike syn og med et særlig ansvar for det kirkelige fellesskapet vil vi som biskoper søke å bidra til en best mulig prosess frem mot Kirkemøtet. Ingen er tjent med at synspunkter og enkeltpersoners engasjement og innsats blir karikert.

De siste dagene er det i media skapt et bilde av biskop Ole Christian Kvarme som vi som hans kolleger ikke kjenner igjen, og derfor tar avstand fra. Medias egne etiske normer legger vekt på saklighet og omtanke i innhold og presentasjon av saker. Vårt håp er at mediene vil følge disse normene også i sin omtale av Ole Christian Kvarme.

Olav Skjevesland, Agder og Telemark (preses)

Helga Haugland Byfuglien, Borg

Solveig Fiske, Hamar

Laila Riksaasen Dahl, Tunsberg

Ernst Baasland, Stavanger

Ole D. Hagesæther, Bjørgvin

Øystein Bjørdal (fung. biskop), Møre

Finn Wagle, Nidaros

Tor B. Jørgensen, Sør-Hålogaland

Per Oskar Kjølaas, Nord-Hålogaland.

Kirkeledere på solidaritetsreise til kristne i Midt-Østen

(13.04.2007)

Dette bildet er tatt fra den lille kirken "Dominus Fleuit" (Herren gråt) som ligger i åssiden opp mot Oljeberget i Jerusalem. Foto: Timothy Seidel.

- Vi vil vise solidaritet med de kristne kirkene i området. For den verdensvide kristenhet er det viktig at det fortsatt feires kristen gudstjeneste i det hellige land der den kristne tro har sine røtter. Gjennom møter med både religiøse og politiske ledere regner vi med å få et godt bilde av situasjonen, sier generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Han er leder for delegasjonen som består av biskopene Helga Haugland Byfuglien og Ernst Baasland, kirkerådsdirektør Jens Petter Johnsen, medlem av Mellomkirkelig råd Berit H. Agøy og rådets assisterende generalsekretær Sven Oppegaard. Prost Trond Bakkevig, deltar på deler av besøket.

- Oppsmuldring av de historiske kirkesamfunn i Midt-Østen har krav på økt oppmerksomhet. De kristne i området spiller en viktig rolle som brobygger mellom muslimer og jøder. Vi må bidra til å få fram de historiske kirkenes plass i Midt-Østen. Det er en viktig del av dialog-situasjonen nå, sier Fykse Tveit.

Han mener alle parter har ansvar for den vanskelige situasjonen i området. I løpet av reisen møter delegasjonen representanter både for den iraeliske og den palestinske regjering og generalsekretæren understreker betydningen av en politisk løsning som sikrer fred og rettferdighet.

- Vi vil ta opp kirkens situasjon med både iraeliske og palestinske politiske ledere, sier han og refererer til at Utenriksdepartementet også ser på dette som viktig for tiden.

Olav Fykse Tveit mener The Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land (ELCJHL) er en viktig faktor i det interreligiøse arbeidet i Israelet og Palestina. Dette er Den norske kirkes søsterkirke, og Borg bispedømme har en egen samarbeidsavtale med ELCJHL. Derfor er Borg biskop med i delegasjonen. Biskop Munib A. Younan i den palestinsk-lutherske kirken har gjennom mange år hatt tett kontakt med Den norske kirke.

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd (til venstre) og den palestinske biskopen Monib Younan har møtt hverandre ved en rekke tilfeller tidligere.

Kirkelederdelegasjonen skal blant annet besøke lutherske menigheter i Ramallah, Betlehem, Beit Jala, Beit Sahour og Jerusalem. Et besøk til Augusta Victoria Hospital på Oljeberget står også på programmet. Dette sykehuset drives av Det lutherske verdensforbund, og har mottatt betydelig støtte fra Norge.

Blant politiske og religiøse ledere kirkedelegasjonen møter er Jerusalems ordfører Uri Lupolianski, nestleder ved den israelske regjerings senter for politisk forskning Beni Dagan, den katolske patriarken Michel Sabbah, ledende rabbier Metzger og Amar i Jerusalem, sheik Tayseer Tamimi som er leder shariadomstolen i de Palestinske områdene og Sheikh Akrima Sabri, tidligere stormufti i Al-Aqsa Moskeen i Jerusalem. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd, tlf.: 48 99 12 70.

[Programmet for kirkedelegasjonens besøk i Midt-Østen kan lastes ned her](#) (pdf)

- Dialogen om kirkens demokrati må tas nå

(17.04.2007)

Kirkerådet ser positivt på at bestemmelsen om ”statens offentlige religion” fjernes. Det er i tråd med Kirkemøtets syn om at det er viktig å fjerne diskriminerende bestemmelser i forhold til andre religioner og livssyn. Samtidig framhever de to kirkelederne at det er et entydig ønske fra kirkelige høringsinstanser på alle nivåer med en verdiparagraf som inneholde en referanse til den kristne og humanistiske arv.

Unngå uheldige midlertidige ordninger

- I arbeidet med forslag om endringer av Grunnlovs-bestemmelser er det viktig å finne formuleringer som kan forankre en større likebehandling av trossamfunn og statens ansvar for en aktiv, støttende religionspolitikk. Samtidig gjelder det å finne ordninger som styrker den videre utvikling av de demokratiske organer i kirken valgt av kirkens egne medlemmer. Det siste kan bli vanskelig dersom en viderefører et kirkelig statsråd som skal spille en stor rolle i kirkestyret, og dette dessuten har smalere basis enn i dag. Det kunne i en mellomperiode innebære et mer politisk og mindre kirkelig forpliktet kirkestyre enn i dag, uttaler Andersen og Johnsen.

Kirkerådet er tilfreds med at sentralstyret har lagt opp til en finansieringsmodell for Den norske kirke som skal gjøre kirken i stand til fortsatt å være en landsdekkende folkekirke med lokal forankring, samtidig som prinsippet om likebehandling av alle tros- og livssynssamfunn ivaretas.

De to kirkelederne mener at forslagene fra partiets sentralstyre nylig er et interessant utgangspunkt for den videre stat–kirke-prosessen. De er glad for at det her for første gang åpnes for at alle kirkelige beslutninger, også utnevning av biskoper og proster, kan overføres til valgte kirkelige organer. For eksempel kan biskoper utpekes ved et valg der lokale og regionale kirkelige instanser har stort flertall. Det er et forslag som nå er til utredning i Kirkerådet.

Lav, men økende valgdeltakelse

Kirken arbeider aktivt med å forbedre sine valgordninger. Tiltak for å øke valgdeltakelsen har ført til at valgdeltakelsen har økt fra 3 % i 1997 til 4,3 % i 2005. Fortsatt er deltakelsen lav, særlig hvis en

sammenligner med politisk demokrati, men den er ikke fullt så lav hvis en sammenlikner med andre kirker og med demokrati i lokale lag og foreninger. Alle kirkemedlemmer har allerede like demokratiske rettigheter i kirken. Ordningene må imidlertid forbedres slik at det blir enklere å benytte seg av sine demokratiske rettigheter i kirken, heter det i brevet.

Bærekraftig og varig løsning

- For å få til en bærekraftig og god løsning på det framtidige forholdet mellom kirke og stat, er det avgjørende å komme fram til en bred og varig politisk løsning i Stortinget til beste for både kirke og samfunn. Kirkerådet har vært i dialogmøter med de politiske partier i forkant av partienes landsmøter i vår. Statsminister og partileder Jens Stoltenberg har sammen med kirkestatsråden invitert til videre dialog med kirken, og Kirkerådet ser fram til å bli invitert til samtaler som kan bidra til ytterligere avklaringer i forberedelsene til en behandling i Stortinget, skriver kirkerådsleder Nils-Tore Andersen og kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen i det åpne brevet til Arbeiderpartiets landsmøte. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Les Kirkerådets åpne brev til Arbeiderpartiets landsmøte her](#)

[Les mer om stat-kirke-spørsmålet her](#)

Kontaktperson:

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13.

- Situasjonen er uholdbar – kirkene tømmes

(20.04.2007)

- Som kristne kan vi gjøre noe med dette ved å støtte og besøke våre medkristne, og ved å be politikere arbeide for en rettferdig og fredelig løsning på den israelsk/palestinske konflikten, sier Fykse Tveit.

Kirkene mister medlemmer hele tiden og Fykse Tveit siterer hva en sentral kirkeleder sa: ”Det eneste som er sikkert, er at situasjonen blir stadig mer håpløs.”

Delegasjonen fikk se klare tegn på at situasjonen er for befolkningen i Øst-Jerusalem og i de palestinske områdene er dramatisk. Familier får ikke bo sammen, menighetene kan ikke samles, tilgang til jobb blir vanskelig, transport hindres og vanskeliggjøres.

Legg turer til de kristne kirker i Palestina

- Alminnelige mennesker lider hver dag. Det palestinske samfunnet, særlig i Gaza, er også utsatt for voldshandlinger på grunn av store spenninger internt som øker i denne situasjonen. Fordi dette varer over så lang tid, øker trykket og det blir verre og verre å holde ut. Mange unge orker ikke mer og flytter, forteller Olav Fykse Tveit.

- Vi møtte kirker som bygger samfunnet med sitt arbeid, blant annet gjennom skoler, kulturarbeid og sykehus. Men det tærer hardt på deres menneskelige ressurser. Nå må norske kristne støtte de kristne kirkene til å holde ut i denne situasjonen. Besøk dem, legg turer til de kristne kirker i Palestina! oppfordrer Fykse Tveit. - Det er ikke farlig for turister å dra til det innemurte Betlehem, legger han til.

Steinkasting mot biskopens bil

- Det er nødvendig å bekjempe og fordømme terror og vold. Men når stadig nye ulovlige bosetninger på den okkuperte Vestbredden skal sikres med egne veier og befestninger, handler det om mye mer enn å bekjempe og forhindre terror. Det handler også om å skape ny virkelighet på bakken, sier Fykse Tveit.

- Det verste vi opplevde i så måte var i Hebron, der Israel beskytter noen få bosettere midt i en palestinsk by. Der opplevde vi at internasjonale observatører blir angrepet. Barn kastet stein på bilen som bl.a. biskop Helga Haugland Byfuglien satt i. Foreldrene oppildnet til det og en israelsk soldat sto og så på. Hva skjer med barn som blir opplært til dette? spør Fykse Tveit.

Alvorlig om kirkene blir borte

- Dialogen mellom religiøse ledere er viktig for å bidra til å finne fredelige løsninger på konflikten. Flere jødiske og muslimske understreket at også de kristne er viktige og trengs i området. Det vil være alvorlig for hele samfunnet om kirkene blir borte fordi de kristne kirkene trengs med sitt budskap om fred og forsoning, sier Fykse Tveit.

- I vår kontakt med de kristne (messianske) jøder i Israel fikk vi et bilde av en voksende bevegelse, med sterk vekt på den enkelte gruppens selvstendige stilling i forhold til kirkene forøvrig. De utsettes for ulike angrep fra andre jødiske grupper og enkeltpersoner som ikke liker deres aktivitet. Det kan virkelig stilles spørsmålstegn om myndighetene i Israel håndhever religionsfrihet overfor disse gruppene, sier Fykse Tveit.

- Det vil være et slag for hele kristenheten om kirkene som er der røttene for vår tro er, blir bare museer og døde steiner. Det må også være "levende steiner" der som ber og feirer gudstjeneste. Nå må det norske kristenfolk og norske politikere gjøre hva vi kan for å bidra i denne situasjonen, sier Fykse Tveit på vegne av delegasjonen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Delegasjonen som besøkte Israel og Palestina fra 14.-19. april besto av:

Biskopen i Borg, Helga Haugland Byfuglien,

biskopen i Stavanger, Ernst Baasland,

direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen,

ektor Berit Hagen Agøy, medlem av Mellomkirkelig råd,

generalsekretær Olav Fykse Tveit, Mellomkirkelig råd.

Dessuten deltok prost Trond Bakkevig og assisterende generalsekretær for Mellomkirkelig råd, Sven Oppegaard på deler av besøket.

[Se programmet for besøket her](#)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit, mobil 48 99 12 70

Kirken inviterer hele ungdomskullet til konfirmasjon

(26.04.2007)

- Heftet "Konfirmant 2008" er ment som et håndslag til menighetenes eget informasjonsarbeid. Vi håper heftet vil sette i gang mange gode samtaler om konfirmasjon hjemme hos 14-åringene, sier Kirkerådets assisterende direktør Gerd Karin Røsæg. Sentralkontoret for folkeregisteret har gitt adresseopplysningene og tillatelse til distribusjonen.

Heftet "Konfirmant 2008" er blitt til i et samarbeid mellom de elleve bispedømmerådene, Kirkens Nødhjelp og Kirkerådet. Den fargerike 16-siders trykksaken foreligger i 11 ulike utgaver med lokal informasjon fra alle bispedømmene. Lokal informasjon trekker fram eksempler på variasjonen innen kirkens konfirmasjonsundervisning og omfatter en personlig hilsen fra de elleve biskopene.

I Den norske kirke konfirmeres hvert år over 40.000 ungdommer. Årlig blir omkring 1400 ungdommer døpt i løpet av konfirmanttiden.

I heftet "Konfirmant 2008" gis glimt av hva kirkens konfirmasjonsundervisning tilbyr:

- Jesus lærte oss mye om hvordan vi som mennesker skal leve sammen og ta vare på den verden vi lever i. Dette tar vi på alvor i konfirmanttiden. Som konfirmant får du mulighet til å delta i kirkens arbeid for vern av naturen og omsorg for mennesker som trenger deg – lokalt og globalt, heter det i heftet. Sammenhengen mellom dåp og konfirmasjon uttrykkes slik:

- Fra livets begynnelse til livets slutt er du omsluttet av Guds kjærlighet. Dåpen er et synlig tegn på at du tilhører Gud og er en del av kirken. Det er dette som blir bekreftet ved konfirmasjonen. Selve ordet konfirmasjon betyr å bekrefte. I konfirmasjonsgudstjenesten kneler du ved alterringen. Konfirmantlederen ber for deg og gjentar løftet fra dåpen om at du tilhører Gud. (Kirkens informasjonstjeneste)

De elleve utgavene av heftet "Konfirmant 2008" kan lastes ned her

- [Oslo](#)
- [Borg](#)
- [Hamar](#)
- [Tunsberg](#)
- [Agder og Telemark](#)
- [Stavanger](#)
- [Bjergvin](#)
- [Møre](#)
- [Nidaros](#)
- [Sør-Hålogaland](#)
- [Nord-Hålogaland](#)

- UNE definerer religion altfor privat

(03.05.2007)

Kirkeledere i møte med Utlendingsnemnda. F.v. Gen.sek. i Mellomkirkelig råd Olav Fykse Tveit, gen.sek. i Norges kristne råd Ørnulf Steen, direktør i UNE Terje Sjeggstad og biskop i Agder og Telemark Olav Skjevesland.

Onsdag 2.mai møtte en kirkelig delegasjon direktøren i Utlendingsnemnda (UNE) Terje Sjeggstad til samtale. Med i delegasjonen var blant andre bispemøtets preses Olav Skjevesland, generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke Olav Fykse Tveit og generalsekretær i Norges kristne råd Ørnulf Steen.

Dialog med asylmyndighetene

Samtalen er en del av en lengre dialogprosess som kirkene er involvert i med utlendings- og asylforvaltningen. Kirkene i Norge er tungt engasjert i asylspørsmål og har en stor kontaktflate inn mot det komplekse problemfeltet – sentralt gjennom politisk arbeid, men først og fremst lokalt gjennom erfaringene og møtene med asylsøkere i menighetene.

– Vi har hatt et nyttig møte hvor vi har snakket om den rolle religion og den religiøs overbevisning spiller for mange asylsøkere. Fra kirkens side mener vi at Utlendingsnemnda har operert med en for privatisert oppfatning av religionen, sier Bispemøtets preses Olav Skjevesland.

– Vi er glade for at vi kan ha et godt, respektfullt og ærlig samtaleklima med ledelsen i UNE, og håper dette også fortsetter i tiden framover. På denne måten har vi et rom hvor vi kan utfordre hverandre og gi uttrykk for bekymring i enkeltsaker eller praksis i forvaltningen når dette skulle melde seg. For øyeblikket er vi mest bekymret for saker der religiøst forfulgte og asylsøkere som har konvertert risikerer retur, uttaler Skjevesland.

Kirken utfordret av UNE

Blant sakene som stod på agendaen i møtet, var UNEs forståelse av religion som privatsak, slik dette kommer til uttrykk i et praksisnotat om religion som grunnlag for asyl.

– Det er uheldig at UNE i så stor grad har definert religion på en vestlig måte og som en privatsak i sitt praksisnotat. Dette har ført til at man har returnert konvertitter til land hvor konvertering er forbudt, med den begrunnelse at hvis disse holder sin religiøse tilhørighet skjult, så vil de unngå reaksjoner, sier generalsekretær Fykse Tveit.

Kritikken av denne typen religionsforståelse ble allerede oversendt Utlendingsnemnda i [en uttalelse fra årsmøtet til Norges kristne råds Flyktningnettverk](#) i mars. UNE har tatt kritikken fra kirkene til etterretning og utfordret kirkelederne i møtet.

– Nå er vi invitert til å komme med språklige endringsforslag til praksisnotatet og håper selvsagt at dette også kan føre til endringer i UNEs praksis, tilføyer Fykse Tveit.

Følger nøye med

– Vi vil fortsette å følge nøye med på utlendingsforvaltningens praksis i forhold til trosforfulgte, sier Eva Frydenberg, prosjektleder i Flyktningnettverket, som også var til stede på møtet.

– Vi har en bred kontaktflate inn mot kirker og menigheter i Norge som daglig omgås asylsøkere og trosforfulgte konvertitter. Fremdeles opplever vi at forfulgte personer og familier sendes tilbake til hjemlandene sine hvor de risikerer forfølgelse og umenneskelig behandling som følge av sin religiøse tilhørighet. Dette er mennesker vi som kirke ikke kan svikte, mener Frydenberg.

Samisk kirkeråd drøfter bruk av samisk språk

(03.05.2007)

[Les denne pressemeldingen på lulesamisk](#)
[Les denne pressemeldingen på nordsamisk](#)

Illustrasjonfoto: Samisk gudstjeneste

Bruken av samisk språk tas opp med representanter for kommune og kirke på et temamøte 8. mai. Siden 1. januar 2006 har Tysfjord vært innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk, som gir lulesamisk status som likeverdig med norsk språk i offentlig forvaltning. I den forbindelse har Samisk kirkeråd forventninger om en bedret og mer forutsigbar økonomi til det samisk-kirkelige arbeidet i menighetene.

Biskopen i Sør-Hålogaland har det siste tiåret arbeidet for bruk av samisk i kirkelig sammenheng, - noe Samisk kirkeråd har støttet. Engasjementet for økt bruk av samisk fortsetter, i dag best synliggjort gjennom lulesamisk salme- og liturgiarbeid.

[Árran - julevsáme guovdásj/lulesamisk senter](#) deltar i samtalen på temamøtet om samisk språk. Árran bidrar med innlegg om utfordringer og forventninger til at Tysfjord kommune er blitt del av forvaltningsområdet for samisk språk. Árran - julevsáme guovdásj/lulesamisk senter - offisielt åpnet av kong Harald i 1994, er kjent som et kraftsenter for utvikling av det samiske både i og utenfor Nord-Salten området.

Samisk kirkeråd vil også drøfte oppfølging av Forsoningsprosjektet i Nord-Salten. Til drøftingene inviteres et utvalg av personer som har vært involvert i prosjektet. Samisk kirkeråd har forventninger om at dette prosjektet kan videreføres og kan ha overføringsverdi til andre områder.

Det inviteres til lulesamisk/norsk gudstjeneste i Kjøpsvik kirke kl. 18.00 den 8. mai. Preken vil bli tolket til lulesamisk. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Leder Tore Johnsen, mobiltelefon 92 63 70 31 / 99 53 58 62

Generalsekretær Synnøve Brevik, mobiltelefon 48 99 12 35

Præssadiedáduš

Sáme Girkkoráde (SGR) ásat boahhte rádetjáhkanimev moarmesmánu 8. ja 9. biejjiv julevsáme guovdásjguovlon Divtasvuonan Nordlándan.

Avtav dajs ájnnašamos tiemájs, sámegiela adnem, la ássjen tematjáhkanimen moarmesmánu. 8. biejjive, ávdástiddjij suohkanis ja girkkos. 01.01.06 rájes le Divtasvuodna oassen sáme giellaháldadimguovlos, mij le julevsámegiela bajedam avtaárvvusattjan dárogielajn almulaš háldadusán.

Dan aktijvuodan le Sáme Girkkorádijn vuorddemusá buorep ekonomijaj mij aj le vuordedahte, sáme girkkolaš barggij tjoaggulvisájn.

Badjelasj lågev jage le Oarje-Hålogalánda biskoahppa barggam nannimin sámegiela girkkolaš aktijvuodan. Dav le Sáme girkkoráde doarjjum. Berustibme lasedit sámegiela joarkká, dálla buoremusat vuojnu julevsáme sálmma- ja liturgijabargon.

[Árran - julevsáme guovdásj oassálasstá](#) ságastallamis tematjáhkalvisájn sámegiela birra. Árran buktá sárnnusav hástálasájn ja vuorddemusájn birra ma li tjanádam dasi gá Divtasvuodna la sjaddam oassen sáme giellaháldadimguovlos. Árran - julevsáme guovdásj, almulaš rabáduš Gånågisås Harald jagen 1994, le dábdus fábmuovdátjin ávdánahtátjit sámevuodav Nuortta-Sálon ja aj guovlo ålggolin.

Sáme girkkoráde ájggu aj ságastallat gátsedimev Sábadosprošjevtas Nuortta-Sálon. Ságastallamijda gáhtjodalli muhtema gudi li oassálasstám prošjevtas. Sáme girkkoráde vuorddá dát prošjektá máhtá joarkeduvvat ja adjájn ávkástaláduvvat ietjá sáme guovlojn.

Julevsáme/dáru mæssu ásaduvvá Gásluovta girkkon moarmesmánu 8. biejjive kl. 18.00. Sárne dálkkuuvvá julevsámegiellaj.

Aktisašjuodaumulatja:

Njunnjusj Tore Johnsen, giehtatelefávnná 92 63 70 31 / 99 53 58 62

Oajvvetjálle: Synnøve Brevik, giehtatelefávnná: 48 99 12 35

Preassadiedáhus

Sámi girkoráddi (SGR) doallá ráddečoahkkima miessemánu 8.-9. beivviid julevsámi guovdásjguovllus Divttasvuonas, Nordlánddas.

Okta deháleamos fáttáin, sámegiela geavahepmi, ovddiduvvo fáddáčoahkkimis miessemánu 8. beivvi suohkana ja girku ovddasteddjiiguin. Divttasvuotna lea 01.01.2006 rájes leamaš oassin sámegiela hálddašanguovllus, ja julevsámegiella galgá adnot seamma dássasažžan dárogielain almmolaš oktavuodain.

Dan oktavuodas leat Sámi girkorádis vuordámušat oazžut buoret ja eanet oadjebas ruhtadili sámi-girkolaš bargguide searvegottiin.

Lulli-Hålogalánda bisma lea dan mañemus logijagi bargan lasihit sámegiela geavaheami girkolaš oktavuodain; ja dan lea Sámi girkoráddi dorjon. Barggut lasihit sámegiela geavaheami jotkojuvvo, ja oidno dál buoremusat julevsámi sálmma- ja liturgijabargguin.

[Árran – julevsáme guovdásj / lulesamisk senter](#) oassálastá ságastallamiin fáddáčoahkkimis sámegeiela birra. Árrana bealis servet doallat sáhkavuorru daid hástalusaid ja vuordámušaid birra mat leat go Divttasvuona suohkan dál lea mielde sámegeiela hálddašanguovllus. Lei gonagas Harald gii jagis 1994 rabai almmolaččat Árran julevsámi guovddáža; Árran – julevsáme guovdásj / lulesamisk senter, lea dovddus guovddáš sámivuoda ovdánahttinbargguin sihke Davvi-Sálttus ja eará guovlluin.

Sámi girkoráđđi hálida maid ságastallat Soabadanbargguid čuovvoleami birra Davvi-Sálttus. Ságastallamiidda bovdejuvvojit soapmásat sis guđet leat leamaš mielde dán barggus. Sámi girkoráđđi vuordá ahte dát bargu jotkojuvvošii, ja sáhtášii boahit ávkin maid eará guovlluide.

Julevsámi/dáru ipmilbálvalus Gásluovtta girkus dii. 1800 miessemánu 8. beaivvi. Sárdni dulkojuvvo julevsámegillii.

Gulahallanolbmot:

Jodiheaddji Tore Johnsen, mátketelefuvdna 92 63 70 31 / 99 53 58 62
Válđočáli Synnøve Brevik, mátketelefuvdna 48 99 12 35

Fotballkampen mellom imamer og prester avlyst

(05.05.2007)

I ettermiddag var det planlagt fotballkamp mellom imamer og prester som en del av konferansen "Skulder ved skulder i Oslo". Fykse Tveit sier det har kommet motstridene signaler om premissene foran denne kampen, men tar ansvaret for at kvinners deltakelse ikke var tilstrekkelig avklart på et tidlig nok tidspunkt.

- Vi syntes ikke det var noen god løsning å bare stille med menn på prestelaget, og har vært i tvil om kampen skulle avlyses. Reaksjonene i dag viser oss at dette blir oppfattet som en kjønnspolitisk sak. Derfor kan vi ikke gjennomføre fotballkampen. Vi håper at vi et annet år kan finne en annen løsning som vi blir enige om i god tid, sier Olav Fykse Tveit.

Konferansen "Skulder ved skulder i Oslo" som arrangeres på Elvebakken skole i Oslo går ellers som planlagt. Konferansen arrangeres sammen med Det islamske forbundet. På programmet står blant annet samtaler om religion og kjønnsroller. Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd ser debatten rundt den planlagte fotballkampen som et innsteg til samtalen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd, 48 99 12 70

Her er [programmet for konferansen "Skulder ved Skulder i Oslo"](#) Inter-religiøs konferanse på Elvebakken skole 5. mai kl. 12.00 – 17.30. Det koster ikke noe å delta.

Hvor sammenlignbart er kirkelig og politisk demokrati?

(07.05.2007)

Det kirkelige
demokrati

- mellom politisk demokrati
og folkebevegelsesdemokrati

Det er viktig at dialogen om utvikling av kirkens demokratiske ordninger tas nå, skrev Kirkerådets leder og direktør i et åpent brev til Arbeiderpartiets landsmøte. Kirkerådet har innbudt representanter fra faglige, politiske og kirkelige miljøer til seminaret som går inn i konkrete tema knyttet til forståelsen av det kirkelige demokratiet, følger for demokratisk innflytelse og maktfordeling ved direkte og/eller indirekte valg, det spesielle ved kirkens synode-struktur, erfaringer fra Svenska Kyrkan og det stat – kirke-høringen sier om demokrati og valgordninger. Innledere er tidligere generalsekretær i Svenska Kyrkan, Søren Ekstrøm, Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen, biskop Olav Skjevesland, KIFO-forsker Ulla Schmidt og forsker Jo Saglie, Institutt for samfunnsforskning. [Se bidragene på seminaret her.](#)

Politisk interesse og kirkelig engasjement

Demokrati har både med valgdeltakelse, demokratiske rettigheter og de demokratiske organenes innflytelse og myndighet å gjøre. På seminaret vil seniorrådgiver Per Kristian Aschim i Kirkerådet vise hvordan de forskjellige gradene av politisk interesse i forbløffende grad stemmer overens med tilsvarende kirkelig engasjement, til tross for at valgdeltakelsen er vidt forskjellig. Spørsmålet blir da hva nivået på valgdeltakelsen sier om valgordningene som demokratisk system.

Demokratiske rettigheter for alle

Kirkerådet understreker i sitt brev til APs landsmøte at Den norske kirke siden 1980 har utviklet seg langt i retning av å bli en kirke styrt av egne organer valgt gjennom demokratiske ordninger. Et viktig steg i utviklingen av det kirkelige demokratiet vil være overføring av beslutningsmyndighet til de demokratisk valgte organene, samtidig som valgordningene forbedres. Alle kirkemedlemmer har allerede like demokratiske rettigheter i kirken. Ordningene må imidlertid forbedres slik at det blir enklere å benytte seg av sine demokratiske rettigheter i kirken.

Konferanse i september

Kirken arbeider aktivt med utviklingen av det kirkelige demokrati, og ønsker en konstruktiv dialog med politiske myndigheter om dette. Derfor forbereder Kirkerådet i samarbeidet med KA – kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon en stor demokratikonferanse i Folkets Hus 20.-21. september. Seminaret i Trafikanten 8. mai inngår i forberedelsen til denne konferansen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner:

Direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10, og seniorrådgiver Per Kristian Aschim, mobil 41

61 97 18

[Se bidragene på seminaret her](#)

Ta de vandrende afghanerne på alvor

(18.05.2007)

Kirkens Bymisjon og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke engasjerte seg til støtte for de sultestreikende afghanerne sommeren 2006. De tok da ikke stilling til hvorvidt hver enkelt burde innvilges asyl eller ikke, fordi det lå utenfor deres kompetanse- og ansvarsområde. Men de mente at eventuelle returer ikke burde gjennomføres før situasjonen i Afghanistan tilsa at det var trygt.

– Vi får høre fra faglig hold at situasjonen i Afghanistan blir stadig verre. Det hersker stor uenighet i spørsmålet om hvilke steder som kan defineres som trygge – og hvorvidt flyktingene har reell tilknytning til disse områdene. Derfor er det fremdeles vår vurdering at norske myndigheter må vise varsomhet og ikke gjennomføre eventuelle returneringer før situasjonen i Afghanistan har blitt tryggere, og i alle fall ikke mot FNs anbefalinger, sier Olav Fykse Tveit, generalsekretær i Mellomkirkelig råd. Han legger til at som i fjor sommer, tar Mellomkirkelig råd heller ikke nå stilling til enkeltpersoners saker, om hvorvidt de bør innvilges asyl eller ikke.

– Vi ser denne situasjonen som et diakonalt ansvar, og oppfordrer mennesker og menigheter i Den norske kirke til solidaritet og diakonal støtte for afghanerne på deres vandring fra Trondheim til Oslo, uttaler Sturla Stålsett, generalsekretær i Kirkens Bymisjon, Oslo.

– Det at afghanerne legger ut på en slik protestmarsj, er en konstruktivt demokratisk ytring. Jeg synes dette er mye bedre enn å sultestreike, avslutter Fykse Tveit. (Kirkens informasjonstjeneste)

Vedlikehold av kirker med OVF-midler?

(21.05.2007)

Det er positivt at Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2007 setter vedlikehold av kirkene på dagsorden – med et særlig fokus på de fredede kirkene (fra før 1650). Det er også bra at det er foreslått å utvide ordningen med rentekompensasjon for istandsetting av kirker.

Vi går derimot klart i mot forslaget om at inntil 30 % av kostnadene ved å sette i stand de fredede kirkene skal tas av avkastningen fra Opplysningsvesenets Fond (OVF). Det er i utgangspunktet kommunenes plikt å sørge for at kirkebyggene er i rimelig god stand. Og med økt overføring av midler til kommunene, burde disse nå ha bedre muligheter til å innfri sine plikter til nødvendig vedlikehold av kirkene. Når det gjelder de fredede kirkene, må det imidlertid legges til at disse kaller på et særlig statlig ansvar. Mange av disse kirkene er nasjonale kulturskatter og påkaller derfor en langt sterkere statlig satsing.

Det er flere grunner til at vi går mot forslaget om at OVF-midler skal gå til vedlikehold av kirkebygg. For det første vil det medføre at det blir mindre penger til nødvendig opprusting av fondets presteboliger. Det er en kjent sak at mange boliger fortsatt er i dårlig forfatning, at vedlikehold er forsømt, at prestestillinger ikke kan utlyses før bolig er gjort i stand, etc. Dette svekker det folkekirkelige menighetsliv og bygger ned tjenestemotivasjonen i presteskapet.

For det andre vil færre midler bli disponible for menighetsbyggende arbeid. Avkastningen av OVF gir viktige plusstilskudd til finansiering av tiltak for barn, unge og eldre ute i menighetene. Kirkens tjeneste på grasrota vil derfor stå svakere dersom en betydelig del av fondsmidlene skal gå til et vedlikehold av kirker - I det hele ser vi nå flere fremstøt som setter fondet under press.

For det tredje aktualiserer forslaget det viktige spørsmål om selve eiendomsretten til Opplysningsvesenets Fond. Denne store debatten hører hjemme i drøftingene om Den norske kirkes fremtidige ordning. Vårt poeng i denne omgang er å uttrykke en klar motstand mot at store deler av fondets avkastning skal brukes til vedlikehold av kirker. Vår motstand blir ikke mindre når vi leser at ordningen ”planlegges å gå over flere år”.

Nils Tore Andersen,
Kirkerådets leder

Ingeborg Midttømme,
Presteforeningens leder

Olav Skjevesland,
Bispemøtets preses

Pressemelding fra Kultur- og kirke departementet, 15.05.2007
[Meir pengar til vedlikehald av dei eldste kyrkjene](#)

5 deltakere i 12 timer gir statsstøtte

(24.05.2007)

Lørdag 26. mai er det 55 år siden Norsk Kristelig Studieråd (NKrS) startet sitt arbeid. Studierådet utbetaler statsstøtte til studietiltak. I fjor ble det utbetalt støtte til vel 50 000 studietimer fordelt på over 2000 tiltak der det til sammen deltok ca. 22 500 personer.

- Vi er inne i en positiv utvikling etter en del år med nedgang i utbetalingen av støtte. På siste årsmøte ble 6 nye medlemsorganisasjoner med i fellesskapet. NKrS har nå 31 medlemsorganisasjoner. Registrert studieaktivitet så langt i år ligger foran fjoråret, forteller Ingvar Lyche (bilde).

56 % av de tiltakene det ble utbetalt støtte til i fjor, var registrert som grupper og 44 % som kurs. 45 % av tiltakene var registrert under menigheter i Den norske kirke. Av organisasjonene var Norges KFUK/M og Normisjon de største med henholdsvis 12,4 % og 11 %. Rogaland var i fjor det fylket med størst aktivitet.

Studierådet setter av midler til pedagogisk utviklingsarbeid som fordeles etter søknad blant medlemsorganisasjonene. Rådet bistår også departementet med å prioritere søknader om midler til slikt utviklingsarbeid. I år mottok KRIK, Kristen Idrettskontakt kr. 122 500 til et prosjekt kalt "Å brenne for noe uten å bli utbrent".

Se mer informasjon om Norsk Kristelig Studieråd her: <http://www.nkrs.no>

Bekymret over frifinnelsen av Tore Tvedt

(24.05.2007)

Tore Tvedt frifunnet for jødehets

Vigrid-leder Tore Tvedt (64) er i Borgarting lagmannsrett frifunnet for å ha krenket norske jøder i et avisintervju.

FRIKJENT: Tore Tvedt og hans forsvarer John Christian Elden under tingrettsbehandlingen av saken. Foto: Scanpix (arkiv)

VE QUICKLINKS

Teknologi

Prøv gratis!
Faktura, prosjekt, timeberegning, 100% web basert

Billigste blekkpatroner
Gratis fotopapir hver gang du handler på eksmann.no Les mer...

Vinduer - Dører
Kjøpetilbud nå på vinduer, dører, verktøy og t-shirt

Finner du ikke frem?
Da har vi løsningen for deg. GPS fra Becker - bla Ferrari

Velg kategori

[Annonseinformasjon](#)

Siste i Nyheter

Innenriks

- Ikke fare for lekkasje av miljøgifter

Arbeid

Arbeid i Osloregionen

Les mer og registrer deg her

Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke vil sammen uttrykke støtte til jøder i Norge når de er redde for konsekvensene dersom frifinnelsen av Tore Tvedt blir stående. Hans grove og nedsettende ytringer om jødene er forkastelige. Jødene i Norge har krav på trygghet som andre borgere. Den norske rettsstaten må sikre utsatte gruppers sikkerhet. Vi er bekymret for at denne frifinnelsen kan bli oppfattet som en aksept av ytringer som oppfordrer og legitimerer vold mot jøder eller andre grupper av borgere.

For Islamsk Råd Norge,
Generalsekretær
Shoaib Sultan

For Mellomkirkelig råd for Den norske kirke,
generalsekretær
Olav Fykse Tveit

Kirkerådet drøfter alternative løsninger i homofilisaken

(25.05.2007)

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

KR 23/07
Oslo, 07.-08. juni 2007

Vigsling og ansettelse i Den norske kirke av homofile i partnerskap. Konsekvenser av Lærenemndas uttalelse 2006

Sammendrag

I januar 2006 presenterte Lærenemnda uttalelsen [Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken](#). Denne uttalelsen har flere vurderinger av homofilt samliv. Disse vurderingene er gjort med henblikk på kirkens lære. De har derfor relevans for vurderingene om de tidligere vedtak i Kirkemøtet som berører og berører omstendigheter som

Kirkemøtets vedtak fra 1997 om ikke å tilsette homofilt samlevende i vigslede kirkelige stillinger kan bli stående, det kan vedtas at homofilt samlevende i partnerskap kan ha alle typer kirkelige stillinger, eller det kan velges en mellomløsning som tar konsekvensen av at det er ulike oppfatninger om hvorvidt det er gitt tilstrekkelige teologiske grunner for en annen praksis når det gjelder tilsetning i vigslede kirkelige stillinger.

Kirkerådet som samles til møte i Oslo 7. og 8. juni, skal ha en første gangs behandling av saken før biskoper og bispedømmeråd bes om å komme med innspill. Kirkerådet i september avgjør hvordan saken skal legges fram for Kirkemøtet i Øyer 12.-17. november.

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen sier at spørsmålet om tilsetning av homofile i kirkelige stillinger er en vanskelig sak for Den norske kirke med delt syn både i Lærenemnda og i bispekollegiet, og at det derfor er det viktig med en åpen prosess i behandlingen av saken. Han påpeker også at kirker over hele verden utfordres av de samme spørsmålene.

- Som i andre fellesskap der en er forpliktet til å leve sammen, er det viktig hvordan vi i Den norske kirke nå behandler hverandre i en situasjon med uenighet og motsetninger. Uansett syn i saken må vi være ærlige mot hverandre og vise vilje til å ta hverandre på alvor, sier Nils-Tore Andersen.

Det er konsekvensene av [Lærenemndas uttalelse i homofilisaken fra januar i fjor](#) når det gjelder vigsling og ansettelse av homofilt samlevende i partnerskap i Den norske kirke, som nå skal behandles av Kirkemøtet. På fjorårets møte fikk Kirkemøtet en orientering og hadde en samtale om nemndas uttalelse. Spørsmålet nå er hvilke konsekvenser det å leve med to syn eventuelt har for kirkens praksis.

I sekretariatets omfattende sakspapir til Kirkerådets møte understrekes det at det er vesentlig at Kirkemøtet og andre kirkelige organer behandler spørsmålet som en læremessig alvorlig sak som er meget viktig både med tanke på hvordan kirken legger Bibelen til grunn for tro og liv og hvordan kirken behandler en gruppe av sine medlemmer, de homofile. I sakspapiret orienteres det grundig om Lærenemndas vurderinger og tidligere Kirkemøte-vedtak, før det redegjøres for aktuelle spørsmål og hovedalternativer Kirkemøtet står overfor i den videre behandling av saken.

Bispevalg og kirkeordning

Kirkerådet har også på dagsorden innledende behandling av to saker som har forbindelse med spørsmålet om stat og kirke, og det gjelder bispeutnevning og kirkeordning.

På bakgrunn av erfaringene med prøveordningen ved bispenominasjon, legges det fram forslag til

framtidig ordning ved utnevnelse av biskop. En utredning anbefaler primært innføring av bispevalg i Den norske kirke. Det foreslås endringer i hvilke grupper som har stemmerett og uttalerett ved bispenominasjon. Det foreslås også et system for beregning av det kirkelige votum som utjevner forskjellene mellom de ulike gruppene stemmeberettigede fra bispedømme til bispedømme.

I et dokumentet om “Grunnlovsforankring, kirkelov og kirkeordning for Den norske kirke” utdypes Kirkemøtets posisjoner fra høringsuttalelsen om NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke. Dokumentet gir også en oversikt over status, hovedproblemstillinger og utredningsbehov på en rekke kirkeordnings-områder, bl.a. valgordninger og demokrati. Dokumentet inneholder også et utkast til struktur for det framtidige kirkelige regelverket. Det legges opp til at høstens kirkemøte gjennom sluttbehandling av dette dokumentet vil legge føringer for Den norske kirkes videre arbeid med stat–kirke-spørsmålet, og for det forberedende arbeidet med utforming av en framtidig kirkeordning. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se saksdokumenter til Kirkerådets møte her](#)

Til redaksjonen:

Kirkerådets møte holdes torsdag 7. og fredag 8. juni i Kirkens hus, Rådhusgata 1-3. Forhandlingene åpner med tale av leder Nils-Tore Andersen torsdag kl.12.45, etterfulgt at behandling av konsekvenser av Lærenemndas uttalelse i 2006 i spørsmålet om vigsling og ansettelse av homofilt samlevende i Den norske kirke. Møtet er åpent for pressen, og etter behandlingen av denne saken er det pause der Kirkerådets leder er tilgjengelig for spørsmål fra pressen.

Kontaktpersoner:

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13 og Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10.

Nye millioner til trosopplæring i Den norske kirke

(25.05.2007)

Bildetekst: Prosjektleder Paul Erik Wirgenes (til venstre), leder for styringsgruppen Helga Haugland Byfuglien og nestleder Oddbjørn Evenshaug.

- Vi er glade for muligheten til å dele ut disse midlene som vil bidra til å utvikle ny forståelse og ny praksis for kirkens oppfølging av alle døpte, sier Wirgenes.

Hele bredden er med

I alt var det 78 søknader i denne runden og Wirgenes opplyser at de nye prosjektene spenner over et stort felt, fra religionsdialog til dataspill der en kan bli kjent med de bibelske fortellingene. - Hele bredden i det kirkelige landskapet med et mangfold av barne- og ungdomsorganisasjoner er representert. Og vi er svært tilfreds med at mange av de kirkelige utdanningsinstitusjonene nå er med som bidragsytere til reformen, sier Wirgenes.

Her er noen eksempler på hvilke prosjekt som nå får støtte:

- "Fra bleier til mobil – barn og unge som etiske forbrukere" er et prosjektet der Bjørgvin bispedømmeråd skal utvikle et undervisningsopplegg om etisk og miljøvennlig forbruk.
- "Religionsdialog for ungdom – fra ord til handling", i regi av Kirkens nødhjelp skal utvikle metodikk og materiell for å gi ungdom kjennskap til både egen og andres tro.
- Dronning Mauds Minne, som er en høgscole for førskolelærerutdanning, skal samle kunnskap om barns spiritualitet og barneteologi og utvikle materiell for menighetsansatte og andre fagfolk som er opptatt av dette området.
- Kommunion as skal utvikle en digital interaktiv barnebibel med spill basert på de mest sentrale bibelfortellingene
- KA – Kirkelig arbeidsgiver og interesseorganisasjon skal arbeide med "Universell tilrettelegging" og på denne måten dyktiggjøre ansatte og frivillige slik at trosopplæringen blir for alle uavhengig av funksjonsnivå.

Reform av kirkens trosopplæring ble startet i 2004 med en femårig forsøks- og utviklingsfase. Med årets tildeling er det igangsatt 75 regionale- og nasjonale prosjekt. I tillegg er 350 menigheter engasjert i forsøks og utviklingsarbeid i regi av trosopplæringsreformen.

Disse har fått innvilget sine søknader (tildeling for 2007/2008):

De usynlige i kirken

KABB – Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte
120 000/85 000

Spirer til tro

IdéHospitalet/Verbum forlag
200 000/250 000

Universell tilrettelegging av kirkens trosopplæring

KA- Kirkelig arbeidsgiver og interesseorganisasjon
156 600/250 000

Religionsdialog for ungdom – fra ord til handling

Kirkens Nødhjelp
200 000/150 000

Grensesprengende forkynnelse og undervisning for ungdom

Misjonshøgskolen
250 000/250 000

Tro og livstolkning i Sapmi

Samisk høgskole
125 000/250 000

Stadig bedre – kvalitetsverktøy for trosopplæringen

KA Kirkelig arbeidsgiver og interesseorganisasjon
125 000/250 000

Til hele jorden

Det norske Misjonsselskaps Barne- og Ungdomsorganisasjon
100 000/0

Konfirmant+

Åsane menighet
130 000/250 000

Barnet som teolog

Det praktisk teologiske seminar
250 000/250 000

På tvers av grensene

Møre bispedømmeråd sammen med ACTA, NMSU, KFUK-KFUM
125 000/125 000

24 Hours festival

Stiftelsen Skjærgårdsgospel
250 000/200 000

Plattform for planutvikling i trosopplæring for ungdom

IKO- Kirkelig pedagogisk senter
125 000/125 000

”Når jeg så skal ut i verden”

Det teologiske Menighetsfakultet
250 000/250 000

LOVED

ACTA-Barn og Unge i Normisjon
180 000/150 000

Frivillige medarbeidere i barne- og ungdomsarbeid

Det teologiske Menighetsfakultet
100 000/200 000

”Fra bleier til mobil – barn og unge som etiske forbrukere”

Bjørgvin bispedømmeråd
250 000/250 000

Kan tro praktiseres? Trospraksis for ungdom 14-18 år

Det teologiske Menighetsfakultet
150 000/170 000

HEL; et helt menneske – et helt liv – en hel kirke

Stavanger bispedømmeråd
62 000/117 500

Et helhetlig ungdomsarbeid i menighetene

Kristen Idrettskontakt
125 000/125 000

Plan for trosopplæring for døve/hørselshemmede

Døveprostiet – Det døvekirkelige arbeid
250 000/250 000

Barns spiritualitet og barneteologi – symposium

Dronning Mauds Minne – Høgskole for førskoleutdanning
40 500/165 500

Konfirmasjon 2008: Landsdekkende spørreundersøkelse om konfirmasjon

Kirkelig utdanningscenter i nord sammen med Institutt for Kirkeforskning og IKO – Kirkelig pedagogisk senter
250 000/250 000

Trusopplæring på digitale arenaer

Institutt for religion, livssyn og kyrkjefag- Volda
250 000/250 000

ICY? Konfirmant – Konfirmanter for en rettferdig verden

Norges KFUK-M
250 000/0

Digital, interaktiv barnebibel

Kommunion as
200 000/250 000

Søndagsskole på riksdekkende TV

Norsk Søndagsskoleforbund
250 000/0

– Ungdom må engasjeres og bevares i menighetene

(25.05.2007)

Bildetekst: To glade KRIK-karer gratulerer hverandre med prosjektmidler. Lokallagsansvarlig Kjetil Osnes Bøe (t.v.) og daglig leder Vegard Holm.

– Dette er en kjempegod nyhet for oss. Det er stas at de som har vurdert søknaden vår, har ment at dette opplegget er verd å satse på, sier Holm.

KRIK (Kristen Idrettskontakt) vil sammen med menigheter i Den norske kirke bygge opp et arbeid for ungdom i alderen 14–18 år. De vil legge til rette for at ungdom blir sett, bevart og engasjert i menighetene.

– KRIK er en inspirasjon for mange ungdommer til å beholde troen og sitt kristne engasjement i en kritisk ungdomsfase, sier Vegard Holm. – Vi har erfart at ungdom trives best når de får utfordringer og ansvar.

Holm forteller at det å skrive prosjektsøknaden har vært en viktig prosess. – Vi har måttet konkretisere konseptet vårt mer enn vi har gjort tidligere, og systematisere ideene våre. Det har vært lærerikt.

Først tre, deretter mange

I første omgang vil KRIK teste ut opplegget i tre menigheter i ulike deler av landet. Men målsettingen er å gjøre konseptet tilgjengelig for alle menigheter som vil ta det i bruk. Tanken er å formidle erfaringer og kunnskap på en konkret og lettfattelig måte, slik at det lett skal kunne sette ut i livet i menigheter. Egne nettsider skal også utvikles for prosjektet.

KRIK har mange gode erfaringer fra tidligere samarbeid med menigheter, ikke minst når det gjelder konfirmantopplegg, hvor konfirmantene blant annet har deltatt på sommerleiren ACTION. Mange har fått en KRIK-identitet på dette arrangementet.

– Det er først når forsøksprosjektet er gjennomført at jobben vår tar til for fullt, sier Vegard Holm. – Da har vi noe å tilby menighetene som er skikkelig gjennomarbeidet og testet. Vi tror at dette prosjektet skal få gode langsiktige virkninger. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Nye millioner til trosopplæring i Den norske kirke. Oversikt over tildelingen til 27 prosjekter 25. mai 2007](#)

Tv-gudstjeneste for en såret jord

(31.05.2007)

Denne bønnen bes ved starten av gudstjenesten kommende søndag i Ishavskatedralen i Tromsø. Der er det offisielle Norge, utenlandske kirkelige gjester og representanter fra FNs Miljøprogram (United Nations Environment Programme - UNEP) samlet. Gudstjenesten er starten på markeringen av Verdens miljøverndag (5. juni) som i år er lagt til Norge og har temaet *"Is som smelter - et hett tema"*.

Gudstjenesten sendes direkte på NRK1 fra kl. 12.15 søndag 3. juni. Gudstjenesten markerer også "Skaperverkets Dag" som feires i mange andre kirker i Norge i tiden etter pinse. Fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke ble det tidligere i vår sendt ut [et ressurshefte til alle menighetene](#) om temaet "Is som smelter" med tanke på å tilrettelegge slike gudstjenester.

Isblokk fra Svalbard

Domprost Herborg Finnset Heiene (bilde) i Tromsø har ledet arbeidet med å legge til rette gudstjenesten. Som en illustrasjon til temaet har hun sørget for å få fraktet en isblokk fra Svalbard til Ishavskatedralen i Tromsø.

- Poenget er å bringe inn i kirken noe som demonstrerer effektene av menneskers atferd. Isen er symbolbærer for det som nå er truet. Med god hjelp fra Sysselmannen på Svalbard og Kystvakta har vi fått brakt inn is fra en av breene på Svalbard. Den veldige isblokken skal formes til passe størrelse, og stå framme i kirken under gudstjenesten. Isen blir et symbol på alt det sårbare i skaperverket som er truet av de menneskeskapte klimaendringer, forteller Heiene.

- Fokus i gudstjenesten er undring og takknemlighet i møte med skaperverkets mangfold, selverkjennelse og klage i møte med miljøutfordringer, solidaritet og kjærlighet i møte med skaperverkets og menneskers lidelse, forsakelse i møte med egen livsstil og forbruk, håp i møte med ansvaret Gud har gitt oss, sier domprost Herborg Finnset Heiene.

Tutu er hovedtaler

Hovedtaler under gudstjenesten er tidligere erkebiskop Desmond Tutu fra Sør-Afrika. Biskop i Nord-Hålogaland, Per Oskar Kjølås og biskop Sofie Petersen fra Grønland er liturger. Terauango Beneteri fra Kiribati, Frances Namoumou fra Fiji og Iyabo Oyekola fra Nigeria er spesielt invitert

for å vitne om hvordan klimaendringer merkes i deres hjemland.

Blant gudstjenestedeltakerne finnes HKH Kronprins Haakon, miljøvernminister Helen Bjørnøy, bistands- og utviklingsminister Erik Solheim, direktør for UNEP - Achim Steiner, generalsekretær i Kirkenes verdensråd, rev. dr. Samuel Kobia, biskop James Jones fra den anglikanske kirke, erkebiskop Simon fra den russisk-ortodokse kirke, biskop Josef Homeyer fra Vatikanet og professor Barbara Rossing som representerer den amerikanske lutherske kirke og Det lutherske verdensforbund.

Velsignelse av havet

Når gudstjenesten er over, går gudstjenestedeltakerne ned til Tromsøysundet like nedenfor kirken. Der blir det en kort seremoni med et opprop fra en kirkelig ungdomskonferanse om klimatrusselen, musikalske innslag og en velsignelsehandling av havet, som erkebiskop Simon fra Den russisk-ortodokse kirke står for.

Senere på søndagen (kl 16.00 - 17.45) leder generalsekretær Olav Fykse Tveit en panelsamtale i Tromsø domkirke med overskriften "Does faith make a difference? Faith communities and climate change." Her deltar dr. Samuel Kobia, generalsekretær i Kirkenes verdensråd, professor Barbara Rossing, fra Lutherske Verdensforbund og den amerikanske lutherske kirke (ELCA), biskop James Jones, Church of England, Tore Johnsen, leder i Samisk kirkeråd, biskop i Sør-Hålogaland Tor B. Jørgensen. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se mer stoff om kirkens miljøengasjement her](#)

[Ressurshefte til menighetene fra Mellomkirkelig råd med gudstjenestemateriale](#)

[Programmet for Verdens miljøverndag i Tromsø](#)

[UNEPs offisielle nettside om Verdens miljøverndag 2007](#)

Kontaktpersoner:

Pressekontakter for det kirkelige programmet under Verdens miljøverndag i Tromsø:
Freddy Knutsen, Mellomkirkelig råds koordinator, tlf.: 476 11 855.
Gunnar Westermoen, rådgiver, Kirkens informasjonstjeneste, tlf.: 482 11 671.

Pressekontakt for HKH Kronprins Haakons besøk i Tromsø:
Informasjonsrådgiver Vidar Dalsbø ved Fylkesmannens kontor, tlf. 993 80 389.

Pressekontakt for det offisielle UNEP-programmet:
Ingun Larsen, informasjonsrådgiver i Miljøverndepartementet, tel. 22 24 58 25, mobil: 92 60 77 42.

Miljø-norge og kirke-norge samlet i Tromsø

(04.06.2007)

Kronprins Haakon var til stede under den spesielle tv-sendte gudstjenesten som samlet miljønorge i kirken. Gudstjenestens internasjonale perspektiv var tydelig ved at gjester fra ulike verdenshjørner deltok med vitnesbyrd om hvordan klimaendringer allerede påvirker dagliglivet.

Smeltende bre-is fra Svalbard var plassert i og utenfor Ishavskatedralen. Gudstjenesten markerte Skaperverkets dag og Verdens miljøverndag som arrangeres i Tromsø søndag, mandag og tirsdag.

Se gudstjenesten fra Ishavskatedralen 3. juni her
<http://www1.nrk.no/nett-tv/klipp/258498>

Etter gudstjenesten deltok forsamlingen i en velsignelseshandling av havet ved Erkebiskop Simon av Murmansk. Her ble også "[Call to action](#)" ("[Opprop til handling](#)") presentert. Dette var forberedt av ungdommer som hadde deltatt på klimaseminarer for unge kirkeledere i forkant av markeringene av Verdens miljøverndag i Tromsø.

– Det er mye godt i verden!

Mandag formiddag markerte klimakonferansen i Tromsø 20-års jubileet for Brundtland-kommisjonens rapporten "Vår felles fremtid" på Tromsø Universitet. Ved siden

av Gro Harlem Brundtland, statsminister Jens Stoltenberg, direktøren i FN's miljøprogram, (UNEP) Achim Steiner og andre, deltok tidligere erkebiskop Desmond Tutu også her.

Fra venstre: Ms. Massoumeh Ebtekar fra Iran, direktør i UNEP Achim Steiner, Desmond Tutu og utviklingsminister Erik Solheim.

- Vi har ubegrensede mengder statistikk som ikke gir grunn til håp for fremtiden. Men jeg vil si: At dere bryr dere, er betydningsfullt! Jeg har respekt for unge menneskers engasjement, sa Tutu. Han så grunn til å minne forsamlingen av klimaekspertene om at det er mye godt i verden.

- Hvor hadde vi vært i kampen mot apartheidstaten i Sør-Afrika uten støtten fra venner som ville oss godt? spurte han.

- Jeg identifiserer meg med zulu-begrepet "ubuntu" som handler om at vi alle er avhengige av hverandre og skal vise hverandre respekt. Vi blir hele mennesker når vi er del av et fellesskap. Klimautfordringene er eksempel på at vi er nødt til å stå sammen, sa Desmond Tutu.

Se Tutu's hilsen ved rundbordssamtalen på Universitetet i Tromsø 4. juni her:

<http://www1.nrk.no/nett-tv/indeks/97749>

– Guds mål er helbredelse

– Skapelsen er ikke forutbestemt for ødeleggelse. Guds mål er helbredelse, mener den amerikanske teologen Barbara Rossing.

Hun deltok på en kirkelig ungdomskonferanse i Tromsø i forkant av arrangementet Verdens miljøverndag. Søndag deltok hun dessuten på seminaret "*Does faith make a difference? Faith communities and climate change*" som ble arrangert av Mellomkirkelig råd.

- I mitt hjemland har store deler av befolkningen den oppfatning at klimatrusselen ikke er reell. For kirken er det dessuten en særlig utfordring at nærmere 30 millioner kristne i USA tilhører menigheter som forkynner at det er Guds mening at verden skal gå under, sa professor Barbara Rossing.

Barbara Rossing, som er professor i Det nye testamente ved Lutheran School of Theology i Chicago, er forfatter av boken "*The Rapture Exposed: The Message of Hope in The Book of Revelation*". Denne boken har vakt oppsikt i USA og tar et oppgjør med kristne teologer som mener at miljøødeleggelse er et tegn på at vi nærmer oss Jesu gjenkomst, - og at vi derfor kan la utviklingen

gå sin gang.

Se et intervju med Barbara Rossing om dette temaet her (på nettsidene til Trinity Church i New York)

<http://www.trinitywallstreet.org/education/?institute-2007&s=rossing>

Biskop James Jones fra Liverpool og professor Barbara Rossing fra Chicago.

– Utfordres av de unge

Biskop James Jones fra Liverpool deltok også på seminaret søndag ettermiddag. Han er, som Barbara Rossing, kjent for teologisk arbeid med miljøansvaret, og har skrevet flere bøker om temaet.

- Jeg lar meg utfordre av de unge. I en omfattende undersøkelse blant tenåringer i min hjemby Liverpool ga vi ungdom mulighet til å gradere sin oppfatning om miljøutfordringene på en skala fra 0 til 10. 100 % av ungdommene plasserte seg fra 5 til 10 på skalaen da vi spurte om de var redde for fremtiden. Samtidig plasserte 100 % av ungdommene seg fra 5 til 10 på skalaen da spørsmålet var: Bør vi gjøre noe med miljøutfordringene?

- Mitt inntrykk er at ungdom ikke lar seg passivisere av trusler om miljøødeleggelser, men at deres engasjement er økende, sa biskop Jones.

Se artikler og foredrag av biskop James Jones her:

<http://www.liverpool.anglican.org/>

Markeringen av Verdens miljøverndag, som er 5. juni hvert år og arrangeres i regi av FN's klimaprogram UNEP.

Se også [Nettsidene til Verdens miljøverndag 2007](#)

UD tar opp kristnes situasjon i Midt-Østen

(05.06.2007)

Dette sa statssekretær Raymond Johansen i Utenriksdepartementet da han tirsdag møtte ledere i Den norske kirke og representanter fra Den norske Israelsmisjon, Norsk Misjon i Øst, Norges kristne råd, Kirkens Nødhjelp, Osloseret, NMS og Sabeels venner i Skandinavia for å drøfte kristnes situasjon i Midt-Østen. Generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd inviterte til møtet. Han berømmer statssekretæren for hans engasjement i saken, og opplyser at seminaret var en oppfølging av at kirkeledere i april i år besøkte Midt-Østen. Under den reisen ble det rettet oppmerksomhet mot at kristne forlater Midt-Østen.

- Ifølge det Ottomanske rikets anslag, utgjorde de kristne i 1914 hele 24 % av befolkningen i de områdene vi i dag kjenner som Israel, det palestinske området, Egypt, Jordan, Libanon, Syria, Irak og Tyrkia. Tallene er usikre, men i dag antar vi at ikke mer enn 5 % av befolkningen i disse områdene er kristne, opplyste Johansen, og la til: - Jeg har i mange år undret meg over at problemene til for eksempel palestinske kristne gis så liten oppmerksomhet av kristne utenfor Midt-Østen.

Han var usikker på konsekvensene av kristen emigrasjon fra Midt-Østen, men understreket at emigrasjon kan ses som uttrykk for et samfunns manglende evne, eller vilje til å romme og ivareta sine minoriteter.

Kristne som brobyggere ?

- Et demokrati kjennetegnes av evnen til å ivareta sine minoriteter. Det er ikke bare minoritetene som lider hvis de trenges bort. Når minoritetene blir borte, blir det også mindre rom og takhøyde i samfunnet for øvrig, for de som er igjen, sa Raymond Johansen, og fortsatte:

- Noen vil også hevde at de kristne har en slags brobyggerrolle. I Israel og Det palestinske området utgjør de "den lille minoriteten" som ikke utgjør noen trussel verken politisk eller demografisk, verken for jøder eller muslimer. Kristendommen er idéhistorisk plassert mellom jødedom og islam, og de kristne lederne snakker høyt og tydelig om forsoning og fellesskapsløsninger. Kanskje har de en brobyggerrolle?

I mange land i Midtøsten vil de kristne også være en gruppe som har tilhørighet i både orientalsk og vestlig kultur. Det er mulig at de kristne på denne måten vil kunne være brobyggere. Men dette er det delte meninger om.

Spenningsfylt sommer

Statssekretær Raymond Johansen tror vi står overfor en ny spenningsfylt sommer når det gjelder utviklingen i Midt-Østen. Han legger i stor grad skylden på USA for at den religiøse sunni/shia-konflikten som nå dominerer den politiske utviklingen i Midt-Østen, har kunnet blomstre.

- Bakgrunnen for den aktuelle tilspissingen er at koalisjonen ledet av USA gikk til angrep på Irak. Invasjonen av Irak kommer til å bli stående som et av historiens største politiske feilgrep etter 2. verdenskrig, sa statssekretæren.

Han har i mange år besøkt landene i regionen, og fortalte at et begrep i økende grad er å høre på gata i Amman, Bagdad, Damaskus eller Teheran når vanlig folk sier sin mening om Vesten: "Double standards".

- Israel-palestina-konflikten er "alle konflikters mor" når det gjelder utviklingen i Midt-Østen. Oppfatningen om at Vestens regjeringer behandler Israel annerledes enn landets naboer, er en grunnfestet holdning. Når vi vil tilrettelegge for dialog har vi et betydelig troverdighetsproblem. Likefult er dialog det eneste alternativet vi har, men mer krevende enn konfrontasjon, mente Raymond Johansen.

Utfordres til integrasjon

Biskop Ole Christian Kvarme som deltok på møtet, så et paradoks i dagens situasjon: - Midt-Østen tappes langsomt for kristne, mens muslimer i stigende tall kommer til Europa. Like lite som vi ønsker at Midt-Østen skal tappes for kristne, like lite ønsker vi at muslimer skal isoleres i våre samfunn - med den fare for konflikt som ligger i det. For oss som kristne er ikke maktbruk et alternativ. Både i Europa og i Midt-Østen utfordres vi til en ny integrasjon som ivaretar respekten for den religiøse identitet, sa Kvarme.

Deltakere på seminaret var blant andre biskop Helga Haugland Byfuglien, biskop Ole Christian Kvarme, kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen, informasjonssjef Jon-Geir Dittmann i Norsk misjon i Øst, generalsekretær Rolf Gunnar Heitmann i Den norske Israelmisjon og generalsekretær Ørnulf Steen i Norges kristne råd, Kristin Aase fra Oslosenteret, Per Ivar Johansen som er Midtøstenrådgiver i NMS og Hans Morten Haugen - leder av Sabeels venner i Skandinavia. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les innlegget til Raymond Johansen her](#)
- [Les innlegget til Ole Christian Kvarme her](#)

Ulike syn, men ønske om å finne en samlende løsning

(07.06.2007)

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen sa i sin åpningstale på møte at de siste års debatt i kirken om homofilisørsmålet har vist hvor vanskelig denne saken er for enkeltmennesker og for kirken.

- Derfor er det ikke bare et spørsmål om å komme fram til løsninger, men også hvordan vi kommer fram til dem. For kirken er ikke et meningsfellesskap, men et menighetsfellesskap der vi er forpliktet til å leve sammen på tross av uenighet og motsetninger i viktige spørsmål. Vi trenger åpenhet i behandlingen av saken, men vi trenger også en plattform for hvordan vi kommuniserer med hverandre i homofilisørsmålet, sa kirkerådsleder Andersen.

[I sakspapiret som lå til grunn for Kirkerådets drøfting](#) er det redegjort for følgende tre alternativer: Kirkemøtets vedtak fra 1997 om ikke å tilsette homofilt samlevende i vigslende kirkelige stillinger kan bli stående, det kan vedtas at homofilt samlevende i partnerskap kan ha alle typer kirkelige stillinger, eller det kan velges en mellomløsning som tar konsekvensen av at det er ulike oppfatninger om hvorvidt det er gitt tilstrekkelige teologiske grunner for en annen praksis når det gjelder tilsetning i vigslende kirkelige stillinger.

Etter debatten sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen at det vil komme forslag til vedtak på alle tre alternativer når Kirkerådet på sitt neste møte 13.-14. september skal vedta et anbefalt forslag. Han tror likevel at forslagene blir mest omfattende når det gjelder alternativet med en videreføring av dagens vedtak, og en mellomløsning som tar konsekvensene av at det er ulike oppfatninger.

- Homofilisaken og stat-kirke-spørsmålet tar mye oppmerksomhet på kirkens dagsorden og de preger folks bilde av kirken i media. Og disse spørsmålene må ta tid og plass hvis vi skal få en forsvarlig saksbehandling. Samtidig må vi ikke glemme å sette disse sakene inn i et større perspektiv. Det er mer enn enkeltsaker som avgjør kirkens framtid, kanskje aller mest hvordan vi greier å formidle evangeliet slik at mennesker opplever det som relevant i sine liv. På tross av at mediebildet ofte er preget av strid og uenighet, har vår kirke fortsatt en meget bred kontaktflate med det norske folk gjennom møter med mennesker ved de kirkelige handlinger og andre møteplasser i hverdag og fest. Folks positive inntrykk av kirken skyldes i hovedsak lokalmenigheten og de lokale prestene og medarbeiderne, sa Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen i sin [åpningstale til Kirkerådet torsdag](#). (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirkerådet er miljøfyrtårn

(08.06.2007)

Daglig leder Morten Leuch Elieson (til venstre) i Stiftelsen Miljøfyrtårn overleverer beviset på at Kirkerådet nå er sertifisert som miljøfyrtårn, til direktøren i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen.

I Den norske kirkes nasjonale sekretariat i Kirkens hus i Rådhusgata i Oslo forplikter man seg nå blant annet til å redusere strømforbruket, redusere restavfallet og bruke klimabilletter ved flyreiser.

- Miljøsertifiseringen av bedrifter og offentlige kontorer er et godt redskap for å rette oppmerksomhet mot praktiske konsekvenser av miljøengasjementet. Derfor har kirken gjennom et eget nettverksarbeid sørget for å utvikle egne krav for slik sertifisering av lokale kirkekontorer. Flere er allerede sertifisert, forteller Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen.

Han er glad for at Kirkerådets administrasjon nå blir underlagt løpende kontroll og oppfølging for å påse at sertifiseringskravene følges.

- Mange store og små tiltak er nødvendige for å få til en endring i retning av bærekraft. Ved siden av å være en profetisk røst i samfunnsdebatten, ønsker kirken å forbedre egen praksis. Vi vil feie for egen dør, sier kirkerådsdirektøren.

Offentlige og private bedrifter og virksomheter som går gjennom en miljøanalyse og deretter oppfyller definerte bransjekrav, sertifiseres som Miljøfyrtårn. Analysen går særlig på bedriftens HMS-arbeid, avfallshåndtering, energi, transport og innkjøp.

Opplegget støttes av Miljøverndepartementet og er langt på vei sammenfallende med kravene i Grønn stat. Kirkerådet har i samarbeid med Stiftelsen Miljøfyrtårn og Grønn hverdag utviklet egne kriterier for sertifisering av menigheter og kirkelige fellesråd. Kirkerådet har også utviklet et enklere konsept for Grønne menigheter. Dette en del av Den norske kirkes mangeårige engasjement for miljø og rettferdsspørsmål gjennom å være en profetisk røst, bidra til nytenking og dialog, ved å forbedre egen praksis.

Daglig leder Morten Leuch Elieson i Stiftelsen Miljøfyrtårn viser fram plaketten som nå kan henges opp på veggen i Kirkerådet.

Sertifiseringskrav:

[Krav til menighetskontorer](#)

[Krav til kirkelige fellesråd](#)

Ekteskapsloven opp som sak på Kirkemøtet

(08.06.2007)

Kirkerådet vil komme med en høringsuttalelse på sitt møte 13.-14. september, men mener saken er av så stor prinsipiell betydning både for samfunnet generelt og for kirken at den også bør tas opp i kirkens øverste representative organ.

- Regjeringens arbeid med å endre ekteskapslovgivningen i Norge røkner ved grunnleggende tradisjoner og oppfatninger om hva ekteskap er i vårt samfunn. Også internasjonalt vil det bli mottatt med forbauselse om den over tusenårige tradisjon i ekteskapslovgivningen blir endret slik forslaget er formulert. Jeg har vanskelig for å se at det forslag som nå fremmes, er underlagt en så bred og grundig arbeidsprosess at det kan framstå som velbegrunnet. Det gjelder både de prinsipielle og de praktiske sider ved dette forslaget, sa Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen om saken i sin åpningstale til Kirkerådet torsdag.

En hovedbegrunnelse for å fremme ekteskapsloven som sak på Kirkemøtet, er kirkelovens bestemmelse om at møtet skal uttale seg i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige området, og kirkens vigselførelse er regulert gjennom ekteskapsloven.

I Kirkerådet var det enighet om at Kirkemøtet får den nye ekteskapsloven som sak, men noe ulik oppfatning av hva slags uttalelse Kirkemøtet skal komme med. En del understreket også viktigheten av å holde behandlingen av ekteskapsloven og spørsmålet om vigselførelse og ansettelse av homofile i partnerskap atskilt som to saker på høstens kirkemøte. Andre uttrykte også bekymring for at disse sakene kunne ta oppmerksomheten i offentligheten bort fra Kirkemøtets behandling av klima og miljø, som også står på dagsorden for Kirkemøtet.

Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative organ og er i hovedsak sammensatt av medlemmene av de 11 bispedømmerådene. Kirkerådet er Kirkemøtets forberedende og iverksettende organ, og alle bispedømmeråd er representert blant rådets 15 medlemmer. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Høringsnotatet fra Barne- og likestillingsdepartementet kan leses her](#)

Norsk kirkeleder med i KV-delegasjon til Midt-Østen

(18.06.2007)

Med i delegasjonen er ellers den ortodokse metropolitten Emmanuel fra Frankrike, og ungdomsrepresentanten Christina Biere fra Tyskland, foruten tre-fire representanter fra Kirkenes Verdensråds stab i Geneve.

I forkant av delegasjonsreise deltar Fykse Tveit nå på en internasjonal Midt-Østen-konferanse i KV-regi i Amman 17.-21.juni, der det skal etableres et nytt kirkelig fredsforum. Her deltar blant annet representanter for de kristne kirkene i området, internasjonale kirkeledere og representanter for organisasjoner som er engasjert i Midt-Østen.

Generalsekretær Fykse Tveit ser invitasjonen fra KV om å delta på delegasjonsreisen som et uttrykk for at Den norske kirke har spilt en viktig rolle gjennom sin mangeårige kontakt med kirkene i området. En delegasjon med biskoper og andre kirkeledere var senest i april på besøk til Israel og Palestina, der de møtte kristne, jødiske og muslimske ledere. Bakgrunnen for reisen var den kristne minoritetens vanskelige situasjon i Midt-Østen.

-Kirkenes Verdensråds rolle er på det internasjonale kirkefelleskapets vegne å være talsmann for de kristne kirkene i Israel og Palestina, bidra til å styrke deres rolle i befolkningen og være brobyggere for en rettferdig fred i den vanskelig konflikten, sier generalsekretær Fykse Tveit.

Fykse Tveit understreker at KV har et særlig ansvar for å være talsmann for den svakeste part i den israelsk-palestinske konflikten, og at det er palestinerne.

-Men det er en oppgave å bidra til en fredelig løsning som også kan være en fredelig løsning for Israel, sier Fykse Tveit.

Det anslås at de kristne i 1914 utgjorde hele 24 % av befolkningen i de områdene vi i dag kjenner som Israel, det palestinske området, Egypt, Jordan, Libanon, Syria, Irak og Tyrkia, mens det i dag ikke er mer enn 5 % av befolkningen i disse områdene som er kristne.(Kirkens informasjonstjeneste)

Til redaksjonen: Generalsekretær Olav Fykse Tveit kan kontaktes på mobil 48 99 12 70.

Diskuterer asylpolitikk og trosforfølgelse med statssekretær Libe Rieber-Mohn

(19.06.2007)

I den kirkelige delegasjonen deltar representanter fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norges Kristne Råd og Norsk misjon i Øst.

- Kirkene i Norge har i lengre tid vært bekymret for asylpraksisen i forhold til trosforfulgte. Mange trosforfulgte som søker asyl i Norge sendes tilbake til hjemlandene sine hvor de risikerer trakassering og forfølgelse. Vi er i kontinuerlig dialog med Utlendingsnemnda (UNE) om dette, og nå ser vi fram til å ta opp problematikken med politisk ledelse i Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). Det er her ansvaret ligger, sier koordinator for Norges Kristne Råds flyktningnettverk, Eva Frydenborg .

- Norske myndigheter legger til grunn for sin returpraksis at konvertitter unngår forfølgelse så lenge de tier om sin religiøse overbevisning. Dette samstemmer ikke med vår tolking av religionsfriheten og ytringsfriheten slik disse prinsippene framgår i den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. Det er dypt beklagelig at norske myndigheter på denne måten legger føringer for hvordan mennesker skal utøve sin religion, kommenterer Erlend Rogne, fungerende leder for Mellomkirkelig råd.

- Det at statssekretærer Raymond Johansen i UD også har uttrykt bekymring for norsk asylpraksis ovenfor trosforfulgte, viser hvor viktig det er å holde saken varm og fortsette å presse norske myndigheter i dette spørsmålet, sier Erlend Rogne.

Møtet med Rieber-Mohn er en del av Mellomkirkelig råd og Norges Kristne Råd sitt pågående engasjement for trosforfulgte. I tillegg til møter med AID og UNE våren 2007, planlegges et møte med UDI i august. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson:

Sven Thore Kloster

Rådgiver for asyl og flyktningpolitikk

Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Telefon: 23 08 12 78 / 48 25 68 47

[Kristen tilstedeværelse i Midtøsten](#)

Innlegg ved Statssekretær Raymond Johansen på seminar i Mellomkirkelig råd (05.06.2007)

[- UNE definerer religion altfor privat](#)

Pressemelding fra kirkens informasjonstjeneste (03.05.2007)

[Forfølgelse på grunn av religion må gi beskyttelse](#)

Uttalelse fra Kirkelig nettverk for integrering av flyktninger og innvandrere (28.03.2007)

Færre til gudstjeneste, men over hundre på hver

(20.06.2007)

Vel 52 000 av gudstjenestene var på søn- og helligdager med nesten 5,3 mill. deltakere. Det var 2,0 prosent færre deltakere som gikk til gudstjeneste i fjor i forhold til i 2005, mens deltakelsen på søn- og helligdager hadde en nedgang på 1,8 prosent fra året før.

Direktør Jens-Petter Johnsen i Kirkerådet sier at det med nær 6,6 millioner deltakere ved vanlige gudstjenester og gjennomsnittlig over 100 pr. gudstjeneste, er en myte at kirkene står tomme.

-Samtidig har vi inntrykk av at kirken gjennom sine gudstjenester får mer kontakt med folk flest, mens de faste kirkegjengerne går noe sjeldnere til gudstjeneste enn før, sier direktør Johnsen, som mener dette trolig skyldes fritidssamfunnet.

Johnsen har håp om at den nye gudstjenestereformen som skal være innført i 2010 også vil bidra til økt oppslutning om gudstjenesten på lenger sikt. Målsettingen med reformen er å gi rom for større lokal variasjon og deltakelse i gudstjenestelivet.

- Legger man til deltakerne ved vigselsgudstjenester, gravferdsgudstjenester, barnehage- og skolegudstjenester, kirkekonserter og andre kirkelige begivenheter, framstår kirkene som noen av de mest brukte fellesrom i lokalsamfunnene, understreker direktør Johnsen.

I 2006 ble det holdt 9 600 vigselsgudstjenester og 38 000 gravferdsgudstjenester, med et forsiktig anslag på gjennomsnittlig 50 personer pr. samling vil det si at 2,4 millioner deltok.

Statistikken viser at det i fjor ble avholdt 2 221 gudstjenester på julaften med til sammen 627 000 deltakere, mot 592 000 deltakere i 2005. Besøket julaften utgjør 9,5 prosent av all gudstjenestedeltakelse i 2006. I gjennomsnitt lå deltakelsen ved hver slik gudstjeneste på 282 personer.

Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no) har fra og med rapporteringsåret 2005 ansvaret for innhenting av årsstatistikk for virksomheten i Den norske kirkes 1280 menigheter. Tidligere ble dette gjort av Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste i samarbeid med Kirkerådet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner: Direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10, og seniorrådgiver Per Tanggaard, mobil 93 434 434.

Besøk **Statistikkbanken på SSB sine nettsider** der det finnes to oversikter over kirkestatistikk fra

årene 2005 og 2006:

> [Tabell med tall for 2005 og 2006](#)

> [Tabell med tall for 2005 og 2006 sammenliknet med befolkningstall](#)

Flere døpte og konfirmerte

(20.06.2007)

Rundt 85% av barna til foreldre som er medlem av Den norske kirke blir døpt, og ca. 80% av 15-åringene som er medlemmer av Den norske kirke blir konfirmert. Konfirmasjon i Den norske kirke forutsetter dåp.

Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen mener utviklingen av det flerkulturelle norske samfunn gjør det stadig mindre naturlig å sammenlikne oppslutningen om Den norske kirkes ritualer med folketallet:

- Men oppslutningen blant kirkens medlemmer er svært stabil og viser stor grad av tilhørighet. Dette skal vi bygge videre på i arbeidet med kirkens trosopplæringsprogram og fornyelsen av gudstjenesteformene, sier direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen.

I Oslo lå dåpsprosenten på 35,7 prosent og 40 kommuner hadde en dåpsprosent på under 70, mens 230 kommuner hadde en dåpsprosent på over 100%. Dette tilsier at mange reiser til sin barndoms bygd for å døpe sine barn.

Nesten 60 kommuner hadde en konfirmasjonsprosent på under 60%, mens 90 kommuner hadde en konfirmasjonsprosent på over 90. I Oslo lå konfirmasjonsprosenten på 36,1%, eller ca. 1/3 av alle 15-åringene.

Menigheter med trosopplæringsprosjekt og der konformasjonstiden er med i opplegget, synes å oppleve en økning i konfirmanttallet. Dette kan være en medvirkende årsak til at Den norske kirke holder stillingen når det gjelder konfirmasjonen. Ellers har Den norske kirke de senere år årlig henvendt seg til alle landets 14-åringer med en personlig adressert trykksak med informasjon om kirkens konfirmasjon.

Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no) har fra og med rapporteringsåret 2005 ansvaret for innhenting av årsstatistikk for virksomheten i Den norske kirkes 1280 menigheter. Tidligere ble dette gjort av Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste i samarbeid med Kirkerådet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner: Direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10, og seniorrådgiver Per Tanggaard, mobil 93 434 434.

Besøk **Statistikbanken på SSB sine nettsider** der det finnes to oversikter over kirkestatistikk fra årene 2005 og 2006:

> [Tabell med tall for 2005 og 2006](#)

> [Tabell med tall for 2005 og 2006 sammenliknet med befolkningstall](#)

Flere melder seg ut av kirken

(20.06.2007)

I 55 kommuner var det ingen som meldte seg ut, mens det i Oslo var det over 1500 utmeldinger i 2006 – en økning på 20 prosent fra året før. 1 132 personer meldte seg inn i Den norske kirke i 2006, en nedgang på 4 prosent fra året før. De fleste som blir medlemmer av Den norske kirke registreres gjennom dåp.

Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen synes det er verdt å merke seg at kirkekritikk og stridssaker ikke synes å påvirke medlemsopplutningen om Den norske kirke i særlig stor grad.

-Folks forhold til kirken avgjøres i mye større grad av møtet med den lokale menighet enn av det kirkebildet de får gjennom mediene, sier direktør Johnsen.

Han mener utfordringen for kirken ikke er å iverksette tiltak for å stanse utmeldingene, men heller å hjelpe menneskene til å bevege seg lengre inn i troens landskap.

- Jeg tror at mange opplever et nært møte med sin kirke gjennom deltakelse ved kirkelige handlinger i glede og sorg, og at dette er med på å bekrefte tilhørigheten til kirken, sier direktør Johnsen.

Det ble registrert 9 600 kirkelige vielser i 2006, og det er 600 færre enn i 2005. Dette viser at også at andelen av vielsene som skjer i kirken går ned. Vigselsprosenten i 2006 lå på 44 prosent mot 45,5 prosent året før. Vigsler ved de norske sjømannskirkene i utlandet er ikke med i disse tallene.

Nærmere 38 000 fikk en kirkelig gravferd i 2006. Dette tilsvarer 91,9% av alle døde mot 91,4 året før.

Statistisk Sentralbyrå (www.ssb.no) har fra og med rapporteringsåret 2005 ansvaret for innhenting av årsstatistikk for virksomheten i Den norske kirkes 1280 menigheter. Tidligere ble dette gjort av Norsk Samfunnsvitenskapelig Datatjeneste i samarbeid med Kirkerådet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktpersoner: Direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10, og seniorrådgiver Per Tanggaard, mobil 93 434 434.

Besøk **Statistikkbanken på SSB sine nettsider** der det finnes to oversikter over kirkestatistikk fra årene 2005 og 2006:

> [Tabell med tall for 2005 og 2006](#)

> [Tabell med tall for 2005 og 2006 sammenliknet med befolkningstall](#)

Kirkeungdom setter søkelys på miljøet

(22.06.2007)

”Truet liv – en tro for livssammenhenger. Kirkens vitnesbyrd i lys av klimatrussel, miljø forbruk og rettferd,” er tittelen på saken. I [saksdokumentet](#) spørres det: ”Kan vi i Bibelens budskap også finne nøkkelen til en helhetlig, økologisk, kontekstuell livsforståelse som kan gi oss hjelp til å leve som Jesu etterfølgere i en truet verden?”

Denne saken kommer til å prege Ungdommens kirkemøte på mange måter. Temaet vil gå igjen i andakter, bibeltimer, plenumssamtaler og et seminar med World Wildlife Fund (WWF). Dessuten får saken en opplevelsesside gjennom en båttur til fugleøya Runde.

Også Lærenemndas uttalelse om skriftforståelse og skriftbruk i homofilisaken står på programmet, med overskriften: ”Konsekvensar for ungdom av fråsegna frå Lærenemnda i homofilisaka.” Temaet vil bli belyst på et miniseminar med biskop Per Oskar Kjølås, og skal behandles i komiteer og plenum. En viktig del av saken vil være å snakke om hvordan ungdom kan holde sammen i kirken på tvers av ulike syn på homofili.

Fra hele landet

Det er 36 delegater som møter på UKM. Hvert bispedømme er representert med to ungdommer, og i tillegg er det samisk representasjon, en delegat fra døvekirken, og en fra hver av de kristne ungdomsorganisasjonene. UKM er et viktig møtepunkt for dem som driver ungdomsarbeid, både i menigheter og organisasjoner. Her kan ungdom som står midt oppe i det aktive ungdomsarbeidet, drøfte aktuelle saker og uttale seg om dem.

UKM er blitt et stadig mer betydningsfullt organ i Den norske kirke. UKM har en viktig stemme inn i Kirkemøtet og bispedømmerådene. En betydelig del av de yngste som ble valgt inn i bispedømmerådene i fjor, har bakgrunn fra Ungdommens kirkemøte. Mange av sakene på UKM er saker som også skal opp på Kirkemøtet til høsten, og vedtakene fra UKM tas med i behandlingen på Kirkemøtet. (Kirkens informasjonstjeneste)

Program, sakliste og sakspapirer for UKM finner du her:

<http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=6875>

Til pressen:

Kirkens informasjonstjeneste er til stede under UKM, og bistår gjerne pressen. Kontakt Vidar Kristensen, mobil 95 77 75 25.

1064 salmer videre til neste salmebok-runde

(22.06.2007)

Salmebokutvalget sitter nå igjen med 1064 salmer som vil være med inn i de avsluttende rundene av salmebokarbeidet. 735 av disse er fra Norsk Salmebok eller Salmer 1997. I tillegg er det valgt ut 244 nye salmer fra de 3500 innsendte forslagene, og 85 salmer har utvalgsmedlemmene hentet fra egen salmejakt.

– Vi hadde slett ikke ventet å få inn 3500 salmer da vi bad om forslag og bidrag til salmebokarbeidet, sier Åge Haavik, Kirkerådets rådgiver for liturgisaker (bilde).

Nå pågår en jobb med å sortere salmene i tematiske kategorier, og så får utvalget dette tilbake på sitt bord i september.

– Etter denne runden er det naturlig at det foreløpige utvalget blir offentliggjort på www.kirken.no, og at det blir åpnet for innspill og kommentarer utenfra, sier Haavik.

– Kjente norske forfattere er representert med tekster som de ikke nødvendigvis har tenkt som salmer i utgangspunktet. Noen av salmene har ikke vanlige metriske strofer, men en friere form hvor melodien må gjennomkomponeres. To eksempler på slike tekster er Rolf Jacobsens *Guds hjerte vet vi ikke* og Olav H. Hauges *Det er den draumen*. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Kreativiteten bobler i salme-norge](#) (Pressemelding fra Kirkens informasjonstjeneste 27.02.2007)
- Les mer om arbeidet med reformer innen kirkens gudstjenesteliv her: www.kirken.no/gudstjeneste

Uttalelse om de afghanske asylsøkerne

(24.06.2007)

Her følger uttalelsen i sin helhet:

Vi som er Den norske kirkes biskoper langs pilegrimsleden har alle møtt afghanerne som gikk asylmarsjen fra Trondheim til Oslo. Nå er vi sterkt bekymret for at norske myndigheter skal returnere dem til livstruende forhold i Afghanistan fordi de har fått endelig avslag på asylsøknadene sine. En del av disse tvangsreturene er i strid med FNs anbefalinger: FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) har siden juni 2006 kritisert norske myndigheter for at de returnerer unge afghanere fra utrygge områder til Kabul uten at de har tilknytning og nettverk der.

Regjeringen har forsøkt å løse saken gjennom en stornemnd i Utlendingsnemnda, som er Utlendingsnemndas domsstol-liknende organ for prinsipielle saker. Dette åpner etter vår mening for politisk ansvarsfraskrivelse. Vi mener det må være en politisk beslutning hvorvidt Norge skal følge FNs anbefalinger. Vi forventer at regjeringen i kampen for menneskelig verdighet lar FNs anbefalinger være minstestandarder for norsk asylpolitikk.

Uavhengig våre prinsipielle motforestillinger, registrerer vi at kjennelsen fra Stornemnda er forventet å foreligge i juli. Vi vil anmode regjeringen om å avvente eventuelle retur til Stornemnda har fattet sin beslutning - uansett utfall. Det er høyst problematisk å returnere personer til Afghanistan i strid med FNs anbefalinger bare noen uker før Stornemndas prinsippvedtak er klart.

Utlendingsnemnda framholder at Stornemndas beslutning kun vil få betydning for framtidige vedtak i asylsaker. Dette er uholdbart fordi Stornemndas beslutning både er logisk, moralsk og politisk relevant for nettopp mange av afghanerne. Vi mener det må være en selvfølge at afghanere fra utrygge områder får sine saker vurdert på nytt dersom Stornemnda beslutter at man heretter skal følge FNs anbefalinger. Noe annet vil stride både mot folks rettsfølelse og afghanernes rettssikkerhet. Det er jo afghanernes saker som er bakgrunn for Stornemndas behandling.

Vi uttrykker vår solidaritet og støtte til de hardt pressede unge afghanerne. Samtidig retter vi en takk til norske myndigheter for at de avvendet returene som var planlagt lørdag morgen, og oppfordrer dem til fortsatt klokskap. Norge har råd til å vente, og det er ingen skam å snu i denne saken. Kirkens engasjement er ikke en oppfordring om å gjøre unntak i forvaltningen av asylinstituttet, men en appell til regjeringen om en helhetlig asylpolitikk der FNs anbefalinger ligger til grunn i kampen for menneskelig verdighet.

Nidaros biskop, Finn Wagle

Hamar biskop, Solveig Fiske

Borg biskop, Helga Haugland Byfuglien

Oslo biskop, Ole Christian Kvarme

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Olav Fykse Tveit

Vil forplikte seg til å leve grønt

(25.06.2007)

Dette sa presten Margit Lovise Holte under åpningen av Ungdommens kirkemøte (UKM) i Ulsteinvik lørdag ettermiddag.

Under gudstjenesten i Ulsteinvik kirke søndag formiddag holdt Jenny Skumsnes Moe og Petter Dille preken over bibelfortellingen om den rike unge mannen, han som gikk bort fra Jesus fordi han ikke ville oppgi sin egen rikdom. De la vekt på det de oppfattet som den mest sentrale setningen i teksten: "Da så Jesus på ham og fikk ham kjær."

– Det er først når vi opplever at noen har oss kjær, at det å forsake noe blir noe mer enn en slitsom byrde. Vårt ansvar for miljø og rettferdighet handler mye om viljen til å forsake, sa de to predikantene. – Vi må være villige til å avstå fra noe av hensyn til jorda og våre medmennesker.

Forsakelse

Ved førstegangsbehandlingen av saken "*Truet liv – en tro for livssammenhenger*" på søndag var det flere som tok opp tråden fra prekenen. Blant annet snakket Helene Bjerkestrand om ordet forsakelse: – Det er kanskje et vanskelig ord, men det er fullt av positivt innhold. Det er lett å bli glad i dette ordet når vi skjønner det gode siktemålet med det, sa hun.

Med et slikt utgangspunkt ble etter hvert både Oljefondets investeringer og regjeringens klimamelding brakt på banen. Men komiteen som arbeider med saken under UKM, ønsker å vinkle sluttdokumentet mot sammenhengen mellom et miljøengasjementet og ungdoms kristne tro. – Vi må komme dit at det å leve miljøvennlig er noe godt, at det er noe vi gleder oss over, ble det sagt.

Ved avslutningen av den første miljøsesjonen kom det et innspill om at alle deltakerne på UKM burde forplikte seg til å ha leve miljøbevisst. Det ble delt ut brosjyrer fra miljønettverket Grønn hverdag, som forteller hvordan en kan gjennomføre en grønn livsstil i praksis. Innspillet ble mottatt med stor entusiasme (bildet over).

Ungdommens kirkemøte varer fram til onsdag. Det er 36 delegater. Hvert bispedømme er representert med to ungdommer, og i tillegg er det samisk representasjon, en delegat fra døvekirken, og en fra hver av de kristne ungdomsorganisasjonene. UKM er et viktig møtepunkt for dem som driver ungdomsarbeid, både i menigheter og organisasjoner. (Kirkens informasjonstjeneste.)

- [Se bilder fra Ungdommens kirkemøte 2007](#)

- [UKMs vedtak og sakspapirer finner du her](#)

Hva med dem som trosopplæringen ikke gjelder?

(27.06.2007)

I [uttalelsen fra Ungdommens kirkemøte \(UKM\) om aldersgruppa 18–30](#) blir det sagt: ”Trosopplæringsreformen medfører et fokus på arbeid med barn og unge mellom 0-18 år, men hva skjer den dagen ungdommen fyller 18 år? Hvilket tilbud kan da kirken tilby en gruppe som har vært vant til at ting blir lagt til rette for dem?”

Det legges stor vekt på hvor viktig fellesskapet er: ”Våre ønsker og behov kan være forskjellige, men alle trenger et sted der de kan komme og få være sammen med andre. Et godt fellesskap utfordrer oss, lærer oss å møte andre mennesker og å vise respekt for hverandre. Men det handler også om at en skal kunne komme og delta på egne premisser.”

Rekruttering

– Det som engasjere meg mest med [tilstandsrapporten for Den norske kirke](#), er nødvendigheten av å intensivere arbeidet med rekruttering til kirkelige stillinger, sier Andreas Gotlibsen (bildet), som ofte har tatt ordet i plenumsdebattene på UKM.

– Jeg er glad for at rekrutteringsproblematikken kom inn i uttalelsen vår. Rekrutteringen er spesielt viktig for Nord-Norge. De som kommer fra vår landsdel og drar til Sør-Norge for å studere, kommer sjelden nordover igjen etter studiene. Spesielt i Indre Finnmark prosti er det stor mangel på prester. De må ofte importeres fra utlandet, påpeker Gotlibsen.

I uttalelsen om tilstandsrapporten sier UKM: ”Vi må ha en kirke hvor unge mennesker opplever at det er meningsfullt å jobbe, og dermed tar relevante utdanninger i forhold til dette.”

Uttalelsen legger også vekt på hvor viktig det er at kirken styrker sin kommunikasjon. Spesielt oppfordres det til økt satsing på Internett, og til at alle i kirken må ha høy bevissthet om kommunikasjonsplattformen som ble vedtatt av Kirkemøtet i fjor. (Kirkens informasjonstjeneste.)

Vedtak fra Ungdommens kirkemøte:

- Sak 06/07 [Kirkens arbeid med aldersgruppen 18–30](#)
- Sak 05/07 [Tilstandsrapport for Den norske kirke 2007](#)

- [Se bilder fra Ungdommens kirkemøte 2007](#)

UKM: Vedtaket frå 1997 må ikkje oppretthaldas

(27.06.2007)

Fleirtalet av delegatane på UKM seier at ”ei av dei sterke sidene til Den norske kyrkja er evna til å ta opp i seg vanskelege spørsmål, diskutere desse og leve med usemje og debatt utan å bli splitta. UKM meiner det er viktig at Kyrkjemøtet viser at det tar denne sida ved kyrkja på alvor ved å ta inn over seg den debatten som har gått føre seg i homofilis spørsmålet dei siste ti åra.”

Om Kyrkjemøte skulle vedta å oppretthalde 1997-vedtaket om at homofile som lever i partnerskap ikkje kan ha vigsla stillingar i kyrkja, fryktar UKM ”at eit slikt vedtak vil undergrave den posisjon og funksjon Kyrkjemøtet har, sidan det slett ikkje tek inn over seg den reelle usemja som finst, og eit slikt vedtak i praksis ikkje vil vera mogleg å følgje opp av store deler av kyrkja.”

Vidare seier UKM: ”I usemje i teologiske spørsmål må vi ikkje gløyme at debatten handlar om menneske som kjenner spørsmåla på kroppen. Det blir derfor viktig å lytte til det dei homofile seier om livssituasjonen og erfaringa dei har. Samtalen må gå føre seg slik at alle blir respektert som medkristne. UKM ser det som ei evangelisk handling å leggje til rette for alle menneske sin rett til å leve ut kjærleiken sin og å leve som heile menneske.”

Protokolltilførsel

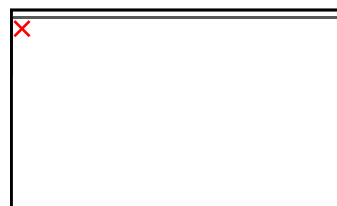
Delegatane Kristin Mørreaunet og Mia Alida Ødegård la fram ein protokolltilførsel som blei støtta av åtte andre delegatar. Det var spesielt to utsegner i vedtaket dei ville markere at dei ikkje kunne stø.

”Det gjeld særleg avsnittet som tar til med ’Ei av dei sterkes sidene til Den norske kyrkja...’ og setninga ’UKM ser det som ei evangelisk handling å leggje til rette for alle menneske sin rett til å leve ut kjærleiken sin og å leve som heile menneske.’ Vi ønskjer ei kyrkje som tar Guds ord på alvor, og som dermed ikkje opnar for homofilt samlevande i vigsla stillingar. Vi ser ikkje gode nok teologiske grunner til å endre vedtaket i Kyrkjemøtet frå 1997. Vi vil oppmode Kyrkjerådet og Kyrkemøtet til å ivareta dette synet i saka,” heiter det i protokolltilførselen.

Dei ti meiner at ”saksframstillinga på UKM har framstått som førande på diskusjonen. Vi sette pris på å høyre både Gard Realf H. Nielsen frå Åpen kirkegruppe og biskop Kjølås sine synspunkt. Saman med innlegget til statssekretær Øverland representerer dei likevel berre den eine sida i saka. Mindretalet i UKM tok derfor sjølv initiativet til at biskop Bondevik fikk talerett og bad ham om å uttale seg til møte om sitt syn. Vi er glade for at UKM stemte samrøystes for dette,” seier dei ti.

Respekt for lukking av møte

Statssekretær Randi Øverland (biletet) i Kultur- og kyrkjedepartementet

hadde tysdag ei engasjert helsing til UKM, der ho streka under at vedtaka dei gjer, blir lytta til både i Kyrkjerådet og Kyrkjemøtet. Ho kommenterte mellom anna at UKM på måndag hadde vald å stengje pressa ute frå den første handsaminga av homofilisaka. – Eg har veldig respekt for at de valde å stengje det møtet, sa Øverland.

– Dei av dykk som eg har snakka med her i dag, står opp for avgjerda de tok. Det er bra. Det er dykkar demokratiske rett. Og så vil eg leggje til at vi i departementet er veldig glade for den raske utviklinga som har vore i haldningane i homofilispørsmålet.

Statssekretæren var så tydeleg på kva den politiske leiinga i Kyrkjedepartementet meiner om dette at mindretalet på UKM fann grunn til å nemne det i protokolltilførselen.

Då Randi Øverland hadde ordet, nytta ho òg høvet til å gje biskop Odd Bondevik honnør for å ha vore ein av dei store pådrivarane for miljøengasjementet i kyrkja. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les heile vedtaket her.](#)
- [Sjå bilete frå Ungdommens kyrkjemøte 2007](#)
- [Vedtak og sakspapir frå UKM finn du her](#)

Miljøutfordring til regjeringen fra UKM

(28.06.2007)

Klimatrussel, miljø, forbruk og rettferd har vært hovedtema under årets UKM. Temaet har vært belyst fra mange sider, og har vist at delegatene på Ungdommens kirkemøte er godt oppdatert når det gjelder miljøfaglig kunnskap.

”Vi som oljenasjon må ta et oppgjør med vår egen industri og rolle som rik oljeprodusent,” sier UKM i henvendelsen til regjeringen. ”Vi må gå i front ved å satse på fornybar energi, videreutvikle og produsere utslippsfrie fremkomstmidler og bruke våre ressurser og muligheter på miljøfremmende forskning. Det holder ikke å tenke at fremtidens utslipp skal reduseres, vi må forhindre at de oppstår.”

”Pengene vi til nå har spart opp (oljefondet) må investeres miljøvennlig og rettferdig. Det er et minimum av tilbakebetaling til jorda for de ressursene vi pumper opp og tjener penger på. Her har vi muligheten til å aktivt bidra til en bærekraftig utvikling,” uttaler UKM.

Økologisk tro

Vedtaket som UKM fattet i miljøsaken, har fått tittelen ”Økologisk tro”. Det slås fast at kirken lenge har vært opptatt av miljøspørsmål. ”Men UKM ser at det fortsatt må arbeides mer med å se kirkens miljøengasjement som en sentral del av troen på den treenige Gud,” sies det i vedtaket, som i stor grad har en teologisk profil.

I vedtaket er det en rekke konkrete utfordringer til årets Kirkemøte. Utfordringene spenner fra tiltak i lokalmenighetene til at Kirkemøtet må legge press på regjeringen for at den i sterkere grad skal investere i miljøvennlig virksomhet og tiltak som fremmer bærekraftig og utviklende forskning.

UKM har også en utfordring til Den norske kirkes 3,9 millioner medlemmer. De ber hver enkelt om å bli ”deltaker i Grønn hverdag og forplikte seg til konkrete handlinger gjennom Miljøsteget (www.gronnhverdag.no).

Støtte fra Mellomkirkelig råd

Rådgiver Gard Lindseth i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke er glad for uttalelsen fra Ungdommens kirkemøte til regjeringen angående klimameldingen.

– Jeg støtter uttalelsen varmt, sier Lindseth. – Selvsagt må Norge bruke noe av sin oljebaserte rikdom på å finansiere klimareduserende tiltak i utlandet. Men når vi skal velge en bærekraftig utviklingsvei fremover, må vi handle slik at andre kan handle på samme måte som oss. Ellers har vi ikke vist at vi forstår klimaspørsmålets moralske karakter. Det er ved å motivere, involvere og

engasjere befolkningen, næringslivet og sivilsamfunnet at man bygger moralsk forståelse og politisk vilje til handling.

Lindseth mener regjeringens klimamelding burde kommet med tydeligere endringsforslag for den hjemlige arena. – Hvordan skal det skapes moralsk bevissthet om klimaproblemet hvis norske borgere ikke opplever at myndighetene iverksetter vesentlige tiltak her i landet? spør han. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les hele vedtaket fra UKM her.](#)

Salmeoversettere etterlyses

(29.06.2007)

Etter en gjennomgang av utenlandske salmebøker har utvalget funnet mange verdifulle nye salmer. Noen få svenske og danske vil det være naturlig å beholde i sin originale form, mens andre bør oversettes.

Det dreier seg stort sett om salmer som bør oversettes fra svensk, dansk og engelsk, forteller Haavik.

– Vi håper på god hjelp utenfra. Alle kan få prøve seg, enten de er profesjonelle eller dyktige amatører. Vi lager ingen konkurranse og gir heller ikke oppgaven som et oppdrag til utvalgte personer. Da *Salmer 1997* ble laget, hadde vi god erfaring med det vi kalte ”en håpefull kunngjøring”. Vi prøver oss med det samme denne gangen også.

Behov for melodier

Salmebøketvalget sitter også med et knippe tekster som trenger nye melodier.

– Vi vet det er mange her i landet som kan lage gode, sangbare melodier, og vi vil rette en håpefull kunngjøring til dem også, sier Haavik.

Den som vil ta imot utfordringen til å oversette eller komponere, kan henvende seg til Kirkerådet for å få tilsendt salmene som skal oversettes, eller salmene som det skal skrives musikk til. Send en e-post til post.kirkeradet@kirken.no eller ring 23 08 12 00.

Frist for innsending av oversettelser og melodier er 1. november 2007.

(Kirkens informasjonstjeneste)

Tradisjonsoppgjør er et lederansvar

(04.07.2007)

Denne utfordringen kommer fra seks fremstående kvinnelige kirkeledere i Norge. Biskopene Solveig Fiske, Helga Haugland Byfuglien og Laila Riksaasen Dahl, styreleder i Kirkens Nødhjelp, Inger Johanne Wremer, seksjonssjef i Kirkerådet, Synnøve Hinnaland Stendal og kompetansesjef i KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Marit Halvorsen Hougsnæs understreker at et tradisjonsoppgjør på dette feltet er et lederansvar.

Her følger uttalelsen i sin helhet:

Kampen for barn og kvinners rettigheter er på langt nær vunnet. Denne sommerens søkelys på kjønnslemlestelse av barn og unge kvinner har vært en kraftig påminnelse om dette.

Religiøse ledere innenfor ulike trossamfunn utfordres i denne situasjonen. Også vi som er norske kirke- og organisasjonsledere utfordres. Selv om denne skikken er fremmed i vår kultur og ikke synes å være direkte religiøst påbudt, er kultur, tradisjoner og religion ofte tett sammenvevd. Ledere innenfor ulike trossamfunn har derfor en sentral rolle når det gjelder å bekjempe holdninger som kan legitimere denne type praksis.

Det er en kjensgjerning at mange gamle tradisjoner er kvinnefiendtlige. Slik er det i mange kulturer. Ofte legitimeres slike tradisjoner ved hjelp av religiøse forestillinger eller religiøst begrunnede oppfatninger om kvinner, seksualitet og kjønnsroller. For å kunne forstå hvorfor slike skikker oppstår og opprettholdes, er det derfor viktig å få tak i de underliggende forståelsesrammer som gir slike handlinger mening. Vi som norske kvinner har vanskelig for å forstå hvordan mødre og kloke koner kan medvirke til gjennomføring av kjønnslemlestelse av egne barn, slik vi så på NRK for kort tid siden. Dette forteller hvor utilgjengelige slike meningsuniverser kan være for andre.

Skikken med kjønnslemlestelse er fremmed for vår kulturkrets. Vi har imidlertid nok erfaring med overgrep og undertrykkelse av kvinner til å forstå noen av de mekanismene som er medvirkende til at dette skjer. Vi vet at de er sammensatte og vi vet at det kreves helhetlige tilnærminger. Kirkens Nødhjelps mangeårige innsats på dette området har bidratt til at det finnes kompetanse og nettverk også i Norge på dette området. WECC-metoden (Women`s Empowerment and Community Conversations), utviklet av Kembatta prosjektet i Etiopia, er et eksempel på en slik helhetlig tilnærming. Metoden har vist seg å få til kollektive beslutninger om å slutte med skikken.

Som ledere i Den norske kirke og i kirkelige organisasjoner vil vi sterkt ta avstand fra en skikk som lemlester kvinnekroppen og som gjør samliv smertefullt og barnefødsler helsefarlig. Vi er kjent med

at denne skikken også praktiseres i områder med tilknytning til kristendommen. Men skikken er i strid både med den kristne gudstro og det kristne menneskesyn. Ingen kulturelle hensyn kan forsvare denne form for overgrep mot kvinner.

Det krever stort mot og sterk overbevisning å ta initiativ til oppgjør med tradisjoner som er sterkt innvevd også i egen religion. Slike oppgjør kan medføre store personlige omkostninger. Men de er helt nødvendige av hensyn til menneskers liv, helse og fremtidige livsbetingelser. Vi har i lengre tid sett modige kvinner både her i Norge og internasjonalt ta opp kampen mot kjønnslemlestelse. Vi er også kjent med at mange religiøse ledere før oss har tatt avstand fra denne skikken. Nå oppfordrer vi til fornyet innsats fra religiøse ledere på tvers av landegrenser for å sikre barn og kvinner grunnleggende menneskerettigheter. Det er ikke bare tradisjonsbevaring som er et lederansvar. Også tradisjonsoppgjør er et lederansvar.

4. juli 2007

Biskop Solveig Fiske, Hamar bispedømme

Biskop Laila Riksaasen Dahl, Tunsberg bispedømme

Biskop Helga Byfuglien, Borg bispedømme

Styreleder i Kirkens Nødhjelp, Inger Johanne Wremer

Seksjonssjef i Kirkerådet, Synnøve Hinnaland Stendal

Kompetansesjef i KA - Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, Marit Halvorsen Hougsnæs

204 menigheter har menighetsrådsvalg i år

(08.08.2007)

Valg av menighetsråd foregår vanligvis andre og/eller tredje søndag i oktober. I de menighetene som ikke har lagt valget samtidig med Kommune- og fylkestingsvalget, avholdes det altså 14. og/eller 21. oktober.

- [Her er listen over de 204 menighetene som har menighetsrådsvalg i år .](#)

- Menighetsrådsvalget 2005 fikk drahjelp fra Stortingsvalget. Det blir spennende å se om Kommune- og fylkestingsvalget gir en liknende økning i valgdeltakelsen, sier Ole Inge Bekkelund (bilde) som er seksjonssjef i Kirkerådet.

Hensikten med prøveordningen der halve rådet står på valg hvert annet år, er å sikre økt kontinuitet i menighetsrådet. I flere menigheter har det vært et problem at hele rådet skiftes ut ved hvert valg. Etter valget i 2009 blir prøveordningen evaluert.

Storsatsing foran 2009-valget

- Menighetsrådsvalgene er en viktig del av vår kirkes ordning. Et aktivt lokaldemokrati skaper nærhet og engasjement og motvirker en topptung kirke. Menighetenes frihet til å beslutte om egen virksomhet er avgjørende og kirkemedlemmenes ansvar for kirkens utvikling må komme til uttrykk ved valg, sier Bekkelund. Han mener Kirkerådet må gjøre mer for å øke oppslutningen om menighetsrådsvalgene.

- Før sommerferien sendte Kirkerådet en henvendelse til Kultur- og kirke departementet der vi skisserer en storsatsing foran menighetsrådsvalget 2009 og bispedømmerådsvalget 2010. På bakgrunn av utspill både fra stortingspolitikere og regjeringsmedlemmer regner vi med støtte til økt fokus på menighetsrådsvalgene, sier Ole Inge Bekkelund.

133436 stemmer ved 2005-valget

Gjennomsnittlig valgdeltakelse ved 2005-valget var 4,3% av de stemmeberettigede. Oppslutningen om menighetsrådsvalget økte med 25 % fra 2001 til 2005. Hamar bispedømme hadde en valgdeltakelse på 9,1%. Intet bispedømme har hatt en så høy valgdeltakelse siden menighetsrådene ble opprettet i 1920. Hamar-rekorden skyldes for en stor del at 50% av menighetene i Hamar

bispedømme gjennomførte valget samtidig med stortingsvalget. 26% av menighetene (322 menigheter) valgte høsten 2005 å avholde valget samtidig med stortingsvalget.

Det ble totalt avgitt 133.436 stemmer ved 2005-valget. Det var 25,8 % fler enn ved 2001-valget da 106.090 stemte. En tilsvarende økning i antall stemmer var det også fra 1997-valget til 2001-valget. 106.090 stemmer ble avgitt i 2001 mot 87.026 stemmer ved valget i 1997.

FRIVILLIGHETSPRISEN 2007

Kjenner DU noen som fortjener å bli hedret
for sin frivillige innsats?

Frivillighetsprisen 2007 til menighetsrådsmedlem?

Som medlem i paraplyorganisasjonen Frivillighet Norge er Kirkerådet oppfordret til å nominere personer til Frivillighetsprisen 2007. Norge ligger på topp når det gjelder frivillighetsarbeid. Det anslås at frivillig innsats tilsvarer mer enn 115 000 årsverk. Ole Inge Bekkelund peker på at de 9000 medlemmene av menighetsrådene gjør en viktig frivillig innsats for lokalsamfunnene. Han oppfordrer nå til nominasjon av kandidater til Frivillighetsprisen:

- Jeg vet om mange som fortjener den prisen og utfordrer menighetene til å sende inn sine forslag. Dette er en anledning til å vise hverandre at vi setter pris på at mennesker gir tid og krefter for å bygge fellesskap, sier Bekkelund. Frist for å nominere personer til Frivillighetsprisen 2007 er 1. oktober. Forslag sendes innen 25. september, til Kirkerådet, v/ Ole Inge Bekkelund, postboks 799 Sentrum, 0106 Oslo.

Kontaktperson:

Ole Inge Bekkelund

Tlf.: 23 08 12 50

ole.inge.bekkelund@kirken.no

- [Mer informasjon om menighetsrådsvalget 2007](#)
- [Listen over de 204 menighetene som har menighetsrådsvalg i 2007 \(pdf\)](#)
- [Tall fra menighetsrådsvalget 2005](#)
- [Mer informasjon om Frivillighetsprisen 2007](#)

Kirkeledere på solidaritetsreise til kristne i Midt-Østen

(15.08.2007)

Delegasjonen ledes av biskop i Oslo Ole Christian Kvarme og består dessuten av prost og leder av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Ingrid Vad Nilsen, informasjonsleder i Norsk misjon i Øst, Jon-Geir Dittmann, professor ved Høgskolen i Oslo og medlem av Den norske kirkes Menneskerettighetsutvalg, Anders Breidlid, og rådgiver i internasjonale spørsmål i Mellomkirkelig råd Gard Lindseth.

Delegasjonsreisen til Syria og Jordan, med et dagsbesøk i Jerusalem, varer fra 15.-23. august. - Vi vil vite mer om konfliktene og Fredsarbeidet i Midtøsten og få orientering om islam i Syria og Jordan. Et særlig interessant spørsmål er hvordan Syria berøres av situasjonen med irakiske flyktninger og kristne på flukt, forteller delegasjonsleder Ole Christian Kvarme.

Kristne flytter fra Midt-Østen

Mens det var 26 % kristne i Israel, Palestina, Jordan, Syria og Libanon i 1914, anslås tallet til å være cirka 8 % i dag. Den kristne emigrasjonen fra Midtøsten har vært stor de siste 10-15 årene.

- Hva kan kristne i vår del av verden gjøre for å bevare et kristent nærvær i regionen? Vi trenger å vite mer om de forskjellige kirker, deres faktiske situasjon og utfordringer; hvorfor emigrerer de kristne, og hva er forholdet til de muslimske omgivelser, sier biskop Kvarme. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [- Situasjonen er uholdbar – kirkene tømmes \(inntrykk fra en offisiell kirkelegasjon som besøkte Israel og Palestina i april for å møte kristne, jødiske og muslimske ledere\).](#)
- [Norsk kirkeleder med i KV-delegasjon til Midt-Østen](#) (18.06.2007)
- [UD tar opp kristnes situasjon i Midt-Østen](#) (05.06.2007)
- [Kristen tilstedeværelse i Midtøsten.](#) Tale ved statssekretær Raymond Johansen på seminar i Mellomkirkelig råd, 5. juni 2007

Kontaktpersoner

Gard Lindseth, rådgiver i internasjonale spørsmål i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke
Mob. tlf.: 92 45 64 32

Biskop i Oslo, Ole Christian Kvarme
Mob. tlf.: 91 39 69 27

Muslimer og kristne anerkjenner retten til å skifte religion

(22.08.2007)

- Vi tar avstand fra og ønsker å motvirke vold, diskriminering og trakassering som følge av at mennesker ønsker å konvertere eller har konvertert fra en religion til en annen, enten det skjer i Norge eller i utlandet, heter det [uttalelsen](#). Den ble onsdag presentert for pressen av leder Senaid Kobilica og generalsekretær Shoaib Sultan på vegne av Islamsk Råd Norge, og generalsekretær Olav Fykse Tveit og prest Anne Hege Grung på vegne av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

Siden 1993 har det pågått et aktivt dialogarbeid mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. Representanter fra disse har jevnlig møttes i en kontaktgruppe til dialog og diskusjon. De grunnleggende verdiene i dette arbeidet er gjensidig respekt og tillit. Formålet er å skape et rom for forståelse mellom muslimer og kristne, også i forhold til storsamfunnet.

- Så langt vi kjenner til er det første gang at en kirke og en representativ muslimsk nasjonal organisasjon sammen anerkjenner retten til å konvertere. Den mangeårige dialogen mellom Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke har gitt oss mulighet til å se at begge parter anerkjenner religionsfriheten fullt ut. Derfor har vi også valgt å lage en felles erklæring som fastslår dette viktige prinsippet, slik at ingen skal være i tvil om hva vi mener, sier generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Olav Fykse Tveit.

Tvang skaper hykleri

- Trosfrihet innebærer den soleklare retten til å skifte religion, og mens konverteringer ikke er et stort tema i Norge i dag, er det allikevel viktig for oss å fastslå prinsippet, sier generalsekretær i Islamsk Råd Norge, Shoaib Sultan.

- På basis av koranverset om "ingen tvang i religion" vil jeg si at det er helt klart at tvang i religionen er farlig og skadelig for et trossamfunn. Dette skaper nemlig hykleri, som i lengden skader trossamfunnet selv. I tillegg vil jeg minne om menneskets behov, samt retten gitt fra Gud, til frihet og retten til å velge. Vi er alle ansvarlige foran Gud for hva vi gjør og velger, men det krever da at vi har en mulighet til å velge, uttaler Senaid Kobilica, leder i Islamsk Råd Norge.

Store sosiale utfordringer

- Vi går sammen som religiøse ledere og sier at vi vil respektere og kjempe for at mennesker fritt må få velge religion. Å skifte religiøs tilhørighet er ingen bagatell. Det er sosiale utfordringer knyttet til dette, fordi det ofte fører til store endringer i sosialt nettverk. Vi ønsker å vise at vi vil arbeide sammen for å skape et samfunn der mennesker respekteres for sitt standpunkt i forhold til religiøs

tro. Respekten for hverandre og for mennesker som ønsker å skifte trosstandpunkt, innebærer også et ansvar om at det må bli like sosialt og politisk anerkjent å bekjenne seg til islam eller en annen minoritetsreligion, som å bekjenne seg til majoritetsreligionen kristendommen, sier Anne Hege Grung, prest, forsker og mangeårig medlem av kontaktgruppen for Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Her er felleserklæringen fra Islamsk Råd Norge og Mellomkirkelig råd for Den norske kirke om retten til fritt å kunne velge sin tro.](#) (pdf)

*Disse presenterte 22. august felleserklæringen om retten til fritt å velge tro:
Fra venstre: Senaid Kobilica, leder i Islamsk Råd Norge, prest i Den norske kirke Anne Hege Grung, generalsekretær i Islamsk Råd Norge, Shoaib Sultan og generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.*

Kontaktperson:

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Olav Fykse Tveit, tlf.: 48 99 12 70

- Vil tappe Opplysningsvesenets fond

(24.08.2007)

Regjeringen presenterte 23. august en ny tomtefesteinstruks. Instruksen vil innebære at alle som sitter på festetomter tilhørende Opplysningsvesenets fond (OVF), gis innløsningsrett til 30 ganger konsumprisregulert opprinnelig leie. Johnsen mener denne ordningen vil redusere kirkens verdier med flere hundre millioner kroner og medføre betydelig årlig inntektstap.

- At regjeringen nå legger seg på en profil som medfører at fellesskapets verdier overføres til enkeltpersoner, virker besynderlig, sier Kirkerådets direktør (bilde). Han mener denne saken ikke er tilstrekkelig utredet og reagerer på at regjeringen ikke venter på Høyesteretts formelle dom som vil foreligge om en måned.

- Kirkerådet er opptatt av at en må finne frem til gode og rettferdige ordninger, men det vil være svært urimelig dersom festerne kan innløse tomter til en gunstig pris, for så i neste omgang å selge dem til markedspris, sier Jens-Petter Johnsen.

- Hvis man ikke sikrer at verdiøkningen blir fordelt mellom selger og kjøper ved videresalg innen en viss tid, har regjeringen lagt opp til en tapping av verdiene i OVF. En slik utvikling kan neppe sies å være i tråd med Grunnlovens forutsetninger, mener Johnsen.

Han peker på at OVF-loven (§ 5) slår fast at fondets eiendom og kapital ikke kan gis bort eller brukes opp. Denne formuleringen vil regjeringen endre slik at tomtefesterne på eiendommer tilhørende OVF kommer inn under den gunstige nye ordningen fra 1. juli 2008.

Instruksen omfatter ca. 8.500 eiendommer. Over 7000 av disse tilhører Opplysningsvesenets Fond som også kalles kirkefondet. Fondet ble opprettet i 1821 og består av det som er igjen av "det Geistligheden benificerede gods" (Grunnlovens § 106).

I [et brev til statsråd Trond Giske i januar i fjor](#) kritiserte Kirkerådets ledelse Soria Moria-erklæringens planer for å endre rammebetingelsene for kirkefondet. I brevet som blant annet viste til at Kirkemøtet i 2005 uttalte seg tydelig om saken, heter det blant annet:

- Å innløse de som har festetomt i Opplysningsvesenets fond til helt andre priser enn markedspriser, vil være å gi betydelige beløp til tilfeldige enkeltpersoner. Det vil være et alvorlig brudd på forståelsen av Opplysningsvesenets fond som fellesskapets midler, og være helt urimelig politikk i forhold til et alminnelig rettferdighetsprinsipp. Dette er etter vår oppfatning klart i strid med hovedlinjene i regjeringens politikk. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Ny tomtefesteinstruks for staten](#) (Pressemelding på regjeringen.no 23. august)
- [Nettsidene til Opplysningsvesenets fond](#)

Kontaktperson:

Direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen, 48 99 12 10

Den europeiske kristenhet drøfter økumeniske veivalg

(05.09.2007)

Dette sa den tyske kardinalen Walter Kasper (bildet) som er leder av det pavelige råd til fremme av kristen enhet, på en pressekonferanse i Sibiu, Romania onsdag. Kasper deltar denne uken sammen med over 1000 utsendinger fra Den romersk katolske kirke og over 1000 utsendinger fra de ortodokse og reformatoriske medlemskirkene i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) på den tredje samlingen for alle Europas kristne tradisjoner.

European Ecumenical Assembly (EEA) som er det mest representative økumeniske forum i Europa, har tidligere vært arrangert i Basel, Sveits i 1989 og i Graz, Østerrike i 1997.

Kirke i egentlig forstand

Under samtalen i et regntungt Sibiu ligger nettopp spørsmålet til kardinal Walter Kasper. [Uttalelsen fra Vatikanets troskongregasjon i juli i år](#) om at reformasjonskirkene ikke kan kalles kirker i egentlig forstand, kommenteres flittig.

Walter Kasper sa på pressekonferansen at han selv gjerne kunne tenkt seg en bedre formulering. Men han la til:

- Det er et skille mellom evangelikal og katolsk forståelse av hva kirken er.

Presidenten i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) Jean-Arnold de Clermont, sa til pressen at uttalelsen fra Vatikanets troskongregasjon ikke burde gis for stor vekt:

- Det økumeniske livet vokser fram på kirkens grasrot, ikke på toppen av hierarkiene, sa han.

Charta Oecumenica

[Charta Oecumenica](#) som ble lagt fram i 2001, er underskrevet av de to arrangørene av EEA-møtene; Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) og rådet for europeiske katolske bispekonferanser (CCEE). Dette grunnlagsdokument for samarbeidet mellom kirker i Europa refereres flittig i programmet for møtet i Sibiu.

Den økumeniske patriarken Bartholomeus (bilde), som var hovedtaler ved åpningsgudstjenesten onsdag, sa blant annet:

- Selvfølgelig er ikke Charta Oecumenica en grunnlov for å danne en super-kirke. Teksten er heller ikke ufeilbarlig. Men den vitner om vilje hos Europas kirker til å stryke samarbeidet oss imellom. Vi er forpliktet til å gjøre alt som står i vår makt for å fremme fullt kirkelig og sakramentalt fellesskap mellom kirkene, sa patriarken. Han håpet at møtet i Sibiu vil gjøre det klarere for flere hva slags kirkelig enhet som er målet for den økumeniske bevegelsen.

- Vi hører stadig snakk om økumenisk stagnasjon. Men det viktige er å gå videre. Dialog er eneste muligheten for å etablere den tilliten som skal til for å skape forandring, sa Bartholomeus.

Ansvarer øker hele tiden

Bartholomeus er kjent som ”den grønne patriarken” og har gjennom 20 år bidratt til kirkelig fokus på miljø- og klimautfordringene. Ved hjelp av miljøseilaser på ulike hav ([Nordsjøen i 2003](#)) har han fått med seg forskere, politikere og religiøse ledere til samling om Skaperverket. Ved åpningsgudstjenesten for det europeiske kirkemøtet i Sibiu sa han:

- Hva er det som skal til for å vi skal bli oss bevisst hvor dramatisk situasjonen er for menneskehetens overlevelse? Vi har ikke tid til venting og utsettelse. Det ville være å lukke øynene. Vårt ansvar øker hele tiden, sa den økumeniske patriarken Bartholomeus.

President Băsescu

Romaniens president Traian Băsescu (bilde) kom til Sibiu onsdag for å gi EEA3-forsamlingen sin hilsen. Han sa blant annet:

- Mer enn noen gang trenger vi sammen å tenke gjennom kirkenes rolle i våre samfunn. Etter deres religiøse oppdrag skal kirkene utvikle dialog både kristne imellom og med andre religioner. På den måten bidrar kirkene til å dyrke fram respekt for menneskeverdet og for naturen, - som dere ser som Guds skaperverk, sa presidenten. (Kirkens informasjonstjeneste)

[Se bakgrunnstoff om EEA3 her.](#)

Plenumssamlingene under EEA3 i Sibiu, Romania finner sted i et gigantisk møtetelt sentralt i byen.

- [Nettsidene til EEA3 Third European Ecumenical Assembly](#)
- [Nettsidene til Konferansen av Europeiske Kirker \(KEK\)](#)
- [Nettsidene til Rådet for europeiske katolske biskopskonferanser \(CCEE\)](#)

EU-kommisjonens president utfordrer kirkene til samarbeid

(06.09.2007)

Dette sier praktikumsrektor på Menighetsfakultetet, Halvor Nordhaug (bildet). Han lyttet torsdag til José Manuel Barrosos hilsen til det europeiske kirkelige stormøtet som denne uken pågår i Sibiu, Romania.

Et fullsatt møtetelt hørte den portugisiske presidenten i Den europeiske kommisjonen, José Manuel Barroso, tale til det tredje i rekken av fellesmøter mellom utsendinger fra Den romersk katolske kirke og Europas ortodokse og reformatoriske kirker. (De to foregående var i Basel i 1989 og i Graz i 1997).

Politikk og etikk

Barroso (bildet til høyre) er leder for det utøvende organet (regjeringen) i Den europeiske union. EU-kommisjonen er satt sammen av 27 kommissærer, en for hvert medlemsland. Han slo fast at "En union som reduseres til dens økonomiske og geografiske dimensjoner, mangler enhet."

- Dersom man er opptatt av at politikk har med etikk å gjøre, slik jeg er, må man lytte til hva ulike religiøse samfunn har å si, sa Barroso, og la til:

- Jeg tror økumenikken har mye å bidra med ved å styrke de verdiene en stor del av Europas befolkning identifiserer seg med. Økumenisk arbeid er en prosess der ulike ideer og tradisjoner møtes. Det samme er arbeidet med enhet i Europa, sa Barroso. Hans innlegg ble etterfulgt av langvarig applaus.

Imponert over tydelighet

Halvor Nordhaug som er medlem av de norske delegasjonen til European Ecumenical Assembly 3 (EEA3), var imponert over hvor tydelig kommisjonspresidenten uttrykte seg:

- Det var interessant hvor tydelig han inviterte kirkene til å bidra i den politiske integrasjonsprosessen, og til at skillet mellom øst og vest bygges ned. Den politiske dimensjonen ved det økumeniske arbeidet i Europa, er noe kirken i Norge kanskje har hatt for liten

oppmerksomhet på, sier Nordhaug.

- Kanskje har vi gjennom Kirkenes verdensråd vært mer oppmerksomme på dette perspektivet i global sammenheng, enn her i Europa. Skyldes dette i så fall en angst for å spille med i en prosess i EU, som er en kontroversiell størrelse i Norge? spør han.

God påminnelse

Halvor Nordhaug mener Barrosos innlegg er en god påminnelse om at man ikke bør drive økumenikk uten å forholde seg til det som skjer i det politiske landskapet.

- Kristendommen står sentralt i Europas kulturelle arv og jeg finner det naturlig for kirkene å argumentere for at Gud og/eller den kristne tro omtales i EUs konstitusjonelle traktat, sier Nordhaug. Han ga i fjor ut en debattbok om stat og kirke; "En kirke for folket".

- Vi bør merke oss at Barroso prioriterer å være med her i Sibiu. Det viser hvor viktig kirkenes rolle i Europa er for ham, sier Halvor Nordhaug. (Kirkens informasjonstjeneste)

-
- [Nettsidene til EEA3 Third European Ecumenical Assembly](#)
  - [Nettsidene til Konferansen av Europeiske Kirker \(KEK\)](#)
  - [Nettsidene til Rådet for europeiske katolske biskopskonferanser \(CCEE\)](#)

Kirkerådet drøfter forslag til homofili-vedtak

(07.09.2007)

Det ene forslaget innebærer at Kirkemøtet mener det er vanskelig å videreføre vedtakene fra 1995 og 1997 om at homofilt samlevende ikke kan tilsettes i vigslende stillinger. Det andre forslaget går ut på at Kirkemøtet i høst utsetter realitetsbehandlingen av saken for å få et bredere grunnlag til å vurdere forvaltningsmessige konsekvenser av Lærenemndas uttalelse i homofilisaken fra 2006.

Endringsforslaget legger opp til at Kirkemøtet tar konsekvensen av at det ikke lenger er samme enighet om premissene for vedtakene i 1995 og 1997, og at det derfor er vanskelig å videreføre disse vedtakene. Hvis dette vedtas, bes biskopene, bispedømmerådene og andre tilsettingsorganer om å være forutsigbare i sin praksis med hensyn til ordinasjon og utstedelse av tjenestebrev til homofile i partnerskap, og at de samrår seg om hvordan de håndterer eventuell ulik praksis.

I utsettelsesforslaget bes Bispemøtet om å ta initiativ til et videre arbeid med bibelmaterialet og samlivsspørsmål i kultur- og samfunnsmessig perspektiv. Når dette foreligger, legges det opp til at Kirkemøtet får saken til ny behandling, og da vurderer de forvaltningsmessige sidene ved saken.

I begge forslagene foreslås det at Kirkemøtet framhever viktigheten av fortsatt dialog om spørsmålet lokalt og sentralt i kirken, overfor de frivillige organisasjonene og i møte med andre kirkesamfunn.

– Mange kirkemedlemmer er på ulike måter direkte berørt av saken, og Kirkemøtet kjenner den uro som mange opplever. I likhet med Ungdommens kirkemøte vil Kirkemøtet sterkt oppfordre ledere i kirken og i kristelige organisasjoner til kontinuerlig å arbeide med holdninger og kommunikasjonsformer slik at kirkelige fellesskap kan oppleves som åpne, tydelige og inkluderende, heter det i begge de alternative forslagene til vedtak.

Saksframlegget til Kirkerådets møte er bearbeidet på bakgrunn av drøftingen i rådets møte i juni, samt innspill som er kommet fra ulike instanser. På den bakgrunn er det særlig arbeidet videre med to mulige forslag til vedtak. Med tanke på det arbeidsrettslige aspektet vises det til forbudet mot diskriminering på grunn av seksuell orientering i arbeidsmiljøloven, og drøftes på hvilken måte unntaksbestemmelsen kan benyttes av trossamfunnet Den norske kirke. Det foreslås ikke å påbegynne et arbeid med en liturgi for inngåelse av partnerskap.

Uttalelse om ny ekteskapslov

Kirkerådet vedtok på sitt møte 7.– 8. juni å avgi en uttalelse om forslaget til ny ekteskapslov, og gikk videre inn for at også "Kirkemøtet gir en uttalelse om forslag til ny ekteskapslov, og ikke nødvendigvis en høringsuttalelse". En hovedbegrunnelse for å fremme ekteskapsloven som sak på Kirkemøtet, er kirkelovens bestemmelse om at møtet skal uttale seg i saker om viktige endringer i lover på det kirkelige området, og kirkens vigslspraksis er regulert gjennom ekteskapsloven.

Sekretariatet i Kirkerådet har til rådets møte utarbeidet et forslag til uttalelse som i all hovedsak slutter seg til de merknader som Norges Kristne Råd har til det framlagte lovforslaget. Dette innebærer at Kirkerådet ikke støtter forslaget om en kjønnsnøytral ekteskapslov og anbefaler regjeringen ikke å fremme dette lovforslaget. Det foreslås at Kirkerådet ikke uttaler seg om de mange konkrete endringene som foreslås i ekteskapsloven, barneloven, adopsjonsloven og bioteknologiloven. I forslaget til høringsuttalelse fra Kirkerådet har en konsentrert seg om noen grunnleggende forutsetninger som en mener i svært liten grad er reflektert i lovforslaget, og som medfører at Kirkerådet ikke kan anbefale å støtte regjeringens forslag.

Miljø og klima på Kirkemøtet

Kirkerådet skal på sitt møte i Oslo torsdag og fredag forberede en rekke saker til behandling på

høstens kirkemøte, som holdes i Øyer 12.–17. november. Med utgangspunkt i Den første trosartikkel vil Kirkemøtet ha fokus på miljø- og klimautfordringene. Biskop Martin Lønnebo, som har hatt en ledende rolle i Den svenske kirkes miljøengasjement, skal ha hovedforedraget på en temadag på Kirkemøtet. Lønnebo er kjent for sin evne til å holde sammen åndelig liv og hverdagsliv. Meteorolog Siri Kalvig og oseanograf Hilde Holdhus som er kjent for klimaturneen ”Himmel og hav”, vil også synliggjøre miljøutfordringene på temadagen.

Kirkemøtet vil få seg forelagt en statusrapport om Den norske kirkes arbeid med miljø, forbruk og rettferd i perioden 2002–2007. Med sakstittelen ”Truet liv – troens svar” legges det opp til at møtet skal vise veien videre, gi klare utfordringer til den enkelte, til menighet og kirke, til politiske myndigheter og samfunnet i sin helhet. Økonomisk globalisering som utfordring for kirkene er også et tema under årets kirkemøte. (Kirkens informasjonstjeneste)

Til redaksjonen:

Kirkerådets møte holdes torsdag 13. og fredag 14. september i Kirkens hus, Rådhusgata 1-3.

Forhandlingene åpner med tale av leder Nils-Tore Andersen torsdag kl.10.15. Kl. 12.45 starter behandling av konsekvenser av Lærenemndas uttalelse i 2006 i spørsmålet om ansettelse og vigsling i Den norske kirke av homofile i partnerskap, etterfulgt av behandling av en høringsuttalelse til forslag om ny ekteskapslov. Møtet er åpent for pressen. Kontaktperson: Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13 eller Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10.

Norsk ungdom utfordrer det europeiske kirkemøtet i Romania

(08.09.2007)

*Bildetekst:
Ingrid Næss-Holm fra Changemaker deltok i en panelsamtale sammen med metropolitt Gennadios fra det økumeniske patriarkatet og generalsekretær Guirgis Ibrahim Saleh i Middle East Council of Churches.*

Ingrid Næss-Holm som leder Kirkens Nødhjelps ungdomsbevegelse, Changemaker, var en av tre innledere da de 2100 utsendingene fra Den romersk-katolske kirke, ortodokse kirker og reformatoriske kirker i Europa drøftet kirkenes ansvar for fred, rettferdighet og vern om skaperverket.

Ingrid Næss-Holm sammenliknet u-landsgjelda med snubletråder som hindrer fattige lands utvikling:

- Vi må kutte disse trådene. Norge er et av de landene som gjerne viser stolthet over vår bistand til land i den tredje verden. Men totalt sett sørger u-landsgjelda for at mer ressurser går den andre veien. Mange av lånene er illegitime. De er gitt til diaktorer og håpløse prosjekter. Disse lånene skulle aldri vært gitt, og bør derfor heller ikke kreves tilbakebetalt, sa Næss-Holm og høstet bifall fra forsamlingen.

Innsikt krever handling

Den norske kampanjen for å slette u-landsgjelda hadde sitt utspring i Jubilee 2000-kampanjen. Globalt samlet kampanjen inn over 24 millioner underskrifter for umiddelbar sletting av all gjeld som legger byrde på verdens fattige.

Næss-Holm (bilde) pekte på at denne oppslutningen ikke hadde vært mulig uten kirkenes nettverk. Hun karakteriserte kampanjen for sletting av u-landsgjeld som en perfekt sak for kirkelig engasjement:

- Dette handler nemlig ikke bare om jus og økonomi, men i høyeste grad om moral, sa hun.

Lederen i Changemaker refererte til at hennes bevegelse er opptatt av at innsikt må følges av handling:

- Handling uten kunnskap er dumhet, men kunnskap som ikke fører til handling er feighet, sa Ingrid Næss-Holm.

Unge røster

Interessen for Ingrid Næss-Holms innlegg viser at det økumeniske stormøtet (European Ecumenical Assembly) ønsker mer rom for unge røster. I den sammenheng har Norge markert seg på Sibiu-møtet. Åtte av medlemmene i den norske økumeniske delegasjonen til møtet er under 30 år.

Jenny Skumsnes Moe (bilde) er en av ungdommene i den norske delegasjonen. Hun er medlem av Hamar bispedømmeråd, og har flere års erfaring fra verv i Den norske kirke.

- Det viktigste for meg her er ikke å bli sett og bli lyttet til, men å se, lytte og lære. Dette er et sted der man får innføring i både den religiøse og den politiske situasjonen i dagens Europa, sier hun, og legger til:

- Man lærer ikke økumenikk ved å lese papirer. Å møte mennesker som er interessert i det samme som meg, er det viktigste ved å være her. Skumsnes Moe forteller at hun særlig har hatt utbytte av å snakke med dem som er interessert i interreligiøse samtaler.

Før utkastet til offisiell uttalelse fra EEA3 ble presentert fredag, ble en uttalelse fra ungdomsdelegatene lest opp i plenum. Etter den sesjonen var det mange som foretrakk ungdommenes oppsummering av EEA3. (Kirkens informasjonstjeneste)

Den unge delen av den norske delegasjonen til det europeiske økumeniske stormøtet i Sibiu, Romania, 4.-9. september 2007.

- [Nettsidene til EEA3 Third European Ecumenical Assembly](#)
- [Nettsidene til Konferansen av Europeiske Kirker \(KEK\)](#)
- [Nettsidene til Rådet for europeiske katolske biskopskonferanser \(CCEE\)](#)

Inspirert til fortsatt enhetsarbeid

(08.09.2007)

Dette sier biskop Helga Haugland Byfuglien som denne uken deltok som delegat på sitt første store internasjonale økumeniske møte. I Sibiu i Romania deltok over 1000 utsendinger fra Den romersk-katolske kirke og over 1000 utsendinger fra de ortodokse og reformatoriske medlemskirkene i Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) på den tredje samlingen for alle Europas kristne tradisjoner. European Ecumenical Assembly (EEA) som er det mest representative økumeniske forum i Europa, har tidligere vært arrangert i Basel, Sveits i 1989 og i Graz, Østerrike i 1997.

Vennlig og respektfullt

- Det er lett å stille spørsmålstegn ved om det kommer noe ut av de store økumeniske møtene. Men møtene er i seg selv vitnesbyrd om at kirkene vil gå videre sammen, sier Borg-biskopen. Hun har latt seg imponere av en vennlig og respektfull samtaleform.

- Mange profilerte innlegg har ikke lagt skjul på uenighet. Mitt inntrykk er at den økumeniske bevegelsen har nådd en modenhet som gjør at deltakerne våger både åpenhet og tydelighet, sier Helga Haugland Byfuglien.

Hun mener at mye av det hun har med seg fra Sibiu er relevant for arbeidet hjemme. Særlig har hun latt seg inspirere av [innlegget til presidenten i den europeiske kommisjonen, José Manuel Barroso](#):

- Barroso ser ikke på religionene i Europa som noe myndighetene skal rydde opp i, men som ressurser som bidrar til et godt samfunn og en bedre verden. Han vil gi ulike troende rom uten at noen skal presses til mindre tydelighet. Den holdningen må prege både økumenisk virksomhet og arbeidet med religionsdialog. Vi viser ikke respekt for andre ved at vi holder tilbake det vi står for, sier Haugland Byfuglien. Hun legger til:

- Barroso understreker betydningen av at Europa har et kristent fundament, - uten å være ekskluderende. Dette er viktig for Norge som blir stadig mer flerreligiøs. I denne situasjonen er det viktig at kirken framstår med sine positive verdier og betydningsfulle tradisjoner i vårt samfunn.

Stolt av delegasjonen

Lederen for den norske delegasjonen, generalsekretær Olav Fykse Tveit, er også begeistret for samtaletonen på møtet i Sibiu.

- I ekte økumeniske møter som dette får vi utfordringer, og gir utfordringer. Den norske delegasjonens sammensetning har i seg selv pekt på viktige anliggender. Vi har forsøkt å få fram urfolks bidrag til fellesskapet, inkludering av mennesker med funksjonshemninger og oppgaven med å gi innvandrerkirker rom. Dessuten har vi synliggjort kvinners lederskap og ungdommens naturlige plass i kirken, sier Fykse Tveit.

Han er stolt av måten den norske økumeniske delegasjonen har opptrådt på.

- I tre dager før møtet i Sibiu, var delegasjonen på reise i Romania og besøkte blant annet kirker og klostre. Vi fikk et inspirerende inntrykk av rikdommen i det åndelige livet i Den rumensk-ortodokse kirke, sier Olav Fykse Tveit.

Romersk-katolske kirke

Den romersk-katolske kirke er medarrangør for EEA-møtene som derfor er det bredeste kontaktforumet for Europas kirker. Olav Fykse Tveit mener at Den romersk-katolske kirkes offisielle holdning til den økumeniske bevegelsen ikke har endret seg, men understreker at kontakten mellom katolikker og protestanter på lokalplanet stadig blir bedre, også i Norge:

- Det økumeniske fellesskapet med katolikkene i Norge er minst like bra som i resten i Europa. Det skal også ledelsen for Den romersk-katolske kirke i Norge ha ros for, sier Fykse Tveit. Han forteller at den romersk-katolske biskopen i Oslo, Bernt Eidsvig, besøkte et av møtene til den norske økumeniske delegasjonen til Sibiu-møtet.

Biskop Helga Haugland Byfuglien mener også at relasjonen til Den romersk-katolske kirke er god:

- [Felleserklæringen](#) mellom Det lutherske verdensforbund og Den romersk-katolske kirke om rettferdiggjørelseslæren for åtte år siden, viser at vi kan uttrykke enighet om helt sentrale lærespørsmål. Som lutheraner er jeg mer opptatt av innholdet i troen enn i ordningsspørsmål. At det fortsatt er uenighet i kirke- og embetssyn, må vi ta på alvor og fortsette å samtale om, sier Helga Haugland Byfuglien. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Her er sluttdokumentet fra EEA3 som ble lagt fram for møtet lørdag kveld](#) .
-

I den norske delegasjonen under det europeiske økumeniske møtet i Sibiu, Romania deltok to representanter for innvandreremigheter i Norge. Til venstre: Kassahun Zelleke, prosjektkoordinator i Den etiopisk ortodokse kirke i Norge. Til høyre: Pastor Xida Chen i Scandinavian Chinese Christian Church i Oslo.

-
- [Nettsidene til EEA3 Third European Ecumenical Assembly](#)
  - [Nettsidene til Konferansen av Europeiske Kirker \(KEK\)](#)
  - [Nettsidene til Rådet for europeiske katolske biskopskonferanser \(CCEE\)](#)

Vil ha en hel kirke

(08.09.2007)

*Bildetekst:
Disse tre representantene for EDAN-nettverket deltok under det europeiske økumeniske stormøtet i Sibiu, Romania 4.-9. september: Fra venstre: Arne Fritzson fra Sverige, Simone Poortman fra Nederland og Torill Edøy fra Norge.*

Dette sier Simone Poortman fra Nederland. Hun har denne uken deltatt på det europeiske økumeniske stormøtet i Sibiu, Romania som representant for EDAN-nettverket (Ecumenical Disabilities Advocates Network). Dette verdensomspennende nettverket er tilknyttet Kirkenes verdensråd og består av kirkelig aktive mennesker med ulike funksjonshemninger.

- Vi ville være aktivt til stede på dette møtet, slik vi også var på Kirkenes verdensråds generalforsamling i Brasil i fjor. Vi lar oss bli sett og håper flere oppdager at vi ikke bare er objekter for omsorg og diakoni, men at vi har noe å tilføre, sier Poortman. Hun arbeider i et fagforeningssekretariat i Nederland og bistår mennesker som har fått funksjonshemninger, i deres kontakt med myndighetene.

Norske Torill Edøy som er rådgiver i Kirkerådet og Arne Fritzson som er pastor i den svenske Misjonskirken, var de to andre EDAN-representantene på møtet i Sibiu.

De tre er opptatt av å bidra til inkluderende menigheter, og understreker at funksjonshemmedes plass i kirken ikke bare angår dem som har funksjonshemninger.

Vi og de andre

- Vi vil forandre "vi og de andre-tenkningen" som så lett preger alle mennesker i møte med dem som oppfører seg - eller tenker - annerledes enn vi selv gjør, sier Fritzson.

Torill Edøy er opptatt av at det internasjonale nettverket får flere medlemmer:

- Menighetene skal være inkluderende fellesskap. Vi er overbevist om at synliggjøring av funksjonshemmede har generell betydning for menighetens evne til å være inkluderende, sier Edøy. Hun er glad for at [sluttdokumentet fra kirkemøtet i Sibiu](#) utfordrer kirkene til å inkludere funksjonshemmede.

De tre EDAN-representantene ser at deres forsøk på å få kirkeledernes oppmerksomhet ikke alltid lykkes, og håper de økumeniske organisasjonene vil gi arbeidet mer ressurser.

- I senere år har det gått tilbake med bevilgningene til arbeidet. I Europa er hele arbeidet basert på frivillig innsats for tiden, opplyser Simone Poortman. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Se nettsidene til EDAN her](#)
-

- [Nettsidene til EEA3 Third European Ecumenical Assembly](#)
- [Nettsidene til Konferansen av Europeiske Kirker \(KEK\)](#)
- [Nettsidene til Rådet for europeiske katolske biskopskonferanser \(CCEE\)](#)

Kirkerådet ber Kirkemøtet om å ikke videreføre homofili-vedtaket

(13.09.2007)

Det går fram av et vedtak som torsdag fikk tilslutning fra 11 av Kirkerådets 15 medlemmer. Hvis Kirkemøtet følger anbefalingen, blir det mulig for de kirkelige tilsettingsorganene enten å ansette homofilt samlevende i kirkelige stillinger eller å la være å tilsette. På Kirkerådets møte stemte fire for et utsettelsesforslag som la opp til videre arbeid med bibelmaterialet og samlivsspørsmål før et seinere kirkemøte får saken til behandling.

I vedtaket bes biskopene om å være forutsigbare i sin praksis med hensyn til ordinasjon/vigsling og utstedelse av tjenestebrev til homofile i partnerskap og at de samrår seg om hvordan de håndterer eventuell ulik praksis. Kirkemøtet anbefales å slå fast at det fortsatt også er kirkelig begrunnelse for ikke å ordinere, vigsle, ansette eller gi tjenestebrev til homofilt samlevende dersom biskop eller ansettelsesorgan vurderer at dette ikke er i tråd med kirkens lære og formål og/eller av hensyn til aktuell(e) menigheter(er).

Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet om å henstille til alle organ som er involvert i ansettelsesprosedyrer i kirken å legge vekt på å finne gode og ryddige løsninger når ulike syn møtes i en sak. Man ber om at alle ansettelsesorgan med ansvar for ansettelse i stillinger som krever ordinasjon/vigsling om å være tilstrekkelig tydelige ved utlysning og i ansettelsesprosedyren på hva som gjelder med hensyn til samlivsform. Ingen organer bør ansette i stillinger som krever ordinasjon eller vigsling uten at det er avklart om biskopen vil gi vedkommende tjenestebrev, heter det i vedtaket.

Både i forslaget som ble vedtatt og i mindretallsforslaget på Kirkerådets møte ble det fremhevet at det er viktig med en fortsatt dialog om denne saken lokalt og sentralt i kirken, overfor de frivillige organisasjonene og i møte med andre kirkesamfunn. Det anbefales at Kirkemøtet uttrykker at mange kirkemedlemmer på ulike måter er direkte berørt av saken, og kjenner den uro som mange opplever knyttet til deres plass i kirken. I likhet med [Ungdommens kirkemøte](#) bes Kirkemøtet sterkt oppfordre ledere i kirken og i kristelige organisasjoner om kontinuerlig å arbeide med holdninger og kommunikasjonsformer slik at kirkelige fellesskap kan oppleves som åpne, tydelige og inkluderende. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kirkerådet ønsker bispevalg

(17.09.2007)

Kirkerådets som var samlet til møte før helgen, anbefaler Kirkemøtet 12.-17. november å gå inn for bispevalg som den mest tjenlige ordningen for kirken, uansett hvilket forhold det skal være mellom stat og kirke i framtiden. I vedtaket skisseres innholdet i en slik valgordning. Hvis det er grunnlovsmessige hindringer for innføring av bispevalg i dag, ber man om at nominasjonsordningen for biskop utvikles i retning av en slik valgordning.

Kirkerådet er bevisst at det kan være noen vansker med å innføre en slik ordning nå, men har likevel valgt å anbefale dette som den ordningen kirken primært ønsker seg. I luthersk sammenheng skiller Den norske kirke seg ut ved ikke å velge biskoper. Både Danmark, Sverige, Finland og Island har bispevalg. Innenfor den danske statskirkeordningen utnevner Dronningen valgets vinner.

- Grunnen til at Kirkerådet kommer med forslaget nå, er at det har vært en prøveordning ved tre bispenominasjoner, sier Kirkerådets leder, Nils-Tore Andersen.

Prøveordningen som gjaldt de siste bispevalgene i Oslo, Borg og Sør-Hålogaland, var et forsøk på å forbedre nominasjonsordningen. Prøveperioden er nå over, og Kirkerådet mener det er naturlig å oppsummere erfaringene med forsøkene, og utforme forslag til mer permanente forbedringer av nominasjonsordningen.

- Prøveordningen har gitt nyttige erfaringer, noen gode og noen mindre gode. Hensikten var å gjøre bispenominasjon til en mer åpen og bredere prosess, noe som bare delvis lyktes, sier Kirkerådets leder.

Den ordningen som Kirkerådet nå anbefaler, er utformet på bakgrunn av erfaringene med prøveordningen. Målet er fortsatt å gjøre bispenominasjon til en bred og åpen prosess, men en har delvis landet på andre virkemidler enn de som er brukt i prøveordningen. Et viktig anliggende har vært å gjøre det tydeligere hvordan man regner sammen den kirkelige stemmegivningen, slik at stemmen fra et menighetsråd teller likt, uansett hvilket bispedømme det er tale om.

Når Kirkerådet skulle foreslå en mer permanent ordning, har man valgt å beskrive den ordningen man tror kirken er best tjent med på sikt. Det er en valgordning hvor menigheter og prester i bispedømmet som skal ha ny biskop har mest å si (2/3), mens helhetskirkelige hensyn, representert ved Kirkemøtets medlemmer, har noe mindre å si (1/3). Forslaget innebærer også at lekfolk får mer å si enn i dag i forhold til prestene. I dag er det en overvekt av geistlige stemmeberettigede.

Ordningen som foreslås setter forholdet til 50-50.

Grunnprinsippene i den foreslåtte nyordningen har fått bred støtte i en høring forut for Kirkerådets møte. Den har oppslutning fra alle bispedømmeråd som har avgitt uttalelse, også fra Hamar og Sør-Hålogaland bispedømmer hvor flertallet i stat-kirke-høringen gikk i favør av fortsatt statskirke. Forslaget har også bred støtte i bispekollegiet. Hovedprinsippet har også støtte fra tunge organisasjoner som KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, som representerer de kirkelige fellesråds interesser, og Den norske kirkes presteforening, samt et flertall av de menighetsråd og proster som har sendt inn høringsuttalelser. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktersoner:

Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13,
Seniorrådgiver Per Kristian Aschim, tlf. 23 08 12 54

- Kirkerådets saksdokument der valgordningen er beskrevet: [Ordning for valg av biskop / Revisjon av ordning for bispenominasjon](#) (MS Word)
- [Dagens regler om nominasjon m.v. ved utnevning av biskop](#)

Statsråd Giske åpner kirkelig demokratikonferanse

(19.09.2007)

Kirkelig demokrati og valgordninger

20.-21. september 2007, Oslo kongressenter

Konferanse i regi av Kirkerådet og
KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon

- Utvikling av det kirkelige demokratiet har blitt et viktig tema i det kirkelige reformarbeidet, sier Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet, og Frank Grimstad, administrerende direktør i KA Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon. De er enige om at det må satses mer på de kirkelige valgene i 2009 og 2010. Valgordningen må gjennomgås, og det må legges en god informasjonsstrategi. Samtidig må kvaliteten i alle ledd i valgprosessen forbedres. Kirkemøtet i 2006 ba om å få utredet en forsøksordning for valget til bispedømmeråd og Kirkemøte i 2009-2010. Møtet ba spesielt om at en kombinasjon av direkte og indirekte valg skulle vurderes. Med konferansen 20.-21. september i Oslo kongressenter, vil Kirkerådet og KA rette oppmerksomhet mot hvordan deltakelsen i det kirkelige demokratiet kan bedres. Konferansens målgruppe er tillitsvalgte og ansatte i kirken, politiske miljøer og andre som er opptatt av kirkens organisasjon. Over 125 er påmeldt.

Sentralt i programmet står en panelsamtale om hvordan den demokratiske deltakelsen i kirken kan bedres. Paneldeltakere vil være medlem i Gamlebyen menighetsråd Trine Skei Grande, direktør i KA Frank Grimstad, direktør i Kirkerådet Jens-Petter Johnsen, landdstyremedlem i Kirkeansatte Olav Hagen, leder i Hamar bispedømmeråd Marit Tingelstad og professor ved Menighetsfakultetet Harald Hegstad. Ordstyrer er redaktør Magne Lerø. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Hent innlegg fra konferansen her](#)
- [Se konferanseprogrammet](#) (pdf)

Kontaktperson:

Per Kristian Aschim, seniorrådgiver i Kirkerådet

E-post: pka@kirken.no Tlf. 23 08 12 54

Kirkerådet forbeholder ekteskapet for mann og kvinne

(21.09.2007)

Et flertall på 10 av Kirkerådets 15 medlemmer går mot en felles ekteskapslov og mener ekteskapet fortsatt bør være en ordening mellom mann og kvinne, mens et mindretall på fem med noen reservasjoner støtter departementets forslag om felles ekteskapslov.

I høringsuttalelsen som flertallet står bak, fremheves at ekteskap mellom en kvinne og en mann har en sentral teologisk og moralsk begrunnelse i den kirkelige lære og tradisjon. Ekteskap mellom en mann og en kvinne har gjennom årtusener, i ulike former, vært et vesentlig trekk i vår kultur og i de fleste andre samfunn. Kirkerådet støtter de synspunktene som Norges Kristne Råd har gitt i sin uttalelse, og legger i hovedsak disse til grunn for sine merknader.

Hele Kirkerådet står sammen om å anerkjenne og ønsker at homofile par, på tilsvarende måte som heterofile par, skal ha ordnede og trygge rammer og gode ordninger for sitt samliv og aksept og respekt for sin kjærlighet.

Mindretallet mener at et felles lovverk for ulikekjønnede og likekjønnede par er et positivt bidrag til å hindre diskriminering og fremme aksept for homofiles kjærlighet og likeverd. Avstemningen skjedde på Kirkerådets møte 13.-14. september, men høringsuttalelsen ble først endelig godkjent av rådets medlemmer torsdag.

Kirkerådet vil oversende sin høringsuttalelse til Kirkemøtet 12.-17. november som saksdokument for Kirkemøtets behandling, sammen med regjeringens forslag til ny ekteskapslov. Kirkerådet anbefaler at Kirkemøtet slutter seg til høringsuttalelsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontaktperson: Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13

- [Les hele Kirkerådets høringsuttalelse om ekteskapslovsforslaget her](#) (MS Word)

Bispemøtet drøfter homofili og ekteskapslov

(25.09.2007)

Bispemøtet tar også sikte på å komme med en høringsuttalelse til regjeringens forslag om en ny ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par, som også bispedømmerådene og Kirkerådet nylig er kommet med høringsuttalelser om. Denne saken kommer også opp som sak på Kirkemøtet 12.-17. november. Biskopene vil også ha en forberedende samtale om kirkemøte-dokumentet om kirkens vitnesbyrd i lys av klimaendringene og arbeid med miljø, forbruk og rettferd, som er hovedtema på årets kirkemøte.

Uttalelse om vold mot barn

På sitt møte skal biskopene drøfte et forslag til en uttalelse som tar avstand fra enhver form for vold mot barn. Saken er en oppfølging av det økumeniske tiåret mot vold. Biskopene har på et tidligere møte hatt en samtale med Barneombudet, der et av temaene var vold mot barn – og da særlig religiøst motivert vold. Bispemøtet ønsker å videreføre dialogen med Barneombudet.

En annen Kirkemøtesak biskopene skal forberede seg på, er spørsmålet om regler for nominasjon og utnevning av biskop. De skal også ha en samtale om de foreløpige forslagene til nye liturgier for dåp og nattverd i høymesseliturgien. Møtet skal tilsette ny generalsekretær i Bispemøtet etter Knut Erling Johansen, som er utnevnt til domprost i Fredrikstad. Det er ni søkere til stillingen.

På dette bispemøtet vil for første gang fire av de 11 som møter være kvinner. I tillegg til de tre kvinnelige biskopene møter domprost Herborg Finnset Heiene for Nord-Hålogaland biskop Per Oskar Kjølås, som har studiepermisjon i høst. (Kirkens informasjonstjeneste)

Til redaksjonen:

Kontaktperson: Bispemøtets generalsekretær Knut Erling Johansen, tlf. 23 08 13 92, mobil 90 67 66 46

Bispemøtet inviterer til pressekonferanse tirsdag 2. oktober kl. 10.45 i Gjestehuset Lovisenberg, Lovisenberggata 15 A i Oslo.

Her møter Bispemøtets preses Olav Skjevesland, visepreses Laila Riksaasen Dahl og Helga Haugland Byfuglien, som erstatter Per Oskar Kjølås som det tredje medlemmet av Bispemøtets arbeidsutvalg. De vil orientere om aktuelle saker som har vært til behandling på møtet, blant annet saker som skal opp på Kirkemøtet 12.-17. november. Det vil være anledning til å stille spørsmål også om andre aktuelle saker. Etter pressekonferansen vil alle biskopene være tilgjengelige for samtaler/intervjuer.

Støtte til demokratibevægelsen i Burma

(27.09.2007)

En hel verdens blick er i dag rettet mot Burma/Myanmar, hvor en militærjunta har holdt sitt folk bundet med jernhånd i 15 år, øvet ekstrem vold på menneskerettighetene i landet, og drevet folket fra velstand til stor fattigdom.

Nå reiser folket seg med fredlige midler, ledet av buddhistmunker, med krav om endringer. Deres budskap er: Nøden og overgrepene i landet kan ikke lenger tolereres. Det gjør et dypt inntrykk at buddhismen med sin religiøst funderte pasifisme her danner grunnlag for et modig engasjement og fellesreligiøs solidaritet.

Med største bekymring hører vi at flere hundre munkere nå er pågrepet i sine klostre. Voldsbruk mot munkene og mot folket som følger dem, kan ikke vekke annet enn større fortvilelse i folket selv, og avsky verden over.

Folket står samlet i sitt rettmessige krav. Derfor har juntaen alt å tape ved fortsatt maktbruk, og alt å vinne på å lytte til folkets entydige budskap.

Som religiøse og humanistiske ledere i Norge støtter vi den fredelige demonstrasjonen til fordel for forandring i landet og en grunnleggende forbedring av det burmesiske folks livsvilkår. Vi oppfordrer innstendig Burmas militærjunta til å avstå fra all videre maktbruk mot den fredelige demokrati-bevegelsen. Med det for øye oppfordrer vi til forbønn eller markeringer alle steder hvor det er mulig.

Vi slutter oss til uttalelsen fra Norges utenriksminister: "De seneste dagers utvikling har vist at regimet må ta befolkningens lidelser og den dramatiske økonomiske situasjonen på alvor, og umiddelbart innlede en dialog med valgvinnerne fra 1990 og lederne for de ulike etniske gruppene."

Oslo 27. september 2007

Norges Kristne Råd
Human-Etisk Forbund
Bispemøtet i Den norske kirke
Kirkens Nødhjelp
Kirkerådet/Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

-Norges rike ressurser må tas i bruk i klimakampen

(02.10.2007)

Biskopene mener at kirken må bidra til holdningsendringer, så det blir mulig for våre politikere å handle slik situasjonen krever. I den rike del av verden må det finnes viktigere former for vekst enn økonomisk vekst, nemlig vekst i livskvalitet og vekst i samliv med alt som lever, heter det i uttalelsen. Miljø og klima er hovedtema på årets Kirkemøte i Øyer 12.-17. november under overskriften ”Himmelens og jordens Skaper”.

-Vold mot barn er ukristelig

I en annen uttalelse fremholder Bispemøtet at vold og overgrep mot barn er ulovlig og ukristelig. Vold mot barn – i enhver form, og uansett begrunnelse – bryter med norsk lov og er i strid med kristen og allmenn-menneskelig etikk, heter det i uttalelsen som blant annet kommer etter dialog med Barneombudet om saken.

-Bispemøtet vil minne om at ordet ”tukt” i dag har fått en annen betydning enn hva ordet hadde i tidligere tider. Ordet ”tukt” er i moderne norsk språkbruk nærmest ensbetydende med fysisk avstraffelse. Dette ordet er i dag uegnet til å gjengi det saken positivt dreier seg om når Bibelen taler om foreldres ansvar for å oppdra og veilede sine barn, sier Bispemøtet og anbefaler at ordet ”tukt” fjernes i bibeloversettelser og erstattes med ord og uttrykk som er mer saksvarende.

Flertall for endring i homofilisaken

I en uttalelse om vigsling og ansettelse av homofile i partnerskap anbefaler Bispemøtets flertall at høstens Kirkemøte treffer vedtak om at vedtakene i homofilisaken fra 1995 og 1997 ikke videreføres.

- Det er ikke lenger rimelig grunnlag for at Kirkemøtet gjennom vedtak skal søke å binde de instanser i vår kirke som er betrodd ansvaret med å vigsle og tilsette i vigslende stillinger, biskopene og kirkelige rådsorganer, slik at disse må legge ett syn til grunn for sin forvaltningspraksis, mener et flertall med biskopene Haugland Byfuglien, Riksaasen Dahl, Fiske, Finnset Heiene (fungerende), Jørgensen og Wagle.

Et mindretall bestående av biskopene Bondevik, Baasland, Hagesæther, Kvarme og Skjevesland vil at en ikke endrer kirkemøtevedtakene i homofilisaken. De henviser til at det er enighet i Lærenemnda om at de aktuelle bibeltekstene avviser homofilt samliv og at en så grunnleggende felles erkjennelse ikke kan gi dekning for en helt motstridende praksis.

I en høringsuttalelse anbefaler et flertall på ni av 11 biskoper at departementet trekker tilbake sitt forslag om felles ekteskapslov for ulikekjønnede og likekjønnede par og gjør saken til gjenstand for en bredere og grundigere utredning. Biskopene Fiske og Jørgensen gir på tross av mangler i utredningen prinsipiell støtte til en felles ekteskapslov.(Kirkens informasjonstjeneste)

[Bispemøtets protokoll i de nevnte sakene finnes her](#)

Kontaktpersoner: Bispemøtets preses Olav Skjevesland, mobil 91 77 69 65

Ikke en krone til kirkens kultursatsing

(05.10.2007)

Kirkemøtet i 2005 vedtok en satsing på kultur i kirken. Vedtaket uttrykte et sterkt ønske om å etablere kirkelige ressurs- og kompetansesentra for skapende og utøvende kunst, for å gi faglig tyngde til møtet mellom kirke, kunst og kultur utover i landet. Dette forutsatte statlig finansiering. To år senere er ikke behovet for å opprette denne type sentra blitt mindre.

– Med en kultur- og kirkeminister som har profilert seg så sterkt på Kulturløftet, hadde vi store forventninger til at det skulle komme penger på Statsbudsjettet for 2008, sier Jens-Petter Johnsen.
– Dette har vært et prioritert ønske fra vår side. Nå ser vi at kulturdelen av departementets budsjett har økt med 10 prosent, mens kirkedelen bare har økt med 2,7 prosent. Vi sitter igjen med et kirkebudsjet som er fritt for visjoner og uten mulighet for nytenkning.

Kirkemøtet ønsket å opprette regionale sentra fire–fem steder i landet, som skulle fungere som inspirasjons- og fagsentra regionalt og nasjonalt. Kirkerådet har de to siste årene arbeidet med planene, og har i samarbeid med Oslo bispedømmeråd og andre instanser tilrettelagt for at nettverket kunne startes opp allerede i 2007. Kirken har også bevilget penger til formålet.

– Dette er en viktig sak for å bevare den brede folkekirken, mener kirkerådsdirektøren – Satsingen er en oppfølging av kirkens kulturmelding, ”Kunsten å være kirke”. Men Statsbudsjettet vitner om at Kulturløftet vil styre unna all den kulturelle aktivitet som utfolder seg i landets kirker og menigheter, sier Johnsen.

Som ventet til trosopplæring

I Statsbudsjettet for 2008 trappes trosopplæringsreformen opp med 25 millioner kroner, til 125 millioner.

På to områder er nye poster kommet inn på kirkebudsjetten. Det blir gitt 500 000 til satsing på religionsdialog, og 650 000 til Nidaros pilegrimssenter.

De øremerkede midlene til de kirkelige fellesrådene skjæres ned med 24 millioner.

– Jeg er glad for at trosopplæringsreformen følges opp som planlagt, sier Jens-Petter Johnsen. – Det er også bra at det gis midler til religionsdialog. Samtidig er vi bekymret over at det ikke er gitt penger til etablering av det nye medlemsregisteret for Den norske kirke, men vi antar at dette er en så viktig sak at den vil komme som en tilleggsproposisjon. (Kirkens informasjonstjeneste.)

Klima og miljø hovedtema på Kirkemøtet 2007

(12.10.2007)

Spørsmålet om homofile som lever i partnerskap skal kunne vigsles og ansettes i kirkelige stillinger, kommer opp på Kirkemøtet. Det er en konsekvens av Lærenemndas uttalelse i 2006. Drøftingene på årets kirkemøte vil avklare status til tidligere kirkemøtevedtak i denne saken i 1995 og 1997. Kirkemøtet skal drøfte om Lærenemndas uttalelse har konsekvenser for Kirkemøte-vedtakene. I Lærenemnda gikk seks av de 11 biskopene inn for at kirken skal anerkjenne homofilt samliv.

Selv om høringsfristen er ute og Kirkerådet, bispedømmene og Bispemøtet allerede har kommet med uttalelser om regjeringens forslag til ny ekteskapslov, blir saken tatt opp på Kirkemøtet. Kirkeloven fastslår at Kirkemøtet skal uttale seg i saker som gjelder viktige endringer i lover på det kirkelige området, og kirkens vigselførelse er regulert gjennom ekteskapsloven.

De 81 medlemmene av de 11 bispedømmerådene er utsendinger til Kirkemøtet. Hvert av bispedømmerådene består av fire lekfolk, en representant for de leke kirkelig tilsatte, en representant for presteskapet og biskopen. I de tre nordligste bispedømmene er det også en samisk representant. I Oslo bispedømme har i tillegg Døvekirken en representant. De tre av Kirkerådets medlemmer som er valgt på fritt grunnlag, er også medlemmer av Kirkemøtet. Det samme gjelder lederne av Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd. Totalt har Kirkemøtet 86 representanter. En representant for hvert av de tre teologiske fakultetene og 4 representanter for Ungdommens kirkemøte deltar på Kirkemøtet med tale- og forslagsrett.

Fra onsdag 14. til fredag 16.11. overføres det fra plenumsforhandlingene på Kirkemøtet over web-tv på www.kirken.no. Se sendeplan på www.kirken.no. På nettsidene finnes allerede webtv-presentasjoner over aktuelle saker, oversikt over møtets deltakere og saksdokumenter. Underveis i møtet presenteres manus til taler, bilder og pressemeldinger.

Til pressen:

Mediene ønskes velkommen til å dekke Kirkemøtet. Opphold bestilles direkte til møtehotellet, Quality Hotell Hafjell på Øyer og det kan være lurt å være tidlig ute. Tlf.: 61 27 77 77, Telefaks: 61 05 65 10, E-post: hafjell@choice.no
Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet. Vi ber om at pressen som ønsker å dekke Kirkemøtet melder seg på e-post: dag.stange@kirken.no eller mobil 48 99 12 05. Fra og med onsdag 14. november blir det korte pressekonferanser på Quality Hotell Hafjell på Øyer kl. 11.00-11.30.

Kontaktpersoner for Kirkemøtet 2007:

Leder i Kirkerådet, Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13, direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen, mobil 48 99 12 10,
og informasjonssjef, Dag Stange, mobil 48 99 12 05.

Saksliste:

Hovedtema: Himmels og jordens Skaper,

KM 01/07: Innstilling fra protokollkomiteen,

KM 02/07: Valg og oppnevninger,

KM 03/07: Orienteringssaker,

KM 04/07 Truet liv - troens svar. Kirkens vitnesbyrd i lys av klimaendringer og arbeid med

miljø, forbruk og rettferd,

KM 05/07 Kirkemøtets forretningsorden,

KM 06/07 Plan for diakoni,

KM 07/07 Tilsetjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap. Konsekvensar av fråsegna frå Lærenemnda 2006,

KM 08/07 Grunnlovsforankring, kirkelov og kirkeordning for Den norske kirke,

KM 09/07 Ordning for valg av biskop/Revisjon av ordning for bispenominasjon,

KM 10/07 Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene,

KM 11/07 Forslag til ny ekteskapslov. Uttalelse,

KM 12/07 Forslag om endring i loven om Opplysningsvesenets fond. Uttalelse

Den norske kirke hilser fredsprisutdelingen velkommen

(12.10.2007)

At prisen deles mellom Al Gore og FNs klimapanel (IPCC) styrker utdelingens betydning i forhold til saken så vel som overfor de to vinnerne. Dermed gjøres det helt klart at arbeidet med klimaspørsmålene er avhengig både av bred forskning på høyeste nivå, og av sterk, målrettet innsats med informasjon og opinionsdannelse. I det perspektivet kunne Nobelkomiteen vanskelig ha valgt bedre kandidater. Det er all mulig grunn til å se frem til prisutdelingen og til den dynamikken den vil føre med seg.

Den norske kirke står sammen med norske myndigheter, med miljøvernorganisasjoner og med andre kirker både i Norge og internasjonalt i sitt miljøengasjement. Dette samarbeidet ble ikke minst klart under markeringen av FNs miljøverndag i Tromsø i juni i år under temaet ”Is som smelter – et hett tema”, hvor kirken hadde en vesentlig del av ansvaret for gjennomføringen av markeringen. Årets tildeling av Nobels fredspris er en sterk oppmuntring til alle som er engasjert av klimaproblemene, verdens kirker inkludert.

Miljøproblematikken er hovedsak på årets Kirkemøte 12.–17. november under temaet ”Himmelens og jordens Skaper”. For kirken er miljøsakene et spørsmål om menneskehetens forvaltning av en ufattelig, gudgitt rikdom av liv og mangfold. Overfor det fine samspillet av faktorer som er nødvendig for livets opprettholdelse, er menneskers grådige overforbruk og naturødeleggelse et alvorlig brudd på Guds skapervilje. Men kirken bæres av håp til Gud også i denne alvorlige situasjonen.

Samtidig er det avgjørende for alle aktører å bidra til at håpet om livets fremtid på jorden holdes levende. Uten håp som driver til sterk innsats, vil alle muligheter være tapt. Tildelingen av årets fredspris er med på å opprettholde dette håpet, fordi den så klart anerkjenner sentrale aktørers innsats, og vil dermed ha en viktig samlende og stimulerende virkning blant alle gode krefter.

Vi gratulerer Nobelkomiteen med dens avgjørelse, og de to prisvinnerne med deres tildeling.

Jens-Petter Johnsen, Direktør i Kirkerådet

Sven Oppegaard, Fung. generalsekretær i Mellomkirkelig råd

Den norske kirke invitert til internasjonal felleskristen samling

(05.11.2007)

Generalsekretær Olav Fykse Tveit fra Mellomkirkelig råd for Den norske kirke som også skal representere Det Lutherske Verdensforbund, reiser sammen med representanter for andre norske kristne trossamfunn - generalsekretær Ørnulf Steen fra Norges Kristne Råd, daglig leder Rolf Ekenes fra Norsk Råd for Misjon og Evangelisering, og Terje Hegertun, stipendiat ved Menighetsfakultetet og pinseseleder.

- Denne brede samlingen av kirkeledere fra hele verden er viktig for fellesskapet mellom kristne kirker og trossamfunn i hele verden, og kommer ikke i konkurranse med det arbeid som skjer i regi av de internasjonale økumeniske organisasjonene, sier generalsekretær Tveit.

[The Global Christian Forum](#) er ansett som det bredeste møtestedet der alle kristne tradisjoner er representert, noe som inkluderer både romersk-katolske, ortodokse, anglikanere, protestanter, evangelikale, pinsevenner og uavhengige kirker. Forumet ble etablert i 1998 og hensikten er å motvirke følgene av kirkesplittelsene og finne fram til et felles kristent vitnesbyrd i dagens verden og konkretisere dette best mulig.

Årets møtetema er "Vår reise med Jesus Kristus, forsoneren". Deltakelse i forumet skjer på invitasjon, og ett kriterium er å bringe sammen representanter fra kirkesamfunn som har hatt mye dialog og de som har samtalt lite med hverandre. I løpet av konferansen blir det sendt ut et håpsbudskap til alle kristne og deres kirker. (Kirkens informasjonstjeneste)

Kontakt: Generalsekretær Olav Fykse Tveit, mobil 48 99 12 70

Fire bispekandidater i Møre

(05.11.2007)

Det er første gang det ved en bispenominasjon er nominert like mange kvinner som menn. Bispedømmerådet hadde anledning til å nominere fem kandidater, men nøyde seg med å nominere fire.

Kirkedepartementet sender nå nominasjonslisten ut til avstemning blant menighetsråd, prester, kateketer, diakoner og kantorer i vigsledere stillinger og med offentlig kirkelig stilling i Møre bispedømme, alle prostene i hele landet, professorene ved de tre teologiske fakultetene, og rektorene ved de praktisk-teologiske seminarene. Etter avstemningsfristen 11. januar, sendes resultatet til de enkelte biskopene og Kirkerådet til uttalelse før utnevning skjer i kirkelig statsråd.

Berit Øksnes Gjerløw har teologisk embetseksamen 1984 og praktikum 1986, begge fra Menighetsfakultetet. Hun har vært prestevikar i Aure og Halså prestegjeld 1985 og 1987-1990, vikarprest i Borg bispedømme 1990 – 1993, sokneprest i Skiptvet fra 1993, men hadde permisjon for å være statssekretær i Kultur- og Kirkedepartementet 2001 – 2005. Øksnes Gjerløw er prestenes representant i Borg bispedømmeråd og medlem av Kirkemøtet.

Ingeborg Midttømme har teologisk embetseksamen 1986 og praktikum 1987, begge fra Menighetsfakultetet. Hun har vært kapellan i Høybråten 1987-93, sokneprest i Sørfold 1993-97 og kapellan i Homlia fra 1997, med permisjon fra 2003 for å være leder av Presteforeningen.

Halvor Nordhaug har teologisk embetseksamen fra Menighetsfakultetet 1978 og praktikum fra 1979. Han var feltprest på Heistadmoen 1980 og var 1981-86 prest for norske studenter i Europa, ansatt av Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet. Fra 1986-91 var han teologisk konsulent i Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke og fra 1991-95 kapellan i Ås. Fra 1995 har han

vært rektor ved praktisk-teologisk seminar ved Menighetsfakultetet.

Bjarne Olaf Weider har teologisk embetseksamen fra Menighetsfakultetet 1973 og praktikum samme sted 1974. Han var 1974-1975 bataljonsprest, Bodin leir, 1975-1977 kapellan ved Bodø domkirke, 1977-1987 sokneprest i Sørfold, 1987-1994 residerende kapellan i Ullensaker, 1995-1999 sokneprest i Hovin, og fra 1999 prost i Øvre Romerike prosti.

- Det haster - det koster - det nytter!

(07.11.2007)

Under overskriften "[Det haster - det koster - det nytter](#)" slår Den norske kirkes biskoper fast: - Det er en illusjon å tro at denne feilutviklingen kan rette seg uten at vi endrer vår hverdag og livsstil. Dette vil koste, og vi har betalingsplikt!

Truet liv – troens svar

Kirkemøtet 2007 som arrangeres i Øyer 12.-17. november, vil få seg forelagt en statusrapport om Den norske kirkes arbeid med miljø, forbruk og rettferd i perioden 2002–2007. Sakstittelen er "Truet liv – troens svar"

I et av [sakspapirets](#) punkter til forslag til vedtak, heter det blant annet:

- Som rik og oljeproduserende nasjon har Norge et særskilt ansvar både til å kutte egne utslipp i stor grad, bidra til utvikling av ny teknologi og til å hjelpe andre land til å ta slik teknologi i bruk.

Moralsk veiviser

Onsdag 14. november får Kirkemøtets delegater et variert møte med miljøutfordringene. Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim vil utfordre kirken til samarbeid for å skape økt forståelse for alvoret i klima-utfordringene.

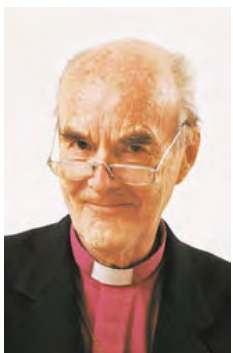
- Når jeg synes det er så viktig å delta på Kirkemøtet, er det fordi kirken er helt avgjørende i kampen for miljøet og mot fattigdom i verden. Kirken er en moralsk veiviser for millioner av mennesker, og er i en unik posisjon til å lede an i den moralske dimensjonen av miljø- og fattigdomskampen. Ingen annen institusjon har et tilsvarende nettverk som kirken, sier Erik Solheim.

Ansvar för en stjärna

Tidligere biskop Martin Lønnebo (bildet), som har hatt en ledende rolle i Den svenske kirkes miljøengasjement, holder Kirkemøtets hovedforedrag. Han har valgt denne overskriften: "*Det är ingen liten uppgift att ha ansvar för en stjärna*".

Meteorolog Siri Kalvig og oseanograf Hilde Holdhus som det seneste året har reist landet rundt på klimaturneen "[Himmel og hav](#)" vil også synliggjøre miljøutfordringene på Kirkemøtets temadag.

Temasesjonen og andre plenumssamlinger fra onsdag til fredag overføres direkte

og i opptak via webtv på www.kirken.no

Kirkemøtes medlemmer skal 15. november se Al Gores film "En ubehagelig sannhet".

Ny Grønn kirkebok

Siden Bispemøtets uttalelse i 1992 om "Forbrukersamfunnet som etisk utfordring" og Kirkemøtets uttalelse "Forbruk og rettferd" i 1996, har miljøengasjementet blitt en stadig viktigere del av kirkens sosialetiske arbeid. Den norske kirkes nord/sør-informasjon (KUI) og Kirkerådet/Mellomkirkelig råd har i samarbeid med IKO - Kirkelig pedagogisk senter samlet stoff til en ny Grønn kirkebok. Den første ble utgitt i 1996.

[I 2007-utgaven av Grønn kirkebok](#) heter det i innledningen:

- Miljøtrusselen utfordrer oss, men skal ikke ta motet fra oss. La oss i Norge – akkurat der vi bor og virker – være med på å bygge Guds grønne kirke på jorden – nå i 2007 og fremover!

Boken som er redigert av Estrid Hessellund (hovedredaktør), Sindre Eide og Lars Ove Kvalbein, inneholder et mangfold av temaartikler, gudstjenesteopplegg, bibelarbeid, fortellinger og handlingsalternativer til bruk i menighetsliv og trosopplæring.

Utfordringer til petroleumsstaten Norge

Kirkemøtesaken "Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene" berører også deler av miljø-tematikken. Saksdokumentet utfordrer norske myndigheter til å bidra til å reformere det globale handels- og finanssystemet. Mange av utfordringene er rettet mot norske politikeres prioriteringer:

- Kirkemøtet ser at Norge med sin velferdsstat og sin store petroleumsformue både har gode muligheter og et moralsk ansvar til å bidra til en mer rettferdig verden, heter det i vedtaksforslaget. Der understrekes det blant annet at Norge har et særlig ansvar for å:
  - Forvalte oljeformuen på en miljømessig og solidarisk måte slik at den kan bidra til utvikling i de fattige landene
  - Innrette sin handelspolitikk slik at den ikke hindrer utviklingslandenes muligheter til å bruke de samme politiske virkemidlene som har vært avgjørende i Vestens økonomiske utvikling.

Språklig skatteboks

Saksdokumentet "[Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene](#)" peker på at kirken forvalter en språklig skatteboks i forhold til å drive opinionspåvirkning om dette temaet.

- Mens politikere snakker realpolitisk, har kirken en lang tradisjon for å snakke profetisk. En slik profetisk røst må lyde tydelig ut i offentligheten, samtidig som den skal være solid teologisk og bibelsk forankret. Kirkens stemme må ikke bli en røst på linje med alle andre politiske røster i samfunnet. En profetisk røst avslører urett og krenkelser og den peker på Gudsrikets verdier. Kirken bør også være advokaten som gir stemme til de som ikke blir hørt og som opplever sitt menneskeverd krenket, heter det i dokumentet. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Se www.kirken.no/miljo](http://www.kirken.no/miljo)
- [Se samleside om kirkens arbeid med miljøspørsmål](#)

Til pressen:

Se program og sakspapirer på www.kirken.no. Mediene ønskes velkommen til å dekke Kirkemøtet.

Opphold bestilles direkte til møtehotellet, Quality Hotell Hafjell på Øyer. Tlf.: 61 27 77 77,
Telefaks: 61 05 65 10, E-post: hafjell@choice.no

Kirkens informasjonstjeneste har pressetjeneste under Kirkemøtet. Vi ber om at pressen som ønsker
å dekke Kirkemøtet melder seg på e-post: dag.stange@kirken.no eller mobil 48 99 12 05.

Kontaktpersoner for Kirkemøtet 2007:

Leder i Kirkerådet, Nils-Tore Andersen, mobil 91 19 89 13, direktør i Kirkerådet, Jens-Petter
Johnsen, mobil 48 99 12 10, og informasjonssjef, Dag Stange, mobil 48 99 12 05.

Skal studere innvandreres plass i menigheter

(09.11.2007)

Olavsstipendet som betår av permisjon med lønn i ett år samt hundre tusen kroner i stipend, ble overrakt i Kirkedepartementet av statssekretær Randi Øverland.

Prosjektet vil omfatte studier i tre menigheter i norske småbyer eller tettsteder der antallet innvandrere er så lite at det ikke gir grunnlag for å skape egne felleskap ut fra etnisitet eller språk, og der det kirkesamfunn innvandrere kommer fra ikke finnes.

- Jeg ønsker å se om innvandrerne i slike situasjoner blir religiøst passive eller om de blir integrert i etablerte menigheter. Mitt hovedfokus vil være Den norske kirke og dens evne til å ta imot og integrere nye landsmenn i det lokale kirkeliv, sier Vad Nilsen (bildet), som er glad for de muligheter stipendet gir for arbeide med et tema hun lenge har vært opptatt av.

En av spørsmålsstillingene vil være hvilke faktorer det er som frastøter eller inkluderer mennesker med kristen bakgrunn, men som har en annen etnisk og kulturell bakgrunn enn den etnisk norske i det lokale kirkeliv. Som bakgrunn for dette vil hun se på kirke- og misjonsforståelsen i Den norske kirke.

- Jeg håper resultat av arbeidet vil kunne bidra til å vurdere noen konkrete tiltak Den norske kirke kan legge til rette for for å kunne leve opp til navnet "folkekirke" - forstått som en kirke for alle som bor på et lokalt sted, sier Vad Nilsen.

Norge har i løpet av de siste 30 år blitt et tydelig og synlig flerkulturelt samfunn. I de aller fleste lokalsamfunn bor det i dag mennesker som er født i en annen del av verden, men som nå har fått Norge som sitt nye hjemland. I følge tall fra Kommunaldepartementet (2004) er det bare to kommuner i Norge der det ikke er bosatt ikke-vestlige innvandrere. Det bor mennesker fra 208 land i Norge og innvandrerbefolkningen (personer med to utenlandskfødte foreldre) utgjør 7,6 % eller 349.000 mennesker. Disse bor spredt ut i alle lokalsamfunn i Norge. Innvandrerbefolkningen er fordoblet siden 1990. De ikke-vestlige innvandrerne utgjør 72 % av innvandrerbefolkningen (250.000) og 100.000 av disse kom til Norge som flyktninger.

Vad Nilsen påpeker at både i samfunnsdebatten generelt og i Den norske kirkes arbeid, har fokus i stor grad vært på muslimsk innvandring.

- Vi er aktive i dialog med muslimer, vi støtter deres rett til å bygge moskeer og leve ut sitt religiøse liv i et kristent land. Men det har vært mindre fokus på kristne innvandrere og vårt forhold til dem, eller vår evne til å etablere et nytt og større "vi" der nye landsmenn er en naturlig og integrert del av Den norske kirkes arbeid både lokalt og nasjonalt, sier Ingrid Vad Nilsen.

Den norske kirke har satt spørsmål om integrering på dagsorden, bl.a. gjennom saker på Kirkemøtet i 2005 og 2006. I 2005 var det to tema som er særlig relevante i vår sammenheng: "En misjonerende kirke" og "Norsk asyl- og flyktningepolitikk" med ressursdokumentet "Når så vi deg fremmed og tok imot deg?". I 2006 ble denne siste saken fulgt opp med saken: "Innvandring og integrering – Den norske kirkes rolle i et flerkulturelt samfunn". Særlig i denne siste saken kommer Kirkemøtet med utfordringer både til lokalmenigheter og til seg selv som nasjonal kirke. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Pressemelding fra Kultur- og kirke departementet 9. nov. 2007](#)

Kontaktperson:
Ingrid Vad Nilsen, mobil 90 17 41 83

- Krevende samtaler på Kirkemøtet

(12.11.2007)

Kirkerådets leder kom ikke direkte inn på kirkemøtesaken om vigsling og ansettelse av homofile som lever i partnerskap. Han oppfordret generelt til samhold i kirken og konsentrasjon om det viktigste:

- Jeg håper at vi etter årets Kirkemøte kan stå sammen i en frimodig tjeneste for å virkeliggjøre kirkens avgjørende målsetting om å formidle evangeliet i ord og sakrament, sa Andersen.

Kirkemøtets hovedtema i år er *"Himmelens og jordens Skaper"*. På sakskartet står saken om *"Truet liv – troens svar. Kirkens vitnesbyrd i lys av klimaendringer og arbeid med miljø, forbruk og rettferd"*. Nils-Tore Andersen ønsket seg radikal tale fra Kirkemøtet:

Åndelig og politisk

- Det er ingen logikk i at det er et åndelig spørsmål at jorden er skapt av Gud, men kun et politisk spørsmål at den samme jorden trues av drivhuseffekt og kortsiktig utnyttning.

- Vi må i denne saken tale slik at våre politiske ledere får ryggdekning og mot til å treffe radikale beslutninger som kan bevare jorda vår også for framtidige generasjoner. Særlig har vi som et svært rikt og oljeproduserende land et ansvar for å gå foran og vise vei. Kirken har et helt spesielt ansvar for miljøet, - fordi Gud er verdens skaper, og vi som mennesker har en forpliktelse overfor Ham og verden.

Folkekirke eller folkemeningens kirke

Nils-Tore Andersen ønsket seg en mer frimodig kirke.

- Jeg har en visjon, en drøm, om en tjenende, diakonal kirke som taler de svakes sak. En kirke som merkes vel så mye i hverdag som i helg. Det er en stor glede å legge frem en flott diakoniplan til godkjenning på dette Kirkemøtet, sa Nils-Tore Andersen. Han understreket at det å være en folkekirke ikke betyr å være en folkemeningens kirke, og siterte biskop Odd Bondevik:

- Biskop Odd Bondevik har sagt at kirken skal være åpen for alle, men ikke åpen for alt. Det er riktig tenkt og godt sagt! sa Andersen.

Å snakke vel om kirken

Han refererte til sine erfaringer fra generalforsamlingen til Sjømannskirken sist sommer.

- Det som gjorde sterkest inntrykk, var at alle ansatte og deltakere på generalforsamlingen omtalte organisasjonen på en positiv måte. Jeg tenkte:

- Nå må vi begynne å snakke vel om vår kirke i Norge. Vi må være med på å spre det gode ryktet!

- Jeg har en drøm for kirken vår. En drøm om en kirke som når frem med evangeliet, en kirke som er på de svakes side, og en kirke som våger å være radikal i betydningen av det latinske ordet ”radix” som betyr rot. Med andre ord en kirke som går til Kirkens røtter og henter næring fra dem med tanke på dagens og fremtidens utfordringer.

Nye typer menigheter

I sine visjoner om fremtidens kirke kom Nils-Tore Andersen inn på menighetsbegrepet. Han slo fast at soknemenighetene, geografisk bestemt som i dag, vil leve videre. Men han så også for deg flere ”valgmenigheter”; menigheter i på tvers av soknegrensene.

- Det kan være på grunn av ulike nyanser i kristendomssyn, ulike behov for uttrykksmåter eller av andre årsaker. De må selvsagt stå under biskoppelig tilsyn og være en del av Den norske kirkes samlede helhet, men samtidig også være et bilde av mangfoldigheten innenfor kirken, sa Andersen.

Utfordret kirkeministeren

Kirkerådets leder henvendte seg flere ganger direkte til kirkeminister Trond Giske som deltok ved Kirkemøtets åpning. NilsTore Andersen mente regjeringens ferske kirkebudsjett var skuffende og nevnte særlig den reduserte bevilgningen til de kirkelige fellestrådene. Andersen pekte også på manglende støtte fra Giske til Den norske kirkes satsing på kunst og kultur. At regjeringens nye tomtefesteinstruks vil redusere verdiene i Opplysningsvesenets fond, ble også kritisert. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les hele talen til Kirkerådets leder Nils-Tore Andersen](#) (pdf)
- [Saksdokumentene til Kirkemøtet 2007](#)

Følg Kirkemøtet på www.kirken.no

- Unge ønsker endret livsførsel

(13.11.2007)

- Mange unge ønsker å endre livsførsel. Da må også dere voksne være med, sa Solbakken (til høyre på bildet).

En av representantene fra Ungdommens kirkemøte, Einy Torvik, var like engasjert i å peke på miljø- og klimatrusselen som Kirkemøtets viktigste sak:

- Kirkens vitnesbyrd i lys av klimaendringer og miljødeleggelse er den store saken på dette møtet. Jeg har store forventninger til dere, sa hun til kirkemøtedelegatene.

20 bekymrede brev

Kristin Renate Solbakken deltar på sitt andre kirkemøte og fortalte om mange henvendelser i forkant av møtet:

- Jeg har fått minst 20 brev som handlet om den saken mange tror er den viktigste på Kirkemøtet. Veldig mange er redd for hvordan kirken vår vil klare å leve videre som en kirke fordi vi er uenige om vigsling av homofile som lever i partnerskap. Som ungdomsrepresentant er det en annen ting jeg er mye mer redd for: Miljøet på kloden vår. Vi vet at mange i Den tredje verden allerede sliter på grunn av oss i vesten. For meg er det nært – det gjelder livet nå og de nærmeste årene. Jeg er redd for at mine barn og barnebarn skal slite for å kunne overleve, sa Solbakken.

- Uansett hva mediene måtte mene

I sin åpningstale til Kirkemøtet, undertreket leder i Kirkerådet Nils-Tore Andersen at møtets hovedsak er saken om "Truet liv – troens svar - "uansett hva mediene måtte mene".

- Her må vi kunne uttrykke oss så radikalt og tøft som en kirke skal og kan. Alle snakker om dette, men hvordan skal vi som kirke ut fra vårt ståsted vinkle vårt svar? Det er ingen logikk i at det er et *åndelig* spørsmål at jorden er skapt av Gud, men kun et *politisk* spørsmål at den samme jorden trues av drivhuseffekt og kortsiktig utnyttning, sa Andersen.

- Kirken kan bringe håp

Kultur- og kirkeminister Trond Giske (bilde) deltok på Kirkemøtets åpningsdag. I sin hilsen pekte han på at nye holdninger i møte med miljøutfordringene forutsetter vilje og evne til langsiktig tenkning. Han

karakteriserte kirken som landets fremste kulturbærer og sa at det er kirken som har best forutsetninger for å bringe håp i møte med miljøtruslene:

- I dagens situasjon er det håp vi trenger. Håp og tro på at det nytter å gjøre noe. Kirken kan klare å heve seg over det dagsaktuelle politiske spillet i media. Jeg håper også dette Kirkemøtet kan make å skille stort fra smått, sa Giske.

Han siterte slutten av Inger Hagerups dikt ”Vær utålmodig menneske!”:

*Drømmer og utopier, sier de kloke menn,
de som er kalde av hjertet.
Hør ikke på dem lenger!
Livet er ikke bare hus og mat og penger.*

*Vi er bestandig på vei,
bestandig et stykke lenger,
alltid på vei mot menneskehetens seir eller
nederlag.*

*Det haster, det haster idag!
Vær utålmodig, menneske!
Sett dine egne spor!
Det gjelder vårt evige, korte liv.
Det gjelder vår jord.*

Onsdag 14. november får Kirkemøtets delegater et variert møte med miljøutfordringene. Miljø- og utviklingsminister Erik Solheim vil utfordre kirken til samarbeid. Biskop Martin Lønnebo, som har hatt en ledende rolle i Den svenske kirkes miljøengasjement, holder Kirkemøtets hovedforedrag 14. november. Meteorolog Siri Kalvig og oseanograf Hilde Holdhus som det seneste året har reist landet rundt på klimaturneen «Himmel og hav» vil også synliggjøre miljøutfordringene på Kirkemøtets temadag. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Se www.kirken.no/miljo](http://www.kirken.no/miljo)
- [Se samleside om kirkens arbeid med miljøspørsmål](#)

Prøverøysting på Kyrkjemøtet: - Ja til to syn i kyrkja

(15.11.2007)

Komiteen som arbeider med denne saka under Kyrkjemøtet, la fram to forslag til vedtak. Eit fleirtal på 8 støttar i hovudsak forslaget frå Kyrkjerådet. Dei vil ta konsekvensen av at det er om lag like stor oppslutning om to ulike syn på homofilt samliv i kyrkja. Det gjeld både Lærenemnda og biskopane. Fleirtalet i komiteen meiner det er rimeleg at dette får følgjer for praksis i spørsmål som gjeld teneste i stillingar som krev vigsling.

Fleirtalsforslaget vil at Kyrkjemøtet skal be kvar einskild biskop om å ha ein føreseieleg praksis når det gjeld å ordinere/vigse og skrive ut tenestebrev til homofilt samlevande i partnerskap. Ein ber biskopane samrå seg om korleis dei handterer eventuell ulik praksis.

Mindretalet

Mindretalet på 5 i komiteen vil at Kyrkjemøtet skal be Kyrkerådet ta opp att arbeidet med å klargjere betre kva som tener einskapen i kyrkja. I deira framlegg til vedtak strekar ein uder at det er behov for å sjå nærare på kva følgjer det kan få om en legg opp til ulik praksis i ei sak som denne. Det er uklart kva for arbeidsrettslege fylgjer ulik praksis regionalt/lokalt kan få for tilsetjingspraksis i kyrkja i høve til lova om forbod mot diskriminering.

Ikkje alle sider ved homofilisaka er godt nok drøfta, meiner mindretalet. Til dømes etterlyser ein drøfting av homofilt samliv i ein breiare samlivsetisk samanheng. Det er òg stor uvisse om kva ei eventuelt ny lovgiving om ekteskap vil ha å seie for tilsetjing i kyrkjelege stillingar.

Viktige temaer

Debatten på Kyrkjemøtet har gått føre seg i ei god og respektfull tone. Blant temaene som har vore framme, er spørsmålet om dei arbeidsrettslege konsekvensane av at kyrkja er delt på midten i denne saka. Det er uklart korleis retten i ei eventuell arbeidsrettssak vil vurdere at kyrkja er delt. ”Dette er mat for Høgsterett,” sa juristen Hans Petter Jahre.

Ei anna problemstilling som fleire var inne på, var kva for konsekvensar dei ulike forslaga til vedtak vil få for forholdet til systerkyrkjer. Nokon meinte at endring av vedtaket frå 1997 vil komplisere forholdet til andre kyrkjer. Andre meinte at det kunne hjelpe andre kyrkjer til å våge å ta den same debatten som Den norske kyrkja har våga. (Kirkens informasjonstjeneste.)

- [Taler og innlegg på Kirkemøtet 2007](#)
- [Saksdokumentene til Kirkemøtet 2007](#)
- [Web-tv fra Kirkemøtet 2007](#)

Kyrkja har fått grøn og rettferdig diakoniplan

(15.11.2007)

Bilete: Blide ansikt etter at diakoniplanen var vedteke. F.v. dekan Olav Fanuelsen, høgscolelektor Kari Jordheim, diakonirådgjevar Guro Hellgren og høgscolelektor Kari Korslien. Dei tre første har vore med på å skrive planen.

- [Her er den nye Plan for diakoni i Den norske kyrkja, vedteke av Kyrkjemøtet 15. november](#)

Planen speglar nye utfordringar i samfunnet: det fleirkulturelle, endra familie- og relasjonsmønster, ulike utfordringar frå globaliseringa – med blant anna rettferds- og fattigdomsproblematikken – og utfordringane frå dei menneskeskapte klimaendringane.

Når det gjeld miljøspørsmål har kyrkja eit tredelt oppdrag, seier planen. Kyrkja skal vere ei profetisk røyst i samfunnet, vere konsekvent og sjølvkritisk i sin eigen praksis, og arbeide kreativt med å finne berekraftige løysingar for reelle behov som den enkelte og samfunnet har. Det blir streka under at det er ein direkte samanheng mellom forsaking og nestekjærleik.

Fire hovudpunkt

Den nye planen definerer diakonien slik: ”Diakonien er kyrkja si omsorgsteneste. Den er evangeliet i handling og blir uttrykt gjennom nestekjærleik, inkluderande fellesskap, vern om skaparverket og kampen for rettferd.”

Dei fire ledda i definisjonen har fått kvar si målsetjing og ei presisering av dei viktigste arbeidsområda på feltet. *Nestekjærleik* handlar om å ha auge for menneske som lid, og om alt frå små enkle handlingar til store krevjande tiltak. Sårbare familiesituasjonar som rammer barn, blir spesielt fokusert. *Inkluderande fellesskap* heng nær saman med nestekjærleiken, og handlar om å styrkje fellesskap og nettverk i kyrkjelyden og generelt i samfunnet.

Vern om skaparverket har òg ei side som gjeld gudstenesta. Planen viser til at gudstenesteliv og liturgisk språk gir rom for å løfte fram utfordringar og feire skaparverket. *Kamp for rettferd* handlar om å få kyrkjelydane til å engasjere seg i rettferdig fordeling av ressursane i verda, og stå opp for menneske som får krenkt menneskeverdet sitt.

Lokale planar

Saksordførar for diakoniplanen, Arne Backer Grønningsæter frå Oslo, oppsummerte

plenumssamtalen om saka slik:

– Eg oppfattar at hovudbodskapen frå salen er at dette er ein viktig plan, og at det trengs ressursar.

Diakoniplanen skal følgjast opp med lokale diakoniplanar, og han er retningsgivande for arbeidet med desse lokale planane. Sokneråda og fellestråda har ansvar for dei lokale planane, som skal spegle alle dei fire hovudområda som den nye planen rommar. (Kirkens informasjonsteneste)

Fleirtal for å gje rom for to syn i homofilisaka

(16.11.2007)

Kyrkjemøtet sitt vedtak

(vedteke med 50 av 84 røyster)

1. Kyrkjemøtet har merka seg at ei samla Lærenemnd understrekar det reformatoriske prinsippet om Skrifta som øvste norm for det kyrkja lærer, òg i etiske spørsmål knytte til homofilt samliv. Samtidig konstaterer Kyrkjemøtet at Lærenemnda, ut frå ei samla forståing av dei bibelske skriftene, er delt i vurderinga av homofilt samliv i partnerskap. Det er ikkje lenger like stor semje om premissane for vedtaka som gjeld homofile i partnerskap i vigsla teneste som det var i 1995 og 1997. Kyrkjemøtet finn det derfor vanskeleg å vidareføre som felles rådgiving det som var sagt i kyrkjemøtevedtaka frå 1995 og 1997.
2. Samtidig slår Kyrkjemøtet fast at det òg for framtida er kyrkjeleg grunngeving for ikkje å ordinere, vigsla, tilsetje eller gi tenestebrev til homofilt samlevande i partnerskap dersom biskop eller tilsetjingsorgan vurderer at det ikkje er i tråd med det som er kyrkja si lære og kyrkja sitt formål, og/eller av omsyn til aktuell(e) kyrkjelyd(ar).
3. Kyrkjemøtet understrekar at det i behandlinga av denne saka alltid har lagt til grunn at Den norske kyrkja er eit trussamfunn og derfor forstår ordningane sine for ordinasjon, vigsling, tilsetjing og tenestebrev som uttrykk for det trusgrunnlaget kyrkja har, òg når kyrkja har og praktiserer ulike syn i saker av slik karakter.
4. Kyrkjemøtet ber kvar einskild biskop om å ha ein føreseieleg praksis når det gjeld å ordinere/vigsla og skrive ut tenestebrev til homofilt samlevande i partnerskap. Ein ber biskopane samrå seg om korleis dei handterer eventuell ulik praksis.
- 5.

Kyrkjemøtet oppmodar alle organ som er involverte i tilsetjingsprosedyrar i kyrkja, om å leggje vekt på å finne gode og ryddige løysingar når ulike syn møtest i ei sak. Kyrkjemøtet vil be alle tilsetjingsorgan med ansvar for tilsetjing i stillingar som krev ordinasjon/vigsling, om å vere tydelege nok ved utlysing og i tilsetjingsprosedyren på kva som gjeld med omsyn til samlivsform. Ingen organ bør tilsetje i stillingar som krev ordinasjon eller vigsling, utan at det er avklart om biskopen vil gi vedkomande tenestebrev. Det gjeld særleg når bispeembetet ikkje er representert i tilsetjingsorganet.

6.

Lærenemnda avgrensa sjølv mandatet sitt. Såleis er det ikkje gjort greie for alle dei etiske utfordringane ved homofilisaka i fråsegna frå nemnda. Det er viktig for den vidare samtalen om dette spørsmålet i kyrkja at det vert arbeidd meir med bibelmaterialet og med samlivsspørsmål i kultur- og samfunnsperspektiv. Kyrkjemøtet ber Bispemøtet ta initiativ til eit slikt arbeid.

7.

Kyrkjemøtet vil framheve at det er viktig å halde fram dialogen om denne saka lokalt og sentralt i kyrkja, med dei frivillige organisasjonane og i møte med andre kyrkjesamfunn. Denne saka grip på ulike måtar direkte inn i kvardagen til mange kyrkjemedlemmer, og Kyrkjemøtet kjenner den uroa som mange kjenner på når det gjeld deira plass i kyrkja. Til liks med Ungdommens kyrkjemøte vil Kyrkjemøtet sterkt oppmode leiarar i kyrkja og i kristelege organisasjonar om å arbeide kontinuerleg med haldningar og kommunikasjonsformer, slik at kyrkjelege fellesskap kan kjennast opne, tydelege og inkluderande.

- [Hent vedtaket som pdf-fil her](#)

Kirkemøtet avviser forslaget til ny ekteskapslov

(16.11.2007)

– Kirkemøtet vil fastholde at ekteskapsbegrepet fortsatt skal forbeholdes det offisielt inngåtte og forpliktende samlivet mellom mann og kvinne, heter det i uttalelsen fra Kirkemøtet, som ble vedtatt mot 16 stemmer.

På en pressebriefing fredag trakk komitéleder Inger Kari Søyland (t.h. på bildet) og saksordfører Helga Haugland Byfuglien (t.v.) særlig fram tre punkter som gir Kirkemøtet særlig grunn til å kritisere lovforslaget. Det første er selve utfoldelsen av ekteskapsforståelsen, som avviker fra kirkens syn. Det andre er adopsjon, hvor Kirkemøtet mener at hensynet til barnets beste er det eneste kriteriet som kan gjelde for hvem som får adoptere. Det tredje gjelder assistert befruktning, hvor Kirkemøtet mener lovforslaget bidrar til en tingliggjøring av noen av de mest grunnleggende sidene ved menneskelivet.

Bakgrunn for saken

1. juni i år fikk Kirkerådet oversendt forslaget til ny ekteskapslov fra Barne- og likestillingsdepartementet, med høringsfrist 1. september. Kirkerådet bad om at høringsfristen ble forlenget, slik at Kirkemøtet kunne få anledning til å uttale seg om en sak som har så stor betydning for kirken og samfunnet. Kirkerådet fikk fristen utsatt til 20. september, men fikk beskjed fra departementet at det var uaktuelt å utsette fristen til etter Kirkemøtet i november.

Det valgte kirkerådet kom med en høringsuttalelse i september, men det har også vært ønskelig at Kirkemøtet kommer med en uttalelse. Kirkeloven fastslår at Kirkemøtet skal uttale seg i saker som gjelder viktige endringer i lover på det kirkelige område, og kirkens vigselsspraksis er regulert gjennom ekteskapsloven. Derfor er saken oppe på årets Kirkemøte, på tross av at høringsfristen er overskredet. Det er imidlertid kommet løfter om at Kirkemøtets uttalelse vil bli gitt oppmerksomhet i departementet selv om den kommer først nå. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les hele uttalelsen fra Kirkemøtet her](#) (pdf)

Kirkemøtet: - Vi bekjenner at vi har sviktet

(16.11.2007)

Slik starter vedtaket fra Kirkemøtet i saken ”Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene”. Fredag kveld vedtok et enstemmig Kirkemøtet en uttalelse med etiske utfordringer på det makroøkonomiske plan. Bakgrunnen for saken er utfordringer fra kirker i fattige land kanalisert gjennom Kirkenes verdensråd.

I dokumentene til denne saken ble det orientert om globaliseringens positive og negative sider. Det ble referert til at Jesu liv og lære hadde fokuset på de fattige, på de som faller utenfor og er ofre for urettferdige strukturer. Mellomkirkelig råd som har utarbeidet saksdokumentene, har særlig fokusert på økonomisk globalisering ut i fra perspektivet å være en kirke i nord.

I Kirkemøtets vedtak rettes søkelyset blant annet mot oljenasjonen Norges ansvar:

Vi har som et av verdens rikeste land og med vår store petroleumsformue muligheter og et særlig moralsk ansvar til å bidra til en mer rettferdig verden. Vi ber norske myndigheter:

- sørge for at norske olje- og gasselskaper holder de høyeste standarder innenfor arbeidsrettigheter, etikk og miljø, samt å sikre en reell kompetanseoverføring til de fattige landene og at den lokale befolkningen har innflytelse på de beslutninger som taes
- synliggjøre og ta ansvar for miljø- og klimakonsekvensene av programmet ”Olje for utvikling”
- utvikle Petroleumsfondet i en slik retning at det i større grad kan komme de fattigste i verden til gode, heter det i vedtaket.

Vedtaket i denne saken og saken i om klima- og miljøutfordringene (”Truet liv – troens svar”) henger sammen med hovedtemaet på Kirkemøtet; ”Himmelens og jordens Skaper”. Årets Kirkemøte har dessuten vedtatt en ny plan for diakoni i Den norske kirke som integrerer vern av skaperverket i kirkens diakoniforståelse. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Her er hele vedtaket i saken Økonomisk globalisering som utfordring til kirkene](#) (pdf)
- [Les mer om utfordringen fra globaliseringen](#)
- [Mer informasjon fra Kirkemøtet 2007, bl.a. web-tv](#)
- På Kirkemøtets bord lå en fersk rapport fra Komiteen for internasjonale spørsmål under

Mellomkirkelig råd. Rapporten [Kirken og den økonomiske globaliseringen](#) (pdf 2,5 mb) kan lastes ned her.

Kirkemøtet vil ha bispevalg

(17.11.2007)

Etter dagens ordning er den kirkelige avstemningen bare rådgivende og biskoper utnevnes av Kongen i statsråd.

Kirkemøtet mener at en bispevalgordning vil styrke det kirkelige demokrati og bidra til å øke deltakelsen ved kirkelige valg, og at en slik ordning vil skape større åpenhet i valgprosessen. Til grunn for vedtaket ligger evaluering av prøveordningen ved tre av de siste fire bispeutnevnelser og argumenter som er framkommet i forbindelse med stat/kirke-debatten.

Konkret ber Kirkemøtet om at Kirkedepartementet utformer regler for bispevalg slik at det tas hensyn til bispedømmets og kirken som helhet, at både presteskap og valgte råd sikres innflytelse, at det blir mulighet for bred nominasjon av kandidater og at ordningen blir demokratisk.

Komiteen som forberedte saken for behandling av Kirkemøtet i plenum, mener at tiden nå er moden for innføring av en ordning med valg av biskop og at den ordningen som foreslås også kan innføres innenfor dagens kirkeordning. Kirkemøtekomiteen anbefaler at stemmerett ved en slik ordning gis til menighetsråd, prester, kateketer, diakoner, kantorer og ungdomsråd i det aktuelle bispedømmet og Kirkemøtets medlemmer, men ikke som i dag proster i hele landet og teologiske professorer.

Stemmefordelingen blir 2/3 fra det aktuelle bispedømmet og 1/3 utenfor bispedømmet. Halvparten av stemmene vil da komme fra lekfolk og halvparten fra prester og vigslede kirkelig tilsatte. Den kandidaten som oppnår over 50 prosent av stemmene vinner valget. Hvis ingen oppnår det går de to med størst stemmetall videre til annen valgongang. Når resultatet av valget foreligger, mener kirkemøtekomiteen at valgets vinner etter dagens kirkeordning skal utnevnes av kirkelig statsråd. Ved en ny kirkeordning vil dette kunne ivaretas av kirkelige organer. Fem av delegatene på Kirkemøtet reserverte seg mot at Kongen i statsråd skulle være bundet til å utnevne den som vinner valget. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les hele uttalelsen fra Kirkemøtet her](#) (pdf)

Kirken vil ha bærekraftsreform for miljøet

(17.11.2007)

Kirkemøtet som har hatt miljø- og klimautfordringene som hovedsak på årets møte, utfordrer regjering og Storting til å inngå en tverrpolitisk allianse for å vedta et omfattende og ambisiøst klimaforlik. Og det mener Kirkemøtet må føre til kraftige kutt i Norges klimagassutslipp og at landet aktivt bidrar til global bærekraftig bruk av jordas ressurser.

Kirkens øverste representative organ uttaler at Norge har et spesielt ansvar som petroleumsprodusent og forvalter av enorme inntekter av denne produksjonen. Dette ansvaret mener Kirkemøtet blant annet må føre til at petroleumsvirksomheten ikke skaper økt belastning på sårbart miljø i nordområdene, og at Statens Pensjonsfond Utlands temabaserte investeringer flyttes til bransjer som fremmer fremtidsrettet klimavennlig energi.

Den kirkemøtekomiteen som forberedte miljø-saken til behandling i Kirkemøtets plenum, ledet forsamlingen i salmen "Deilig i jorden" i forkant av avstemningen.

- Politiske myndigheter må fatte modige og upopulære vedtak som krever noe av oss alle. Det er derfor høyst nødvendig med en nasjonal strategi og handlingsplan for bærekraftig utvikling, sier Kirkemøtet i sitt enstemmige vedtak fredag.

Vedtaket konkretiserer også en rekke utfordringer til menighetene og til de sentralkirkelige råd og bispedømmerådene. Kirkerådet bes om til neste års kirkemøte å legge fram en milepælsplan med

årlige mål for en 10-årsperiode fram til reformasjonsjubileet i 2017.

Kirkemøtet utfordrer menighetene og de kirkelige fellesrådene til å løfte fram gleden ved å leve enklere i forbrukersamfunnet. Nøkkelen til nødvendig holdningsendring må ligge i forsakelsen og i gleden over et forpliktende fellesskap.

Kirkemøtet ønsker at lokalpolitikere til å legge til rette for bærekraftig utvikling i nærmiljøet, og at miljø og klima kommer på dagsorden ved kommune-, fylkes- og stortingsvalg. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Les Kirkemøtets vedtak her](#)
- [Miljø- og utviklingsminister Erik Solheims tale på temamøtet](#) (web-tv)
- [Biskop em. Martin Lønnebos hovedforedrag på temamøtet](#) (web-tv)

470 på trosopplæringskonferanse

(20.11.2007)

Bildetekst:

I sekretariatet for trosopplæringsreformen er forventningene til konferansen store. F.v. Inger-Torunn Sjøtrø, Kristine Aksøy Alveng, Kjersti Kolbjørnsrud, Dag Håkon Eriksen, Dag-Eirik Lannem og Paul Erik Wirgenes.

– En slik konferanse gir både inspirasjon og økt faglig kompetanse til en av de mest krevende fornyelser kirken har gått inn i, sier Wirgenes, som er leder for trosopplæringsreformen i Den norske kirke. – Det er kjempeinspirerende at så mange ansatte og frivillige medarbeidere melder seg på til en slik fagdag. Men det skulle egentlig bare mangle! Både politikere og kirkeledere gjentar stadig at dette er den viktigste reformen i kirken.

Torgersen m.fl.

Trond Viggo Torgersen (til venstre) er invitert til å gi sitt perspektiv på barne- og ungdomsarbeidet i Den norske kirke. Han er medlem av kirken og har vært bidragsyter til boka "Barn og gudstjeneste – om hel deltakelse", som ble utgitt av KFUK-KFUM i 2005.

I tillegg til Torgersen, vil forsamlingen få møte fantasiminister Hans Chr. Medlien (til høyre) fra Lucky Nærose, også kalt "fantastiens fristed". Lucky Nærose er en selvopprettet fristat, identisk med Fagernes skolekrets i Ringsaker kommune. Formålet med fristaten og regjeringen dens er å skape et bedre og rikere liv for dem som bor i Fagernes skolekrets.

Det er femte gang en slik trosopplæringskonferanse arrangeres. I år er fokus rettet mot å gi barn og unge tro og håp for framtida og livet. Seminarene reflekterer dette. Blant annet skal Hans Jürgen Schorre og Jenny Skumsnes Moe holde et seminar med tittelen "Håp for verden – om miljøutfordringene." Andre temaer er barneteologi og å gi barn og unge rom i menighetene.

Hjelp til å finne ord

Deltakerne kommer ikke bare fra prosjektmenighetene, men også fra mange menigheter som ikke har fått prosjektmidler, sier Paul Erik Wirgenes. – Det er viktig at det skjer en bred faglig utvikling også i menighetene som ikke har prosjekt.

Prosjektlederen understreker også en slik fagdag hjelper folk til å finne ord for noe av det de driver med til daglig.

– Det er mye taus kunnskap i menighetene. Men trosopplæringsreformen er også enn språklig reform fordi det hele tiden skjer en verbalisering av et taust kunnskapsfelt og et til dels sovende fagfelt, for å bruke et uttrykk fra forskerne som evaluerer reformen. Folk fra ulike prosjekter snakker med hverandre på en konferanse som dette, og det gir dem trening i å beskrive det de holder på med, mener Wirgenes.

Torg til inspirasjon

En viktig del av konferansen er et torg med utstillinger fra prosjektmenigheter og andre menigheter i foajeen i Folkets hus. Her kan deltakerne dele ideer og inspirasjon til trosopplæringen med hverandre.

– Det blir nesten 40 stands på torget, forteller Wirgenes. – Det ligger mye kvalitetssikring i det å beskrive hva en selv holder på med og hvorfor en gjør det. En slik prosess har mange menigheter gått inn i når de nå presenterer sitt trosopplæringsarbeid for andre. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Se www.kirken.no/storstavalt](http://www.kirken.no/storstavalt)

Klima for modige trosopplæringstanker

(21.11.2007)

– Tenkj om ... er den fineste starten vi kan ha på en setning, sa stasråden fra fristaten Lucky Næroset i Ringsaker kommune. For i Næroset har de *stasråder* i stedet for statsråder, og oppgaven deres er å gjøre stas på folk. Helseministeren har som sin viktigste oppgave å helse på alle nye innflyttere på stedet. Og de er et skikkelig u-land, for det som står i høyetet er det uprøvde, det utenkte og ugjorte. Lucky Næroset er de store mulighetenes rike – akkurat som trosopplæringsreformen i Den norske kirke.

Fantasiminister Medlien liker overskriftskampanjer (med positive overskrifter) bedre enn underskriftskampanjer. Han liker hørverdigheter bedre enn severdigheter, og derfor forteller han gode historier. Han siterte for eksempel en 52-åring lastebilsjåfør i Sierra Leona som sa til en delegasjon fra Ringsaker, som var i det krigsherjede landet for å sette Næroset på verdenskartet: – *It is better working for nothing than sitting on your ass for nothing!*

De 500 som var med på trosopplæringskonferansen fikk dagens trim for lattermusklene i dobbelt dose. Og fantasiministeren fikk stående applaus og trampeklapp – før han var ferdig!

Kirkerottene fra Gjøvik var konferansierer under trosopplæringskonferansen. De var nysgjerrige på fantasiminister Medlien fra den andre siden av Mjøsa.

– Det viktigste vi gjør

Konferansen ble åpnet av kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen, som sa til forsamlingen. – Dere gjør den viktigste jobben i kirken, enten dere er i forsøksprosjekt eller ikke. Arbeidet med barn og unge er det viktigste vi gjør. Uansett hva media sier – vi skal få frem at det vi er mest opptatt av, er

trosopplæring.

– Det er bredt kirkelig engasjement for en fornyet trosopplæring. Fortsatt er utvidelse og utbygging av trosopplæringsreformen noe av det kirken er mest enige om at skal prioriteres i årene fremover, sa Johnsen, som gledet seg over at halvparten av forsamlingen arbeider i menigheter som ikke har fått prosjektmidler, men som likevel satser offensivt.

Pris til Barnas katedral

Under konferansen ble også Dåpsopplæringsprisen 2007 delt ut. Den gikk til Barnas katedral i Bergen sentrum. Juryen hadde følgende begynnelse for sitt valg, fortalte IKO-direktør Eigil Morvik:

– Barnas katedral lar barna komme til orde i kirken og uttrykke egen tro og undring gjennom kunst, deltagelse og aktivitet. Det legges også til rette for et bredt samarbeid mellom kirken og ulike kunst- og kulturmiljøer, slik at barna får oppleve den kristne tro og kultur på nye og spennende måter. Barnas katedral har påvirket hele menigheten til å sette barna i sentrum gjennom åpen barnehage, barnekor, teaterklubb, orgelklubb, familiesamlinger og gudstjenester.

Åse Kristin Nøkling Aagaard (bildet) mottok prisen på vegne av Barnas katedral. Hun er ungdomsprest i Bergen domkirkes menigheter. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Hilsen ved trosopplæringskonferansens åpning ved direktør i Kirkerådet, Jens-Petter Johnsen \(pdf\)](#)

Trosopplæring på tv i adventstiden

(29.11.2007)

Bildet: Paul Erik Wirgenes (t.v), Anne Vada, Georg Reiss og Det norske jentekor dukker opp på NRK1 hver søndag i adventstiden (foto: NRK).

– I flere av bibelfortellingene som hører med til jul, er det skildringer av menneskers møte med engler, sier Wirgenes. – Men også i dag forteller mennesker at de har møtt engler. I programmene prøver vi å få til en dialog mellom det som Bibelens store fortelling rommer, og folks egne fortellinger fra vår tid. For kirken er det viktig å lytte til fortellinger av begge slag. Menneskers tro, tvil og erfaringer må få lov til å speile seg i bibelfortellingene.

I det første adventsprogrammet, som sendes søndag 2. desember kl. 17.30, lar Paul Erik Wirgenes seerne møte Maria, Jesu mor, og høre om hennes møte med engelen Gabriel.

– Jeg prøver å leke litt med tanken om hvordan Maria hadde det i de første timene etter englebesøket, hvilke tanker som kunne ha gått gjennom hodet hennes. Og så forteller Wenche Yamamoto om sin fire år gamle datter som ble vekket midt på natta av en engel. En sterk fortelling om englebesøk som rett og slett forhindret brann i huset.

Tre vise menn og en vis kvinne

– I det andre programmet er det Petter Skauen som forteller om sin engleopplevelse i Equador, forteller Wirgenes. – Og i tredje program møter vi tre vise menn og en vis kvinne. Den vise kvinnen er Turid Karlsen Seim, professor i teologi, som møtte en engel på et presteseminar i Dublin. I fjerde program er Lars Blystad gjest, og han forteller om en sterk opplevelse på utrygg is utenfor barndomshjemmet.

I alle programmene synger Anne Vada og Det norske jentekor, ledsaget av Georg Reiss, Øystein Lund Olafsen og Ulf Nilsen.

– Disse programmene er trosopplæring både for voksne og barn, sier Paul Erik Wirgenes. – De hjelper til å holde den store fortellingen levende, og nettopp det er en av trosopplæringens viktige oppgaver. Skal en komme videre med kirkens trosopplæring, må også langt flere voksne få hjelp til å møte bibeltekstene og reflektere rundt dem. Barn er avhengige av voksne.

Og Wirgenes føyer til: – Jeg blir glad av å jobbe med disse fortellingene. Det gir meg glede å se hvordan de berører eksistensielle strenger i folks liv: glede, sorg, håp, noe å leve på og noe å dø på. (Kirkens informasjonstjeneste.)

NRK1 Fjernsynet:

- Søndag 2. desember 17.30
- Søndag 9. desember 17.30
- Søndag 16. desember 17.30
- Søndag 23. desember 17.30

Presenterte Kirkemøtets ekteskaps-uttalelse for Ramin-Osmundsen

(04.12.2007)

Dette sier Kirkerådets direktør Jens-Petter Johnsen som tirsdag møtte Barne- og likestillingsminister Manuela Ramin-Osmundsen. Hensikten med møtet var å orientere om Kirkemøtets uttalelse i forbindelse med regjeringens forslag til felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par.

La press på departementet

Leder i Kirkerådet Nils-Tore Andersen, kirkerådsdirektør Jens-Petter Johnsen, generalsekretær Olav Fykse Tveit i Mellomkirkelig råd og Kirkerådets assisterende direktør Gerd Karin Røsæg, forsøkte i møtet å legge press på departementet for å vurdere utkastet til ny ekteskapslov på nytt.

Kirkemøtets vedtak viser en entydig holdning til dette spørsmålet. Kirkemøtet mener en redefinering av ekteskapet i tråd med regjeringens forslag er ikke ønskelig.

- Ekteskap er mer enn en kontrakt mellom mannen og kvinnen. Det er en institusjon med viktige funksjoner både for samfunnet og den enkelte, heter det i vedtaket.

Kirkelederdelegasjonen som tirsdag besøkte Barne- og likestillingsdepartementet, understreket at det i stor grad er de religiøse samfunnene som ivaretar ekteskapet som institusjon i vårt samfunn. På den bakgrunn ble departementet bedt om å ta hensyn til de kritiske høringsuttalelsene fra trossamfunnene.

Kan ikke gi pålegg om kirkelig medvirkning

På Kirkemøtet i november presisterte kirkeminister Trond Giske at en ny ekteskapslov ikke kan pålegge kirken å opptre på noen ny måte i forhold til medvirkning ved ekteskapsinngåelser:

- Inngåelsen av et ekteskap i kirken styres av Den norske kirkes liturgi, og Den norske kirkes liturgi bestemmes av Kirkemøtet. Vi har ingen planer om å inndra den fullmakten. Altså har vi heller ingen mulighet til å pålegge Den norske kirke en liturgi som fører til at man blir tvunget til, mot sitt eget ønske, å vie homofile i kirken, sa Giske. (Kirkens informasjonstjeneste.)

- [Kirkemøtet avviser forslaget til ny ekteskapslov](#) (nyhetsmelding på www.kirken.no 16. nov. 2007)
- [Les hele uttalelsen fra Kirkemøtet her](#) (pdf)

Nye liturgier nærmer seg høring

(06.12.2007)

På gudstjenestemenndas todagersmøte i Oslo, behandles også innstillingen fra utvalget som har arbeidet med gudstjenestens innledning og avslutning, i tillegg til forbønnsdelen i gudstjenesten.

Samlingsbønn ved gudstjenestens innledning

– Vi har arbeidet mye med samlingsdelen, det vil si innledningen på gudstjenesten. Når kirkeklokkene har stilnet og alles sinn prøver å samle seg til gudstjeneste, foreslås det at det bes en samlingsbønn. Samlingsbønnen kan gjerne være relatert til temaet for spesielle gudstjenester, f.eks konfirmasjon, eller til kirkeårets ulike dager. Når samlingsbønnen har preg av kirkeåret, vil den fylle samme funksjon som kollektbønnen i gjeldende liturgi, sier Lillian Mortveit Dittmann (bildet). Hun er Kirkerådets prosjektleder for gudstjenestereformen i Den norske kirke.

Underutvalget for inngang, forbønn og utgang har videre foreslått å flytte syndsbekjennelsen til etter prekenen, slik at den kommer som innledning til forbønnen. Den gamle kollektbønnen er foreslått fjernet.

Omfattende reform

Nåværende høymesseordning i Den norske kirke ble innført i 1978. Etter innspill fra Ungdommens kirkemøte og Kirkemøtet i 2003 vedtok Kirkerådet å sette i gang en omfattende reform av kirkens gudstjenesteliv. Nemnd for gudstjenesteliv under Kirkerådet nedsatte fem underutvalg til det utviklingsarbeidet som nå avsluttes:

- underutvalget for inngang, forbønn og utgang,
- underutvalget for Ordet (tekstlesninger og preken),
- underutvalget for dåp,
- underutvalget for nattverd,
- underutvalget for salmer.

Dåpsliturgien mest krevende

Det mest krevende på gudstjenestemenndas møte vil etter alt å dømme være forslaget til ny dåpsliturgi.

– Dåpsliturgien har en viktig betydning både folkelig og teologisk, sier Dittmann. – Den må lages slik at den kan bli forstått av alle foreldre som døper barna sine, og samtidig skal den hjelpe folk som er til stede til å skjønne mer av hva de har fått i sin egen dåp.

Ut på høring

Både tekstboka og liturgiene for dåp og nattverd går etter møtet i NFG til videre behandling i Kirkerådets sekretariat fram mot til Kirkerådets møte i februar. Etter møtet i Kirkerådet skal forslaget til ny tekstbok ut på høring til biskopene, de teologiske utdanningsinstitusjonene, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene, de frivillige organisasjonene, Ungdommens kirkemøte og bispedømmerådene.

Bispedømmedømmerådene får ansvar for å innhente synspunkter fra menigheter i sitt bispedømme. Dette er en ny måte å gjennomføre en høring på når det gjelder menighetenes mulighet for å komme med synspunkter.

Når det gjelder dåps- og nattverdliturgien, vil innspillene fra Kirkerådet i februar bli innarbeidet i liturgiene. Så vil det bli utarbeidet veiledning til liturgien, før innstillingen til ny liturgi som helhet sendes på høring etter Kirkerådets møte i juni.

Etter planen skal hele den nye gudstjenestereformen vedtas av Kirkemøtet i november 2009, og tas i bruk i menighetene i 2010. (Kirkens informasjonstjeneste)

- Se informasjon om gudstjenestereformen i Den norske kirke her:
www.kirken.no/gudstjeneste
- Kontaktperson i forbindelse med NFG's møte er Lillian Mortveit Dittmann, tlf. 99 58 07 58.

Med eller uten?

(07.12.2007)

Oppskriften på en

Knallgod jul

Bak kampanjen som gjennomføres i uke 50 og 51, står Norges Røde Kors, Frelsesarmeen, Actis, Blå Kors, AEF, PAG-stiftelsen, Rusfri, Kirkerådet for Den norske kirke, Norges KFUK-KFUM og Av-og-til-kampanjen.

Alle menigheter i Den norske kirke mottar kampanje-brosjyrer og oppfordres til å dele dem ut på en gudstjeneste eller førjulsmarkering med familiepreg.

- Er alkohol nødvendig for å skape en koselig julaften?

Spørsmålet blir stilt av en rekke ulike organisasjoner som alle er opptatt av at barn skal feire jul uten ubehageligheter. I håp om at svaret blir nei, blir voksne oppfordret til å prøve en julaften uten alkohol.

Av-og-til (tidligere Alkokutt), gjennomførte en liknende kampanje før jul i fjor. Evalueringen viste at hele 73 % av befolkningen hadde lagt merke til kampanjen.

Høyere konsum rundt høytider

Det er et faktum at nordmenn drikker mer i desember enn ellers i året. Julen er en uke hvor familier og venner samles til fest, og samvær med barn innebærer ofte alkohol. Mange har et hektisk sosialt program, men av og til passer det ikke å drikke. Organisasjonene bak kampanjen ønsker å minne om at det som er hyggelige og gode juletradisjoner for voksne, ikke alltid er til barnas beste.

I kampanjeperioden vil det bli delt ut brosjyrer til samarbeidspartenes landsdekkende organisasjonsnettverk. Det vil også bli annonsert på nrk.no og dagbladet.no, samt være flere utspill i pressen.

- For mer informasjon om kampanjen se www.avogtil.no
- [Les brosjyren, Oppskriften på en knallgod jul](#) (pdf).

”

*Barn misliker at far og mor drikker.
Særlig i julen. Fordi de viktigste
menneskene de kjenner forandrer seg
på en måte de ikke kan forstå. På den
mest magiske dagen i året.*

Forståing og respekt er hovudsak i KRL

(12.12.2007)

- Dommen i Den europeiske menneskerettsdomstolen seier ikkje noko om behov for å endre namnet på faget. Derfor tek departementet her eit skritt som dei ikkje treng gjere, og som gjev eit galt signal, meiner Johnsen. - Når dei gjer framlegg om å endre namnet frå *Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap* til *Religion, livssyn og etikk* tenkjer eg at det kan gi konsekvensar på sikt. Kristendommen er jo sjølvstendig ein religion, og slik sett er ordet religion dekkjande også for den. Men kristendommen er den religionen som 90 prosent av folket i Noreg høyrer til, fordelt på mange kyrkjesamfunn. Derfor er det naturleg at den blir nemnd særskilt i namnet på faget.

Kyrkerådsdirektøren ser positivt på at det i [det nye framlegget til endringar opplæringslova](#) heiter at religionsfaget i grunnskolen skal vere "eit ordinært skolefag som normalt skal samle alle elevar", og at undervisninga "skal medverke til forståing, respekt og evne til dialog mellom menneske med ulik oppfatning av trudoms- og livssynsprørsmål".

- Denne grunnleggjande målsettinga med faget er det viktig at blir ført vidare. Det å utvikle respekt og forståing for kvarandre er ein viktig føresetnad for at menneskerettane skal ha gode levekår i landet vårt, meiner Johnsen. - Frå kyrkja si side vil vi sjølvstendig at menneskerettane skal bli følgde, så det er bra at fritaksordninga er slik som dommen i Strassbourg krev. Vi veit at KRL-faget dei fleste stader fungerer godt, og mange lærarar seier det er stimulerande å undervise i faget.

Viktig føring

- Eg ser det òg som svært viktig at framlegget frå departementet strekar under at fordi kristendommen har hatt så mykje å seie for historia og kulturarven i landet vårt, vil det gå fram av læreplanen at faget skal ha meir stoff om kristendommen enn om andre religionar og livssyn. Dette legg ei grunnleggjande føring for Utdanningsdirektoratet med tanke på læreplanarbeidet i framtida. Det er ikkje sagt noko frå departementet som inneber ei endring av kompetansemåla i faget, og det blir presisert at det skal undervisast i alle religionar og livssyn ut frå deira eigenart. Ulik kvantitet, men same kvalitet er jo nettopp det Den europeiske menneskerettsdomstolen støtta i sin dom tidlegare i år, seier Johnsen.

Han presiserar at framlegget til endringar ikkje har noko med skolegudstenester og samarbeidet mellom skole og kyrkje å gjere, og viser til rundskriv frå Kunnskapsdepartementet 16. august i år der det heiter: "Departementet gjør uttrykkelig oppmerksom på at skolegudstjenester ikke er en del

av KRL-faget."

Kyrkerådsdirektøren ønskjer ikkje å gjere noko nummer ut av at undervisningsminister Bård Vegard Solhjell for nokre dagar sidan uttalte seg som om det var noko nytt at faget ikkje skal vere forkynnande. - Det har aldri vore fagets intensjon å vere forkynnande, og det har både lærarar og kyrkjefolk heile tida hatt høgt medvit om, meiner han.

- Trusopplæringsreforma har gjort det mykje enklare å kunne skilje mellom det som høyrer til i trudomssamfunna og det som høyrer til i skolen, seier Johnsen. - Eg er glad for at styresmaktene har lagt til rette for trusopplæringa, og for at stortingsvedtaket blir følgd opp på ein god måte. Trusopplæringa tek vare på retten eit barn har til å få eit godt og trygt ankerfeste i livet, og få hjelp til livstolking og livsmeistring. Skolen skal gi kunnskap som kan hjelpe barnet til å kjenne sin eigen kultur, og til toleranse og dialog.

- Så lengje endringane i faget er av det slaget som no er sendt ut på [høyring](#), trur eg Den norske kyrkja og Kunnskapsdepartementet kan vere på god talefot, seier Jens-Petter Johnsen. (Kirkens informasjonstjeneste)

Til pressa:

Jens-Petter Johnsen er tilgjengeleg for kommentarar på tlf. 48 99 12 10.

– Salmeinteressen overgår vår vildeste fantasi

(20.12.2007)

I forrige uke ble registreringsnummer 4000 tatt i bruk på salmer som er blitt innsendt til [salmebokutvalget](#) i løpet av 2006 og 2007. (På bildet over ses salmebokutvalget i arbeid.)

– At responsen skulle bli så enorm på oppfordringen vi gikk ut med til menigheter og andre om å sende oss salmer, hadde vi ikke drømt om i vår vildeste fantasi, sier Haavik (bilde). – Vi kan gjerne kalle 2007 det store innsamlingsåret, hvor vi har høstet fruktene av å gå åpent ut med invitasjon til å bidra med innspill. Det mest bemerkelsesverdige er at det gjennomgående er god kvalitet på det vi har fått tilsendt. Lite er direkte dårlig, og innimellom finner vi aldeles fremragende ting. Det har vært en stor jobb å gjennomgå alt, men kvaliteten har gjort det til en flott jobb.

Varm kollektiv takk

Haavik forteller at det også har vært god respons på den håpefulle kunngjøringen som salmebokutvalget gikk ut med i juni i år. Da etterlyste de oversettere til en del svenske, danske og engelske salmer, samt komponister til en del salmetekster.

– Vi har fått inn nesten 300 nye salmeoversettelser og cirka 170 nye melodier, sier Haavik, og presiserer at disse kommer i tillegg til de 4000 andre registreringene. – Med en slik respons har vi måttet gi opp å sende takkebrev til alle som har sendt oss bidrag. Derfor vil jeg benytte anledningen nå til å formidle en varm kollektiv takk til oversettere, komponister og innsendere. Hver enkelt av dere har bidratt til at vi kan få en så god salmebok som mulig!

Når får folk vite noe?

– *Hittil har ikke folk fått vite noe som helst om hvilke salmer som får komme med i den nye salmeboka. Når har dere tenkt å slippe katta ut av sekken?*

– Salmebokutvalget har sitt siste møte i uke 10, det vil si i begynnelsen av mars. Det som utvalget da har kommet fram til, skal behandles av Nemnd for gudstjenesteliv og av det valgte Kirkerådet. Dersom Kirkerådet finner at de vil støtte forslaget, går det ut på høring i august. Da er salmebokforslaget offentlig, og folk kan begynne å si sine meninger om det som salmebokutvalget har prestert. Høringsfristen blir ved utgangen av 2008.

– *Hvem blir høringsinstanser?*

– Det er rutiner for slikt, sier Åge Haavik. – Biskopene enkeltvis, bispedømmerådene, de teologiske fakultetene, de kirkelige yrkeslivsorganisasjonene, et utvalg av de kristne organisasjonene osv. Bispedømmerådene skal ivareta høringen på grunnplanet i kirken, men vi prøver også å få til et opplegg med stikkprøver i de faktiske brukergruppene. (Kirkens informasjonstjeneste)

- [Se informasjon fra arbeidet med reform av kirkens gudstjenesteliv](#)

Overfylte kirker julaften

(28.12.2007)

Bildetekst: I Bodø domkirke var det tre gudstjenester julaften. Foto: Avis Nordland, Bjørn Erik Olsen (gjengitt med tillatelse).

Røros kirke var smekkfull da det ble ringt inn til gudstjeneste på julaften. 1200 personer er det plass til i Røros kirke, og trolig var det så mange til stede. De som kom det siste kvarteret før gudstjenesten startet klokken 16, måtte ta til takke med ståplasser ute ved veggene. Det var sokneprest Knut A. Tørring som holdt gudstjeneste. (*Arbeidets Rett*)

Elvebakken kirke var overfylt julaften, og både Hammerfest og Alta melder om godt kirkebesøk i jula. "Vi hadde to gudstjenester julaften, og på den ene, der barnekoret deltok, var kirken overfylt," forteller prost Øystein Skille i Alta. (*Finnmark Dagblad*)

Alle benker i Hommelvik kirke var fylt ved årets familiegudstjeneste på julaften. Kirken var mer enn full på årets mest populære gudstjeneste. Vikarprest Per Anton Leite forrettet gudstjenesten. Femteklassinger fra Sveberg skole og Hommelvik skole sang to julesanger på den flotte gudstjenesten. (*Malvikbladet*)

Bodø domkirke ble fylt opp hele tre ganger på julaften. Det var julaftengudstjeneste i domkirka både klokka 12, klokka 14 og klokka 16. På den første gudstjenesten deltok domkirkens aspirantkor, mens ungdomskoret og jentekoret sto for sangen på de to siste gudstjenestene. Det var domkirkens egen domprost Elin Vangen som ledet alle tre gudstjenestene på julaften. (*Avisa Nordland*)

Smekkkulle kirker i Sirdal. Kapellet på Kvæven ble i minste laget under årets familiegudstjeneste. Noen av de mange frammøtte måtte ta til takke med ståplass i gangen. I Tonstad kirke var det også fullsatt. Men alle kom inn etter at treva framme i kirken også blei tatt i bruk. "Eg trur me må byrja med to gudstenester på julafta," sa sokneprest Sigurd Flydal da han ønsket velkommen til gudstjenesten klokka 14.00 på julaften. (*Sirdølen*)

130 måtte snu i kirkedøra. Mer enn 1700 overvar gudstjenestene i de to kirkene våre julaften. Det ble trangt om saligheten, spesielt i Nittedal kirke. Julaften var det totalt seks gudstjenester i Nittedal, og det ble en folkevandring til bygdas to kirker - med langt bedre besøk enn i fjor. Spesielt i Nittedal kirke var det trangt på de to første gudstjenestene. "Totalt 1175 fikk plass, mens minst 130 måtte snu i døra," opplyser kirketjener Torill Kleiven. Hun betegner det som tragisk at ikke alle som

ønsker det får overvære gudstjeneste på julaften. Strengere håndheving av brannforskrifter gjør imidlertid at dette ikke er mulig. I Hakadal kirke var det totalt 532 som overvar de tre julaftengudstjenestene.*(Varingen)*

På julaften var det stappende fullt i kirker og forsamlingshus i Flekkefjord. Flekkefjord kirke hadde to gudstjenester for å få plass til alle. Kwart på tre begynte den første. Gudstjenesten som var ledet av prost Svein Fink, inneholdt blant annet sang av Barnegospel og musikk ved Flekkefjord gutte- og pikekorps. *(Agder)*

Tradisjonen tro var det fullt i kirkene våre på selveste julaften. Kirkebenkene var fylt til randen i timene før jula ble ringt inn. I "hovedkirka", Værnes kirke, var det for første gang i historien tre gudstjenester på julaften. Både klokka 12, 14 og 16 var det full kirke for sokneprest Anne Cecilie Elgarøy Ringen og kateket Håvard Vigdenes, som hadde en sentral rolle under årets julegudstjeneste.*(Stjørdalens blad)*

Eidanger kirke var fullsatt til siste benkeplass med både ståplasser og fullt galleri under julekveldsgudstjenesten. "Et utrolig populært tiltak," sa prest Rune Doksrød da han så utover menigheten. Med barnekoret "Glede", operasanger Anders Vangen og hans to elevbrødre Didrik og Emil Solli Tangen var julestemningen på plass hos både små og store med tradisjonelle julesanger og nydelige barnesanger på julaften.*(Varden)*